

Πορευθέντες

μαθητεύσατε πάντα τα' ἔδυντ (Ματθ. κκ. 19)

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ "ΠΟΡΕΥΘΕΝΤΕΣ"

ΤΕΥΧΟΣ 38 - 39

ΑΠΡΙΛΙΟΣ — ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1968

ΕΤΟΣ Γ' (II-III)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

· Αρχιεπ. 'Αθηνῶν καὶ πάσης Έλλάδος ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ :	σ. 18
Μήνυμα διὰ τὴν «Ἐβδομάδα Ίεραποστολῆς»	
· Αρχιμ. 'Αναστασίου Γιαννου- λάτου : 'Αφετηριακὰ σκέ- ψεις διὰ τὴν Ἐξωτερικὴν Ιε- ραποστολὴν	σ. 19
'Ο νέος Πατριάρχης καὶ Πάπας 'Αλεξανδρείας καὶ πάσης 'Α- φροικῆς	σ. 24
Τὸ ἐκπαιδευτικὸ Συνέδριο τῆς 'Ορθοδόξου Νεολαίας τῆς Κέ- ννυας	σ. 25
· Αἰδεσ. 'Αλεξάνδρου Βρυώνη : Τὸ θέμα τῆς Ἐξωτερικῆς Ιε- ραποστολῆς εἰς τὴν ζωὴν τῆς Έλλην. 'Αρχιεπισκοπῆς 'Αμε- ρικῆς	σ. 26
Σύσκεψις ἐπὶ τῆς «'Ορθοδόξου Διασπορᾶς»	σ. 29
· Ἐβδομάς Ἐξωτερικῆς Ιεραπο- στολῆς	σ. 32
· Αντίλαλοι ἀπὸ τὴν 'Ανατολικὴ 'Αφρικὴ	σ. 37
· Μαρίας Τσάμη — Δρατσέλλα : · Η θεμελίωσις τῆς Ἐξωτερι- κῆς Ιεραποστολῆς εἰς τὸ Βι- βλίον τῶν Πράξεων τῶν 'Απο- στόλων	σ. 38
· Ηλία Βουλγαράκη : 'Ο 'Ορ- θόδοξος καὶ Ἐλλην Ιεραπό- στολος Φιλόθεος	σ. 41
'Εκδόσεις «Πορευθέντες»	σ. 48

ΜΗΝΥΜΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ
ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ

Ἄγαπητοί μου,

Πρέπει ὅλοι μας, ἀνεξαιρέτως ὅλοι, νὰ ζητήσωμεν συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Κύριον, διότι ὅχι μόνον δὲν καταβάλλομεν μίαν, ἔστω καὶ μικράν, προσπάθειαν πρὸς διάδοσιν τῆς πίστεώς μας, ἀλλ’ οἱ περισσότεροι, σχεδὴν ὅλοι, οὕτε καὶ τὸ σκεπτόμεθα.

Αὐτὸς σημαίνει δύο πράγματα: Πρῶτον, ὅτι δὲν ἔχομεν ἐκτιμήσεις ὅσον ἐπρεπε τὸν θησαυρὸν τῆς πίστεώς μας καὶ δεύτερον, ὅτι ἡ ἀγάπη μας πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους εἶναι ἀναιμική.

"Αγελατρεῖας. Αγελατρεῖας. Οἱ ἄλλοι οἴνοι εἶναι διάδοσις πίστιν μας, ἀντὶ γνωρίζαμεν πόσον πολύτιμος εἶναι ὁ θησαυρὸς αὐτός, τὸν ὃποιον μας παρέδωκαν οἱ πατέρες μας, θὰ ἐκάναμεν τὸ πᾶν, διὰ νὰ τὸν καταστήσωμεν γγωστὸν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους, καὶ μάλιστα εἰς ἐκείνους οἱ ὄποιοι ἔξακολουθοῦν νὰ πλανῶνται εἰς τὸ σκότος τῆς εἰδωλολατρείας.

"Αφ' ἑτέρου, ὅτι τὰ στήθη μας ἐφλογίζοντο ἀπὸ τὴν ἀγάπην, ὅπως τὴν ἐδίδαξεν ὁ Κύριος μας, ἀντὶ θεμανόμεθα τοὺς ἄλλους ὡς ἀδελφούς μας, θὰ ἡτο δυνατὸν νὰ μένωμεν ἥσυχοι, δταν γνωρίζωμεν, ὅτι περίπου τὰ δύο τρίτα τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὄποιοι ζοῦν ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, δὲν ἔχουν ἀκόμη ἀκούσεις οὕτε μίαν λέξιν διὰ τὸ ἀληθινὸν Φῶς.

"Από τινων ἑτῶν, εὐτυχῶς, ἔχουν ἀρχίσει καὶ ἐν Ἑλλάδι ὠρισμέναι μικραὶ μέν, ἀλλ’ ἀξιέπαινοι προσπάθειαι, εἰς τινας δὲ Ἱ. Μητροπόλεις, ὡς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, μεταξὺ ὀρθοδόξων, ἔχει ἥδη ἀναπτυχθῆ σχετικὴ κίνησις ὑπὲρ τῆς Ἑξαπτερικῆς Ἱεραποστολῆς, δηλαδὴ, πρὸς διάδοσιν τῆς Ὁρθοδόξιας μεταξὺ τῶν μὴ Χριστιανικῶν Λαῶν. Ἐπίσης μικρὸς ἀριθμὸς προσώπων ἔχει φιλοτίμως ἀρχίσεις γὰρ ἀσχολήσας μὲ τὰ προβλήματα τῆς Ἱεραποστολῆς, ἥ δὲ Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔχει ἀπὸ τινῶν μηγάνων ὀργαγώσει μίαν μικρὰν Ὕπηρεσίαν, ἥ ὅποια προσπαθεῖ νὰ κατευθύνῃ τὸ σποραδικῶς δημιουργούμενον ὑπὲρ τῆς Ἱεραποστολῆς ἐνδιαφέρον.

"Αλλὰ ταῦτα δὲν εἶναι ἀρκετά. Διὰ μίαν τόσον μεγάλην ὑπόθεσιν, ὅπως εἶναι ἥ διάδοσις τῆς πίστεώς μας καὶ ἡ ἐκδήλωσις τῆς ἀγάπης μας πρὸς ὅλους ἐκείνους, τοὺς ὄποιους ἔχομεν χρέος γὰρ πληροφορήσωμεν καὶ οἱ ὄποιοι ἔχουν δικαιώματα γὰ

πληροφορηθοῦν καὶ τὴν πίστιν μας καὶ τὴν ἀγάπην μας, χρειάζεται μία συγκοινωνία προσπάθεια, ἀπαιτεῖται τὸ ἐγδιαφέρον καὶ ἡ συμμετοχὴ ὅλων μας. Ἄδιάφορον ἀν θά εὑρεθῶμεν εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν ἥ εἰς τὰ μετόπισθεν, ὅλοι ἀνεξαιρέτως πρέπει νὰ αἰσθανθῶμεν τὴν ὑποχρέωσιν γὰρ συμμετάσχωμεν κατὰ τοῦτον ἥ ἐκείνον τὸν τρόπον.

Διὰ νὰ δοθῇ ἥ πρὸς τοῦτο δυνατότης ὅλων μας, ἥ Ἑκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὠργάνωσεν ἐφέτος τὴν Ἐδδομάδα τῆς Ἑξαπτερικῆς Ἱεραποστολῆς ἀπὸ 2—9 Ἰουνίου, ἥ ὅποια θὰ κλείσῃ κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Πεντηκοστῆς, δηλαδὴ τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὄποιαν ἰδρύθη ἥ Ἑκκλησία καὶ ἔρχεται ἥ πρώτη Ἱεραποστολὴ εἰς τὸν κόσμον. Κατὰ τὴν Ἐδδομάδα αὐτὴν ἀς προσπαθήσωμεν ὅλοι, ἔκαστος μὲ τὸν τρόπον του καὶ τὰς δυνατότητάς του, νὰ συμμετάσχωμεν εἰς τὴν Ἱεραποστολὴν προσπάθειαν. "Ας προσπαθήσωμεν γὰρ διμοιάσωμεν μὲ τοὺς πρώτους ἐκείνους χριστιανούς, οἱ ὄποιοι εἴτε ἔμποροι ἦσαν εἴτε στρατιῶται, εἴτε ἄγριδες εἴτε γυναικεῖς, εἴτε γέοντες, ἥσθαντο τὴν ὑποχρέωσιν γὰρ μεταδίδουν τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν εἰς ὅλους. "Ας δείξωμεν καὶ ἡμεῖς, ὅτι ἐκτιμῶμεν συμφώνως πρὸς τὴν ἀξίαν των τὸν ἀπαράμιλλον θησαυρὸν τῆς πίστεώς μας. "Ας ἀφήσωμεν τὴν καρδίαν μας γὰρ διμιλῆσῃ καὶ νὰ ἐκδήλωσῃ τὴν ἀγάπην τῆς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, οἱ ὄποιοι, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι εὑρίσκονται χιλιάδας μιλίων μικράν ἀπὸ ἡμᾶς, ὅτι ποτὲ οὕτε τοὺς εἰδόμενον οὔτε ἥλθομεν εἰς προσωπικὴν ἐπαφὴν μαζί των, ἐν τούτοις εἶναι καὶ αὐτοὶ ἀδελφοὶ μας, καὶ αὐτοὶ ἔχουν τὸ δικαίωμα γὰρ ἀπευθύνονται πρὸς τὸν ἴδιον Οὐράνιον Πατέρα μας ὡς παιδιά. Του καὶ ὅτι ἔχουν τὸ δικαίωμα γὰρ παραπογεθοῦν ἐναντίον μας, διότι τοὺς ἐστερήσαμεν ἀπὸ τὸ Φῶς Του.

"Ἀδελφοί μου, ὡς Χριστιανοὶ ἀς στρέψωμεν τὴν προσοχὴν μας καὶ τὸ ἐγδιαφέρον μας καὶ πρὸς τοὺς μακρυγούντας ἀδελφούς μας. "Η εὐλογία τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς ἡμᾶς καὶ εἰς ἐκείνους θὰ εἶναι τόσον μεγάλη, δσον μέγας εἶναι καὶ ὁ σκοπὸς τῆς Ἱεραποστολῆς. "Οσοι δὲν δυνάμεθα γὰρ πράξιμεν τίποτε περισσότερον (πραγματικῶς ὅμως δὲν δυνάμεθα), ἀς προσευχῶμεθα θερμῶς διὰ τὸ ἔργον τῆς Ἱεραποστολῆς. "Ο Κύριος τοῦ Ἀμπελῶνος γνωρίζει πῶς θὰ ἀξιοποιήσῃ τὴν ταπεινὴν προσφοράν μας.

ΑΦΕΤΗΡΙΑΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΝ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΝ

*Υπό Αρχιμ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΤΟΥ

I

Τὸ θέμα τῆς Ὁρθοδόξου ἔξωτερικῆς Ιεραποστολῆς, τὸ δποῖον μέχρι πρό τινος ἀπετέλει πόνον καὶ δράμα δλίγων σχετικῶς ἀνθρώπων καὶ παρέμενε «θεολογούμενον» ἐντὸς τῶν περισσοτέρων ἐκκλησιαστικῶν κύκλων, ἔχει πλέον τεθῆ ἐπισήμως εἰς τὸ πρόγραμμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος¹. Τὸ ἄνοιγμα δμως τοῦτο τῶν δριζόντων τῆς Ἐκκλησίας μας συνδέεται μετὰ πλήθους προσβλημάτων θεωρητικῶν καὶ πρακτικῶν, τὰ δποῖα ἐπιβάλλουν ἀφ' ἐνὸς μὲν περισσοτέρων θεολογικὴν καὶ θρησκειολογικὴν μελέτην, ἀφ' ἐτέρου δὲ νηφαλίαν καὶ προγραμματισμένην πρᾶξιν. Ως μία εἰσαγωγικὴ συμβολὴ ἐπὶ τοῦ πολυπλεύρου τούτου θέματος ἡς ἐπιτραπῇ νὰ ὑπογραμμισθοῦν τὰ ἔξῆς σημεῖα:

A'

Διὰ νὰ γίνῃ σαφής ἡ ἐκκλησιολογικὴ ἀράγκη τῆς ἔξωτερικῆς ιεραποστολῆς καὶ νὰ μὴ δημιουργηθῇ ἡ ἐντύπωσις, δτι πρόκειται ἀπλῶς περὶ «νέου τομέως», περὶ «ἐπιδορπίου» τινὸς ἐκκλησιαστικῆς δράσεως, θὰ ἀπαιτηθῇ ἐπίμονος θεολογικὴ διαφώτισις, ώστε νὰ συνειδητοποιήσωμεν ἐκεῖνο, τὸ δποῖον θεωρητικῶς παρουσιάζεται αὐτονόητον. Τπάρχει δυστυχῶς ἀκόμη ἀρκετὴ σύγχυσις καὶ δὲν ἔχει ἐπαρκῶς κατανοηθῆ, δτι ἀκίνησία εἰς τὸν τομέα τῆς ιεραποστολῆς σημαίνει, ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει, ἀρνησιν τῆς Ὁρθοδόξιας, δλίσθησιν εἰς τὴν πρακτικὴν αἵρεσιν τοῦ τοπικισμοῦ δτι καταντῶμεν, χωρὶς νὰ τὸ ὑποπτεύμεθα, εἰς θεολογικὴν σχιζοφρένειαν, δταν ἀφ' ἐνὸς μὲν τονίζωμεν τὴν οἰκουμενικότητα καὶ ἀποστολικότητα

τῆς Ἐκκλησίας μας, δταν ἀδιακόπως ἐπαναλαμβάνωμεν, δτι «πιστεύομεν εἰς Μίαν, Ἀγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν», δταν οἱ Ἐπίσκοποι δημοσίᾳ—πρὸ τῆς στρατευμένης καὶ θριαμβευούσης Ἐκκλησίας—τὸ ὑπόσχωνται κατὰ τὴν ἀνάληψιν τῶν καθηκόντων των, ἀφ' ἐτέρου δὲ ἀπορροφώμεθα ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὰ ἐπὶ μέρους τοπικὰ θέματα, ἀποφασίζωμεν καὶ κρίνωμεν μόνον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν στενῶν νοούμενων «ἰδικῶν μας ἀναγκῶν».

Θὰ χρειασθῇ νὰ ἐπαναληφθῇ «ἔτι καὶ ἔτι», δτι εἶναι ἀδιανόητον νὰ διμιλῶμεν περὶ «ὁρθοδόξου πνευματικότητος» καὶ «ζῆν ἐν Χριστῷ» καὶ μιμήσεως τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, παραμένοντες ἱεραποστολικῶς ἀδρανεῖς· δτι εἶναι ἀκατανόητον νὰ γράφωμεν περὶ ἐντόνου βιώσεως λειτουργικῆς καὶ πνευματικῆς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ὑπὸ τῶν Ὁρθοδόξων καὶ νὰ παραμένωμεν νοοθροὶ καὶ ἀδιάφοροι εἰς τὴν κλῆσιν τῆς οἰκουμενικῆς Ἀποστολῆς, μετὰ τῆς δποίας συνυφαίνεται τὸ μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως (Μαθ. κη' 18, Μαρκ. κστ' 15)².

Ἡ συνειδήσις δτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι «Σῶμα Χριστοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ πάντα ἐν πᾶσι πληρουμένου» (Ἐφεσ. α' 23) καὶ δτι τὸ σχέδιον τοῦ Θεοῦ εἶναι «ἀνακεφαλαίωσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ, τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς» (Ἐφεσ. α' 10) δὲν εἶναι θεωρητικαὶ σκέψεις διὰ θεολογικὰς συζητήσεις εἰς συνέδρια εἰδικῶν, ἀλλὰ κεντρικὸν βίωμα διὰ τὸν Ὁρθόδοξον, τὸ δποῖον πρέπει νὰ τὸν ἀπελευθερώῃ ἀδιακόπως ἀπὸ τὸν τοπικισμὸν καὶ τὴν στενοκαρ-

1. *Αρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ΙΕΡΩΝΥΜΟΓ., Σχέδιον ἀραδιογανώσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ἀθῆναι 1967), σ. 110-111. Δι· ἀντιστοίχους ἐνεργειας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς ἵδε «Γραφείον ἔξωτερικῆς Ιεραποστολῆς τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἀρχιεπισκοπῆς δορείου καὶ νοτίου Ἀμερικῆς», ἐν Πορευθέντες 9 (1967), σ. 37-38.

2. Ἀναλυτικωτέραν ἀνάπτυξιν τῶν θέσεων τούτων ἴστε: ΑΝ. ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΤΟΥ, «Σκοπὸς καὶ κίνητρον τῆς Ἱεραποστολῆς ἐξ ἐπόψεως θεολογικῆς, ἐν Θεολογίᾳ 37 (1966) καὶ Πορευθέντες 9 (1967), σ. 2-9, 34-36.

—Τοῦ Αὐτοῦ, «Ἀδιαφορία γιὰ τὴν Ἱεραποστολὴν σημαίνει δρνησις τῆς Ὁρθοδόξιας», ἐν Ἐκκλησίᾳ 45 (1968), σ. 302-304.

δίαν, νὰ τὸν ὠθῇ νὰ ζῇ μὲ τὸν πόθον τῆς ἀνακεφαλαιώσεως τῶν πάντων ἐν τῷ Χριστῷ. Πόθον, δὲ δποῖος δὲν μένει ἀπλῶς εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν συναισθηματικῶν εὐχῶν καὶ τῆς παθητικῆς προσδοκίας, ἀλλὰ ζητεῖ νὰ ἐκφρασθῇ ὡς ἐνεργὸς συμμετοχὴ εἰς τὴν καθημερινὴν ζωὴν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἐν τῇ ίστορίᾳ. "Αν καὶ ὀντολογικῶς «τίποτε δὲν δύναται νὰ προστεθῇ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν—τὸ πλήρωμά της εἶναι ἥδη αὐτὸς οὗτος ὁ Χριστός—ἡ φανέρωσις καὶ μετάδοσις (communication) αὐτῆς τῆς πληρότητος ἀποτελεῖ ἐν τούτοις τὴν ἀληθῆ ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ νῦν αἰώνι»³.

Μόνον ὅταν γίνῃ ἀποδεκτόν, διτὶ ἡ παγκόσμιος οἰκουμενικὴ ιεραποστολὴ εἶναι πρωταρχικὴ συνέπεια θεμελιώδους ἀρθρου τοῦ «Πιστεύω», στοιχειώδης διὰ τὴν Ὁρθόδοξον κατανόησιν τῆς Ἐκκλησίας⁴ καὶ διτὶ ἡ λεγομένη ἔξωτερικὴ ιεραποστολὴ δὲν εἶναι πρόβλημα «ἔξωτερικόν», ἀλλὰ ἔσωτερικὴ ἀναγκαιότης, ζήτημα μετανοίας πρὸς συντονισμὸν μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας μας, θὰ ἔχωμεν δρθῆν καὶ ἐλπιδοφόρον θεολογικὴν ἀφετηρίαν διὰ τὰ περαιτέρω.

B'

Αἱ ἀνάγκαι αἱ πνευματικαί, αἱ δογανωτικαὶ καὶ οἰκονομικαὶ τῆς ιεραποστολῆς δὲν δύνανται νὰ ἀντιμετωπισθοῦν ὑπὸ δύμαδων, ἀλλὰ ὑφ' ὀλοκλήρου τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ πρόβλημα δὲν λύεται διὰ τῆς δημιουργίας μερικῶν ιεραποστολικῶν σωματείων ἢ γραφείων· ὁ δόλος τούτων, σημαντικώτατος ἀσφαλῶς ὡς ἔναντι σμα, μόνον ὡς ἔργον προδρομικόν, διὰ τὴν «έτοιμασίαν τῆς δόδου», ἔχει νόημα. Τὸ θέμα εἶναι πῶς τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας θὰ κινητοποιηθῇ ἀπὸ τὸ δραμα τῆς «Καθολικῆς», παγκοσμίου ἀποστολικῆς εὐθύνης.

Ἡ συμμετοχὴ ἑκάστου πιστοῦ εἰς τὴν οἰκουμενικὴν αὐτὴν ἀποστολικὴν διακονίαν πρέπει νὰ ἐπιδιωχθῇ μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιμονῆς καὶ ἐμφάσεως, μετὰ τῆς δποίας ἐπιδιώκεται ἡ συμμετοχὴ τοῦ εἰς τὴν λατρευτικὴν ζωήν. Ὡς συνέπεια εἰς τὸ «Πιστεύω», τὸ δποῖον πανηγυρικῶς εἰς ἑκάστην λατρευτικὴν σύναξιν διολογεῖται, ὡς συνέπεια εἰς τὴν συνειδητὴν βίωσιν τῆς θείας Εὐχαριστίας, τῆς δποίας βασικοὶ πόλοι παραμένουν ἡ κίνησις πρὸς τὰ ἄνω, ἡ ἀνάληψις, ἡ θέα τῆς Παρουσίας καὶ, ἐν συνεχείᾳ, ἡ κίνησις τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὸν κόσμον. «Εἴδομεν τὸ φῶς

3. A. SCHMEMANN, «The Missionary Imperative in the Orthodox Tradition», ἐν *The Theology of the Christian Mission*, ed. G. H. Anderson, (New York 1961), σ. 254.

4. Ἀναλυτικότερον ιδέ: N. NISSIOTIS, «The Ecclesiological Foundation of Mission», ἐν *Orthodox Theological Review* (Boston 1962), σ. 22-52.

τὸ ἀληθινόν, ἐνεπλήσθημεν τῆς ἀτελευτήτου σου ζωῆς· ἀλλὰ αὐτὴ ἡ ζωή, αὐτὸ τὸ φῶς, μᾶς δίδονται διὰ νὰ μᾶς μεταμορφώσουν εἰς μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ... Ἡ Εὐχαριστία, μεταμορφώνουσα τὴν Ἐκκλησίαν εἰς ἐκεῖνο τὸ δποῖον εἶναι, τὴν μεταμορφώνει εἰς ιεραποστολήν»⁵.

Ολόκληρος ἡ Ἐκκλησία εὐθύνεται καὶ διφέλει νὰ ἐργασθῇ διὰ τὴν ἔλευσιν τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἡ ἴδιαιτέρα μορφὴ βοηθείας καὶ κινητοποίησεως εἶναι θέμα ἐπὶ μέρους, δογανωτικόν. Ἡ πεῖρα τῆς ιεραποστολικῆς δογανώσεως τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸ τέλος τοῦ προηγουμένου αἰώνος πρὸς κινητοποίησιν τῶν πιστῶν πρέπει ἐπισταμένως νὰ μελετηθῇ⁶ (βασικὸν βῆμα ἀσφαλῶς εἶναι δὲ καθορισμὸς μᾶς εἰδικῆς ἡμέρας ἡ ἑβδομάδος ιεραποστολῆς πρὸς κατατόπισιν τοῦ πιστοῦ λαοῦ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου καὶ παρακίνησίν του πρὸς παντοειδῆ συμπαράστασιν).

Τὸ πρόβλημα δὲν περιορίζεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος. Εἰς τὴν σύγχρονον οἰκουμενικὴν ἀποστολικὴν προσπάθειαν ἐπιβάλλεται ἡ συνεργασία τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Εἶναι ἀδύνατον σήμερον νὰ ἐμφανισθῇ ἡ Ὁρθόδοξία κεχωρισμένη εἰς ἓνα κόσμον, δὲ δποῖος δὲ λον καὶ περισσότερον γίνεται «μιὰ γειτονιά». Εὔτυχῶς ἡδη ἀρμόδιως ἐτοίσθη ἡ ἀνάγκη νὰ «διαμορφωθῇ δχι μόνον Ἐλληνικὴ Ὁρθόδοξος, ἀλλὰ καὶ Πανορθόδοξος συνείδησις ιεραποστολῆς, ἦτοι νὰ μὴ θεωρηθῇ τὸ πεδίον τοῦτο τῆς δράσεως ὡς πεδίον ἀνταγωνισμοῦ, ἀλλὰ στενῆς μεταξὺ τῶν διμοδόξων Ἐκκλησιῶν συνεργασίας»⁷. Μία τοιαύτη προοπτικὴ εἰς τὰ ἀμεσα πρακτικὰ βήματά της παρουσιάζει ἀσφαλῶς ἀρκετὰ προβλήματα. Ὁμως τοῦτο θὰ πρέπει νὰ μᾶς ὠθήσῃ τὸ συντομώτερον εἰς τὴν συστηματικὴν καὶ νηφαλίαν ἀντιμετώπισιν τοῦ θέματος καὶ δχι εἰς τὴν δίκην στρουθοκαμήλου παραθεώρησίν του.

Γ'

Αὐτηρὰ κριτικὴ ἀσκεῖται κατὰ τὴν ἐποχὴν μας εἰς τὴν τάσιν πολλῶν ιεραποστολῶν νὰ ἰδρύουν πνευματικὰς ἀποικίας ἢ παραστήματα τῆς Ἐκκλησίας των, ἀντὶ νὰ δημιουργοῦν νέας ζώσας Ἐκκλησίας, ἐρριζωμένας εἰς τὴν ψυχὴν καὶ τὴν παράδοσιν τῶν λαῶν. Εὔτυχῶς ἡ Ὁρθόδοξος γραμμὴ ὑπῆρξεν ἐπ' αὐτοῦ διαυγής: *Εἰλικρινῆς σεβασμὸς πρὸς τὴν προσωπικότητα τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν, ἐξαγιασμὸς τῶν ἴδιαιτέρων χαρακτηριστικῶν των, ὥστε τὰ ἀναπι-*

5. A. SCHMEMANN, ἔνθ³ ἀν., σ. 255-256.

6. J. GLAZIK, *Die russisch—orthodoxe Heidenmission seit Peter dem Grossen* (Münster 1954).

7. Ἀρχιεπισκόπου Αθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ, μνημ. ἔργ., σ. 110.

ξουν τὴν ἰδιάζονσαν δυτότητά των. Τοῦτο συνέβη κατὰ τὸν ἐκχριστιανισμὸν τοῦ σλαβικοῦ κόσμου⁸, τὸ αὐτὸ ἔπραξαν καὶ οἱ μεταγενέστεροι Ὁρθόδοξοι ἵεραπόστολοι ἐργασθέντες εἴτε ἐν μέσῳ μεγάλων ἔθνων τήτων, δπως ὁ Νικόλαος Καζάτκιν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν⁹, εἴτε εἰς μικρὰς πρωτογόνους φυλάς, δπως ὁ Ἰννοκέντιος Βενιαμίνωφ εἰς Ἀλάσκαν¹⁰. Ἡ συμπεριφορὰ αὗτη δὲν ὑπῆρξεν ἀπόρροια «στρατηγικῆς τακτικῆς»· ἀπετέλει ὁρθόδοξον θεολογικὴν συνέπειαν, ἐπακόλουθον τοῦ γεγονότος, δτι ἐκεῖνος ὁ δποῖος ἀπεστάλη παρὰ τὸν Πατρὸς «ἔσκήνωσεν ἐν ἡμῖν» (Ιωάν. α' 14) καὶ ὡμοιώθη μετὰ τοῦ λαοῦ του.

Ἡ «Σάρκωσις» τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν γῆδσσαν καὶ τὰ ἥθη μᾶς χώρας ὑπῆρξε, καὶ πρέπει νὰ παραμείνῃ, ἡ πρώτη μέριμνα πάσης ὁρθόδοξου ἵεραπόστολης. Προοπτικὴ της δὲ ἡ ἀνάπτυξις γηγενοῦς Ἐκκλησίας, αὐτοδυνάμου καὶ αὐτονόμου, ἡ δποία θὰ ἀξιοποιήσῃ ὅλα τὰ γνήσια στοιχεῖα τῶν ἔθνων παραδόσεων καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ἰδιοσυγκρασίαν τοῦ λαοῦ θὰ τὰ μεταμορφώσῃ καὶ ἔξαγιάσῃ πρὸς δόξαν Θεοῦ. Ἀσφαλῶς εἶναι χρέος τῶν ἵεραπόστολων νὰ γνωστοποιοῦν εἰς τοὺς νεοφωτίστους τὸν πολιτισμὸν τῶν ἄλλων χριστιανικῶν λαῶν καὶ νὰ τοὺς βοηθοῦν νὰ τὸν προσεγγίσουν καὶ κατανοήσουν. Ἄλλὰ τοῦτο κατ' οὐδένα λόγον ἐπιτρέπεται νὰ ἀποσκοπῇ εἰς παθητικὴν μίμησιν τοῦ ξένου, ἄλλὰ νὰ ἀφορῷ εἰς παροχὴν προτύπων πρὸς νέαν δημιουργίαν. Τὸ παράδειγμα τῶν Θεοσαλονικέων ἀδελφῶν Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου παραμένει πάντοτε ἐπίκαιρον καὶ καθοδηγητικόν¹¹.

Οπως ἔκαστος πιστὸς ἐντὸς τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας ἔχει τὴν ἰδιαιτέρων του προσωπικότητα, ἡ δποία ἔξαγιάζεται, χωρὶς δμως νὰ ἀπορροφᾶται καὶ νὰ χάνεται, κατὰ παρόμοιον τρόπον ἔκαστον ἔθνος δύναται νὰ ἔχῃ τὴν ἰδιάζονσαν δμαδικὴν φυσιογνωμίαν του, ἡ δποία ἀναπτύσσεται αὐτονόμως ἐπὶ τῇ βάσει πάντοτε τῆς παραδόσεως τῆς Μιᾶς Ἐκκλησίας.

8. F. DVORNIK, *Les Slaves, Byzance et Rome au IX siècle* (Paris 1929). —Γ. ΚΟΝΙΔΑΡΗ, Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ὡς πολιτιστικὴ δύναμις ἐν τῇ ἴστορᾳ τῆς χρονοήσου τοῦ Αἴγαου (Αθῆναι 1948). —AN. ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΤΟΓ, «Βυζάντιον — Εδαγγελιστικὸν ἔργον», ἐν *Θρησκευτικὴ καὶ Ηθικὴ Ἐγκυροπαδείᾳ* (Αθῆναι 1964), τόμ. Δ', σ. 19-59.

9. OTIS CARY, *A History of Christianity in Japan* (New York — London 1909), σ. 375-425.

10. N. STRUVE, «Ἡ Ιεραπόστολικὴ δρᾶσις τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας», ἐν *Προενθέντες* 3 (1961), σ. 22-24.

11. FR. GRIVEC, *Constantin und Method, Lehrer der Slaven* (Wiesbaden 1960). —Πανηγυρικὸν τεῦχος «Ἐκκλησία», 43 (1966), σελ. 373-512. —Κυρίλλωφ καὶ Μεθοδίωφ τόμος ἔβδοτος ἐπὶ τῇ χιλιοστῇ καὶ ἔκαποστῇ ἐτηρίδι, ἔκδοσις Ἱ. Μητροπόλεως καὶ Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης, ἐπιμ. Ι. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ, (Θεσσαλονίκη 1966).

Δ'

Ἡ μεταβατικὴ περίοδος καὶ κρίσις προσαντολισμοῦ, εἰς τὴν δπόλαν εὑρίσκεται σήμερον ἡ χριστιανικὴ ἵεραπόστολή, τὸ νέον οἰκουμενικὸν κλῖμα, τὸ συνεχῶς ἐπεκτεινόμενον εἰς τὰς σχέσεις τῶν διαφόρων χριστιανικῶν διοικιῶν, δημιουργεῖ ἰδιάζοντα προσβήτηα σχέσεως μετὰ τῶν ἄλλων ἵεραπόστολῶν. Ἀνεξαρτήτως τῶν ἐπιφυλάξεων, αἱ δποῖαι ὑφίστανται καὶ κατὰ καιροὺς ἀκούονται διὰ πολλᾶς ἐξ αὐτῶν, θὰ ἦτο ἀδικον νὰ γενικευθῇ μία τοιαύτη κρίσις καὶ νὰ παραθεωρηθῇ τὸ γεγονός, δτι πλήθη πιστῶν ἐργατῶν ἔχουν διακονήσει ἐπὶ αἰῶνας εἰς τὸ ἔργον τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῶν μὴ χριστιανικῶν λαῶν μετὰ συγκινητικῆς αὐταπαρηγόρεως. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀγνοῶμεν ἢ νὰ ὑποτιμῶμεν τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰ ἐπιτεύγματά των καὶ νὰ παρουσιάζωμεθα ὄψιμοι «τιμηταί» ἢ ἀνταγωνισταί.

Ἡ παρονοία μας πρέπει νὰ είναι θετικὴ καὶ δχι ἐπιθετικὴ ἐραρτίον ἄλλων. Πολύτιμον ἀρχὴν ἔξακολουθεῖ νὰ ἀποτελῇ ἡ γραμμὴ τοῦ μεγάλου δρθιδόξου ἵεραπόστολου τῆς Ἰαπωνίας Νικολάου Καζάτκιν: «Τὸ κήρυγμα εἶναι θετικόν (δχι ἀπολογητικόν). Εἰπεν δ Χριστός. Πίστεψε ἀν θέλης. Χωρὶς πολεμικήν, χωρὶς κριτικὴν τῶν ἄλλων διοικιῶν, χωρὶς ἐπιθέσεις, οὔτε ἀκόμη ἐναντίον τοῦ βουδισμοῦ καὶ σιντοϊσμοῦ. Ο Χριστὸς δ ἰδιος, πλήρωμα τῆς ἀληθείας, δὲν κατακτοῦσε τὰς καρδίας παρὰ μόνον διὰ τῆς εἰρήνης»¹².

Τὸ κακόν, τὸ δποῖον ἐδημιούργησεν ἡ ἀντίθεσις καὶ πολεμικὴ τῶν χριστιανικῶν ἵεραπόστολῶν μεταξύ των, εἶναι τόσον γνωστόν, ὃστε νὰ περιττεύονται τὰ σχόλια¹³. Ἐννοεῖται, δτι οὐδένα προσηλυτισμὸν ἀποτελεῖ, δταν ἐλευθέρως καὶ αὐτοβούλως πολλοὶ ἀνθρώποι στρέφονται πρὸς τὴν ἔκτην τοῦ Ορθοδοξίαν. Τὸ πρόβλημα βεβαίως τῆς εἰρηνικῆς συνυπάρξεως, πολὺ δὲ περισσότερον τῆς συνεργασίας—εἰς περιοχὰς κοινωνικῆς

12. S. TYCHOMIROFF, «Missions orthodoxes du Japon et des Perses», ἐν *Irénikon* (1931), σ. 20.

13. «Ως χαρακτηριστικὸν μόνον παράδειγμα (πρὸς ἀποφυγὴν!) ἐν τῆς συγκρούσεως ἀγγλικανῶν καὶ καθολικῶν ἐν Οὐγκανάτῳ κατὰ τὴν πρώτην φάσιν τῆς ἵεραπόστολῆς, σημειούμεν τὸ ἔξης περιστατικόν: 'Ο ἀγγλικανὸς ἵεραπόστολος Mackay τὸ 1878, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν καθολικῶν Γάλλων ἵεραπόστολων, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἐπιχειρημάτων περὶ «Πάπα καὶ Μαρίας», προσέθεσεν εἰς τὸν θαυμάτων Μπαγκάντα Mutesa καὶ τὸ ἔξης πειστικώτερον: «Οι Γάλλοι ιδιαιτέρως δὲν ἀγαποῦν τοὺς θαυμάτεις. Ἐσκότωσαν τὸν ιδικὸν τῶν πρὸ διλγων ἐτῶν. Δὲν ἐγγυῶμαι τίποτε, ἔὰν τοὺς ἀφήσῃς νὰ ἐγκατασταθοῦν ἐδῶ, ἐντὸς τοῦ ισχυροῦ θαυμάτου σου». Abbé NICQ, *Le Père Siméon Lourdel* (Alger 1932), σ. 107. Περισσότερα περὶ τῆς ἀντιθέσεως τῶν δύο ἵεραπόστολῶν ἰδὲ H. P. GALE, *Uganda and Mill Hill Fathers* (London 1959), σ. 16.

καὶ ἔθνικῆς δραστηριότητος—παρουσιάζει πλῆθος λεπτοτάτων περιπτώσεων, αἱ δοῦλαι μόνον μὲ δρθήν γνῶσιν τῶν συνθηκῶν, ἀγνόητα προθέσεων, φωτισμὸν καὶ φόβον Θεοῦ, εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιμετωπισθοῦν δρθῶς.

‘Ανεξαρτήτως ὅμως τῶν προβλημάτων τούτων, δὸλος τῆς Ὁρθοδόξου ἱεραποστολῆς σήμερον δὲν ἐπιτρέπεται ἐπ’ οὐδὲν λόγῳ νὰ εἶναι ἡ προσθήκη μιᾶς ἀκόμη φανατικῆς ἱεραποστολικῆς ὁμάδος πρὸς αὐξῆσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συγκρονούμενων Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ ἡ οὐσιαστική, σεμνὴ προσφορὰ τῶν ἀγνοούμενών θησαυρῶν τῆς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας: τῆς λατρευτικῆς ζωῆς, τῆς ἐκκλησιαστικῆς τῆς συνειδήσεως, τῆς ἐν Χριστῷ κοινωνίας μετὰ τῶν ἀπελθόντων, τοῦ νοήματος τοῦ ἀγιασμοῦ καὶ τῆς μεταμορφώσεως πάντων—καὶ αὐτῆς τῆς φύσεως—ἐν Χριστῷ, τοῦ ἀληθινοῦ γεγονότος τῆς Σωτηρίας. Ἡ θεολογικὴ προοπτικὴ καὶ δὸλος τῆς ζωῆς τῆς δρθοδόξου Ἐκκλησίας, κατὰ τὴν ὅμολογίαν πολλῶν Ἀσιατῶν καὶ Ἀφρικανῶν διανοούμενων ὡς ἐπίσης καὶ πλείστων Δυτικῶν ἱεραποστόλων καὶ Θεολόγων, ἔχουν τεραστίαν σημασίαν εἰς τὴν συντελουμένην πνευματικὴν ζύμωσιν καὶ ἀναζήτησιν τῶν ἐν λόγῳ λαῶν καὶ θὰ ἥτο ἐγκληματικὴ ἡ παράλειψις τῆς προσφορᾶς τῶν.

Εἰς τὰ στενὰ πλαίσια τοῦ παρόντος δρθορού δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπεκταθῶμεν εἰς προβλήματα, δύοπες: Ἡ δρθοδόξος κατήχησις, τὸ κήρυγμα, ἡ ἐργασία διὰ τὴν νεότητα, ἡ προετοιμασία στελεχῶν καὶ ιερέων, ἡ στάσις εἰς τὰ ἔθνικιστικὰ καὶ φυλετικὰ θέματα, ἡ ἀποφυγὴ πολιτικῶν σκοπιμοτήτων κ.λ.π.¹⁴.

Ἐνδεικτικῶς μόνον ἀναφέρομεν εἰς τὴν ἔπομένην παραγάραφον γενικάς τινας γραμμάς ἐκ τῆς πολυπλεύρου προβληματικῆς τῶν ἐν λόγῳ θεμάτων σχετικῶς μὲ τὸ μεταφραστικὸν καὶ λατρευτικὸν πρόβλημα.

Ε'

Τὸ γεγονός τῆς Πεντηκοστῆς (Πραξ. 6' 6-11), ὅτε «ῆκουν εἰς ἔκαστος τῇ ἴδιᾳ διαλέκτῳ... τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ», ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν ἡ θεμελιώδης δρχὴ τῆς δρθοδόξου ἱεραποστολικῆς τακτικῆς. Ἡ μετάφρασις τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ τῆς θείας Λειτουργίας εἰς τὴν γλῶσσαν ἑκάστου λαοῦ ἥτο συνεχῆς παράδοσις τῆς Βυζαντινῆς Ἐκκλησίας¹⁵ οἱ Ρώσοι ἱεραπόστολοι ἥκολούθησαν τὴν χαραχθεῖσαν δόδον καὶ ἐπεδόθησαν εἰς μεταφράσεις τῶν ιερῶν κειμένων εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τῶν μικροτέρων φυλῶν τῆς Σι-

14. Δι: ἄλλας ἀπόφεις τῆς ἱεραποστολικῆς δεοντολογίας ιδέ: Μητροπολίτου Μύρων ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΓ, «Τὸ Πορευθέντες τοῦ Κυρίου καὶ ἡ Θεολογία», ἐν Πορευθέντες, 3 (1961), σ. 19-20.

βηρίας, τῆς Χερσονήσου τῆς Καμτσάτκας καὶ τῆς Ἀλάσκας¹⁶. Ὅταν εἰς μίαν δεδομένην χρονικὴν περίοδον ἡ ἀρχὴ αὕτη παραμελήθη εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ρωσίας, ἡ ἵεραποστολικὴ προσπάθεια ἀπετελματώθη.

Σήμερον, παρὰ τὸ γιγαντιαῖον ἔργον τῶν διαφόρων μεγάλων βιβλικῶν ἑταιρειῶν, ὑπάρχουν ἀκόμη περὶ τὰς χιλίας γλῶσσαι καὶ διάλεκτοι, εἰς τὰς δούλαις ἡ Ἀγία Γραφὴ δὲν ἔχει μεταφρασθῆ. Ἡ συμβολὴ Ἑλλήνων γλωσσολόγων κατεχόντων τὴν γλῶσσαν τοῦ πρωτοτύπου τῆς Κ. Διαθήκης δύναται νὰ ἀποθῇ σημαντικότατη εἰς τὴν θεμελιώδη διὰ τὴν χριστιανικὴν ἱεραποστολὴν διολκήρωσιν τοῦ ἔργου τῆς μεταφράσεως τῆς Ἀγίας Γραφῆς εἰς τὰς γλώσσας τῶν ἀνθρώπων. Μόνον εἰς τὴν Ἀφρικὴν διμιούνται σήμερον ὑπὲρ τὰς ἐπτακοσίας γλῶσσαι καὶ διάλεκτοι¹⁷ καὶ δὲν προβλέπεται, διτι θὰ ὑποχωρήσῃ ἡ χρῆσις καὶ ἡ σημασία των, τούλαχιστον κατὰ τὸν αἰώνα τοῦτον. Ἡ γλωσσολογικὴ προσπάθεια ἔξακολουθεῖ νὰ ἀποτελῇ βασικὸν παράγοντα τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου. Ἄλλα ἡ μεταφράση τῶν χριστιανικῶν ἔννοιῶν καὶ ἰδεῶν εἶναι πολὺ συνθετώτερον πρόβλημα ἀπό διτι συνήθως νομίζεται¹⁸. Ἰδιαιτέρως ἀξιοπρόσεκτος εἶναι ἡ πείρα τῆς ωσικῆς ἱεραποστολῆς ἐν Καζάν διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς μεταφραστικῆς ἔργασίας τοῦ μεγάλου γλωσσολόγου Πλιμίνσκι (1821- 91)¹⁹.

Ἡ δρθοδόξος λατρεία, δύοπες σημειώνουν πολλοὶ ἔρευνηται, δύναται εὐκόλως νὰ γίνῃ καταληπτὴ καὶ ἀποδεκτὴ ἀπό τὸν ἀσιατικὸν καὶ ἀφρικανικὸν κόσμον. Ἡ μυσταγωγικὴ ἀτμόσφαιρα τῆς, ἡ καθιστῶσα ἀδιακόπως παρὸν τὸ μυστήριον τῆς σαρκώσεως τοῦ Λόγου καὶ θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἐπηρεάζει βαθύτατα διόκλητον τὸ ἀνθρώπινον εἶναι. Ως δὲ μαρτυρεῖ ἡ πρόσφατος πεῖρα τῶν δρθοδόξων κοινοτήτων τῆς Κένυας, εἶναι βασικὸς παράγων διαδόσεως καὶ σταθεροποίησεως τῆς Ὁρθοδοξίας. Πῶς

15. E. SMIRNOFF, «Ρωσικὴ Ἱεραποστολὴ», ἐν Πορευθέντες 7 (1965) καὶ 8 (1966) συνέχειαι: — J. GLAZIK, μνημ. ἔργ. — ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ, «Die Islammission der russisch — orthodoxe Kirche» (Münster 1959).

16. E. G. JACOB, Grundzüge der Geschichte Afrikas (Darmstadt 1966), σ. 15. Εἰδικώτερον διὰ τὰς ἀφρικανικὰς γλώσσας ιδέ: J. H. GREENBERG, Studies in African Linguistic Classification (New Haven 1955). L. HOMBURGER, Les Langues Négro — africaines et les Peuples qui les parlent (Paris² 1967).

17. C. SCHUMANN, «Wie sind biblische in eine heidnische Sprache zu übertagen?» ἐν Evangelisches Missionsmagazin 60 (1962), σ. 95-104. — C. MEINHOF, «Christliche Gedanken in afrikanischer Sprache», ἐν Neue Allgemeine Missionszeitschrift 14 (1937), σ. 212-221, 244-253, 279-286. — H. ΒΟΥΔΑΡΑΚΗ, «Γλῶσσαι καὶ Ἱεραποστολή», ἐν Πορευθέντες 4 (1962), σ. 42-44. — E. NIDA, Towards a Science of Translating. With special Reference to principles and Procedures involved in Bible translating (Leiden 1964).

18. E. SMIRNOFF, Συνθ. ἀνωτ., ἐν Πορευθέντες 8 (1966), σ. 11- 15.

δημοσίας ή λειτουργική αύτή ζωή θά μεταφερθή δοθός διὰ νὰ γίνη κτῆμα τῶν ἄλλων λαῶν, π.χ. τῶν ἀφρικανικῶν;

Δέρε εἰναι μόρον τὸ θέμα τῆς γλώσσης, τὸ δόποιον ἀνεφέρθη ἀνωτέρῳ. Εἰναι ἡ ὅλη γοοιδοπία ἐνδὲ λαοῦ, ἡ δοπία πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπὲρ ὅψιν. Πολλαὶ φυλαὶ, τὰς δοπίας συνήθως ἡ ἄγγοιά μας δονομάζει πρωτογόνους, ἔχουν μακροτάτην ἐσωτερικὴν πολιτιστικὴν ἔξελιξιν¹⁹. Ἐχουν ἔνα ἐθιμικὸν κώδικα, μὲ τὸν δοποῖον ἐκφράζουν τὰς διαθέσεις, ἐμπειρίας, τὰ βιώματά των, σύνθετον καὶ ἐκφραστικόν. Αὐτὸς πρέπει νὰ τύχῃ σεβασμοῦ, νὰ μελετηθῇ, νὰ ἀναλυθῇ καὶ νὰ ἀξιοποιηθῇ διὰ τὴν ἐκφρασιν τῆς νέας ζωῆς. Δὲν πρέπει νὰ ἐπαναληφθῇ διὰ διστυχῶς συνέθῃ μὲ πολλοὺς δυτικοὺς ἱεραποστόλους, νὰ ἀπορρίπτωνται τὰ πάντα ὡς «εἰδωλολατρικά» καὶ νὰ ἀπογυμνώνεται ἡ φυλὴ ἀπὸ τὸν ἐθιμικὸν πλοῦτον γενεδῶν, διὰ νὰ τῆς ἐπιβάλλωνται ἔνα διανοητικὰ κατασκευάσματα.

Κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, ὁ Θεὸς «οὐκ ἀμάρτυρον ἔαυτὸν ἀφῆκεν ἀγαθοποιῶν, οὐδανόθεν ἥμιν ὑετοὺς διδούς καὶ καιρούς καρποφόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας» τῶν ἐθνικῶν (Πράξ. ιδ' 17). Ἐπιβάλλεται λοιπὸν προσοχὴ διὰ νὰ διερευνηθοῦν τὰ στοιχεῖα αὐτῆς τῆς μαρτυρίας τοῦ Θεοῦ εἰς ἔκαστον λαόν. ²⁰ Ισως ἡ συσχέτισις τοῦ «οὐκ ἀμάρτυρον ἔαυτὸν ἀφῆκεν» μετὰ τοῦ «ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης» μᾶς βοηθήσῃ νὰ κατανοήσωμεν βαθύτερον τὴν σημασίαν ὀρισμένων πατροπαραδότων ἔορταστικῶν παραδόσεων, αἱ δοποὶ εἰπὲ αἰδνας

ἔχουν ζυμωθῆ μὲ τὴν ζωὴν τῶν διαφόρων φυλῶν, ὅστε νὰ τὰς ἀξιοποιήσωμεν εἰς τὴν μετάδοσιν καὶ βίωσιν τοῦ μυστηρίου τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας. Εἴλικοινής σεβασμὸς δοφείλεται νὰ τηρηθῇ ἔναντι ὅλων τῶν στοιχείων τῆς παραδόσεως των, ὅσα δὲν ἀντίκεινται εἰς τὸ Εὐαγγέλιον.

Ἡ ποικιλία, ἡ δοπία ἐνδεχομένως θὰ προέλθῃ εἰς τὴν λατρευτικὴν ἔκφρασιν ἐκ τῆς υἱοθετήσεως παλαιῶν ἀξιῶν τῶν ἐπὶ μέρους φυλῶν, δὲν ἀποτελεῖ κίνδυνον ἢ μειονέκτημα, δταν καλλιεργηθῇ καταλλήλως ἡ ἔνιαία δοθόδοξος ἐκπλησιαστικὴ συνείδησις. Ἡ ἐνότης τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας δὲν βασίζει ται ἐπὶ μιᾶς ἐπιφανειακῆς δομοιμορφίας, ἀλλὰ ἐπὶ τῆς ἔνιαίας πίστεως καὶ μυστηριακῆς ζωῆς. Εἶναι κατ' ἔξοχὴν ἐνδιαφέρον καὶ ἀπὸ ιεραποστολικῆς ἐπόφεως, δτι κατὰ τὸν πρώτους αἰῶνας τῆς Μιᾶς Ἐκκλησίας εὑρίσκοντο ἐν χρήσει διάφοροι Λειτουργίαι μὲ σημαντικὰς παραλλαγὰς καὶ εἰς δεκάδας διαφορετικῶν γλωσσῶν. Τὸ πρόβλημα εἶναι δχι πῶς θὰ ἀποφευχθῇ ἡ χρῆσις τῆς ποικιλίας τῶν φωνῶν, ἀλλὰ πῶς αἱ διάφοροι αἴται φωναὶ θὰ ἀποτελέσουν ἔναριμόνιον δοξολογίαν τοῦ Θεοῦ.

(Συνεχίζεται)

19. D. WESTERMANN, *Geschichte Africas. Staatenbildungen südlich der Sachar* (Köln 1952), δποιούνται 64 μεγάλα κράτη ἀκμάσαντα ἐν Ἀφρικῇ. — G. P. MURDOCK, *Africas Peoples and their Culture History* (New York—Toronto—London 1959). — II. BAUMANN — E. RITTER, *Africa, Abriss der Geschichte aussereuropäischer Kulturen*, 1 Bd. Teil. II (München 1961).

ΤΡΕΙΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ

—Τὸν Ιούλιον 1968 ἔλαθον χώραν:

- α) ἡ Δ' Συγέλευσις τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, ἐν Ούφάλᾳ τῆς Σουηδίας, 4-21 Ιούλιον 1968,
- β) ἡ ΙΘ' Κληρικολαϊκὴ Συγέλευσις τῆς Ἐλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἀρχιεπισκοπῆς Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς, ἐν Ἀθήναις, 20-28 Ιούλιον 1968,
- γ) ἡ Ζ' Συγέλευσις τοῦ Παγκοσμίου Ὁργανισμοῦ Ὁρθοδόξων Νεανικῶν Κινήσεων «Σύγδεσμος», ἐν Rättvik τῆς Σουηδίας, 21-27 Ιούλιον 1968,

εἰς τὰς δοπίας μεταξὺ ἄλλων κεντρικὴν θέσιν εἰχε καὶ τὸ θέμα τῆς Ιεραποστολῆς.

Λόγω τῆς στενότητος τοῦ χώρου περιοριζόμενη εἰς τὸ παρὸν τεῦχος νὰ παραθέσωμεν τὴν κατὰ τὴν δευτέραν Συγέλευσιν ὀμιλίαν τοῦ π. Ἀλεξάνδρου Βρυώνη. Εἰς τὸ ἐπόμενον τεῦχος θὰ δημοσιεύσωμεν χρονικὸν ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τοῦ «Συγδέσμου», ἐπιφυλασσόμενοι γὰρ καταχωρίσωμεν τὸ 1969 τὴν Ἐκθεσιν τῆς Β' Ἐπιτροπῆς: «Ἀγανέωσις Ιεραποστολῆς» καὶ τινας ἄλλας παραγγράφους Ἐκθέσεων ἄλλων Ἐπιτροπῶν τοῦ Π.Σ.Ε. ἀφορουσῶν εἰς προβλήματα Ιεραποστολῆς.

‘Ο νέος Πατριάρχης Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής

Τὴν 10ην Μαΐου διεξήχθη εἰς τὸν ἵερον Ναὸν τοῦ Ἀγ. Σάβδα ἡ ἐκλογὴ διὰ τὴν πλήρωσιν τοῦ ἀπὸ διετίας χηρεύοντος Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἀλεξανδρείας. Κατ’ αὐτὴν ἐξελέγη ὁ Μητροπολίτης Εἰρηνουπόλεως κ. Νικόλαος Πάπας και Πατριαρχῆς Ἀλεξανδρείας και πάσης Ἀφρικῆς, 113ος κατὰ σειρὰν ἀπὸ τοῦ Ἀποστόλου και Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου.

Ἡ τελετὴ τῆς ἐνθρονίσεως ἔλαβε χώραν τὴν 19ην Μαΐου εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Ἀλεξανδρείας, μετὰ τῆς κεκανονισμένης ἐπισημότητος και μεγαλοπρεπείας. Μετά τὴν τελετὴν ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Νικόλαος ΣΤ'. μετέθη ἐν πομπῇ εἰς τὸν Πατριαρχικὸν γαδὺ τοῦ Ἀγ. Σάβδα, διόπου ἔγινεν εἰδικὴ δέησις.

Εἰς τὸν ἐνθρονιστήριον λόγον του, ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης ἀνεφέρθη, μεταξὺ ἄλλων, εἰς τὰς σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας μετὰ τῶν ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν διαβεβαιώσας, ὅτι αὗται θὰ εἶγαι πάντοτε εἰλικρινεῖς και φιλικαῖ. Ἐδήλωσεν ἐπίσης, ὅτι αἱ κεναιὶ Μητροπόλεις τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου θὰ πληρωθοῦν δι’ ἐπαξίων Ἀρχιερέων, θὰ ληφθῇ δὲ εἰδικὴ φροντὶς διὰ τὴν μόρφωσιν και ἐνίσχυσιν τοῦ ἱεροῦ Κλήρου τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας. Τονίσας διὰ τὸ Πατριαρχεῖον θὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ἀναληφθεῖσαν ἥδη ὑπὲρ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου προσπάθειαν ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, προσέθεσεν, ὅτι εἰς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν θὰ ὀρισθῇ μόνιμος ἀντιπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας.

‘Ο νέος Πάπας και Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας και πάσης Ἀφρικῆς κ. Νικόλαος ΣΤ’ ἐγεννήθη τὸ ἔτος 1914 ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἐσπούδασεν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης· τὸ ἔτος 1938 ἐχειροτονήθη διάκονος, τὸ 1940 πρεσβύτερος και τὸ 1945 προεχειρίσθη εἰς Ἀρχιμανδρίτην. Ὄπιρέτησεν εἰς Κάιρον, Καζαμπλάνκα, Ἀδδίς Αμπέμπα. Τὸ ἔτος 1958 ἐξελέγη Μητροπολίτης Εἰρηνουπόλεως, Ἀγατ. Ἀφρικῆς, τέλος δὲ τὸ 1961 ἀνέλαβε καθήκοντα Ἐντολοδόχου τοῦ ἀοιδίου Πατριαρχού Χριστοφόρου.

Τὸ ὄνομα τοῦ γένου Πατριάρχου, ἔχει ἀπὸ μακροῦ συνδεθῆ μὲ τὴν Ἱεραποστολὴν εἰς τὴν Ἀφρικήν, τὴν διόποιαν ἐν μέσῳ ποικίλων ἀντιξοτήτων ἐνίσχυσε χειροτονήσας πολλοὺς Ἀφρικανούς ιερεῖς και διακόνους και ἰδρύσας εὐκτηρίους οίκους ἐν Κένυᾳ και Οὐγκάντᾳ. Ἀσφαλῶς δὲ ἀπὸ τῆς νέας ἐπαλξεως, τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν Ἀφρικῇ, μὲ τὴν πίστιν, τὴν πραότητα και τὸν ρεαλισμὸν, διστις τὸν διακρίνει, θὰ προώθησῃ δεόντως τὸ ιεραποστολικὸν ἔργον και εἰς ἄλλας ἀφρικανικὰς χώρας. “Ολοι δοι ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν Ὁρθοδόξην Ἱεραποστολὴν, μαζὶ μὲ τὰ θερμὰ συγχαρητήρια των, δέονται «ἐκ βαθέων», διπλαὶ διεδέξανται τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας σιδηρᾶν ὑγιείαν εἰς «μακρότητα ἡμερῶν», πλουσίους καρποὺς εἰς τοὺς κόπους Του και διπλαὶ τὸ Πνεῦμα τῆς Πεντηκοστῆς ἐμπνέη συνεχῶς τὰς ἀποφάσεις τοῦ Ἀποστολικοῦ Θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας κατὰ τὴν κρίσιμον αὐτὴν καιμπήγη τῶν λαῶν τῆς ἀφρικανικῆς ἡπείρου.

ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ

ΠΟΡΕΥΘΕΝΤΕΣ

- Μιὰ προσπάθεια εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ὁρθοδόξου Νεολαίας, τῆς διποίας σκοπὸς εἶναι:
- α) Ἡ ἀναζωπύρωσις τοῦ ιεραποστολικοῦ φρονήματος ἐντὸς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.
 - β) Ἡ μελέτη τῶν θεωρητικῶν και πρακτικῶν προβλημάτων τῆς ιεραποστολικῆς κινήσεως.
 - γ) Ἡ προετοιμασία ἐργατῶν διὰ τὴν Ὁρθοδόξην Ιεραποστολὴν.
 - δ) Ἡ συμπαράστασις τῶν Ὁρθοδόξων εἰς Ἀνατολικὴν Ἀφρικήν, Ἀλάσκαν, Κορέαν.

ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΤΗΣ ΚΕΝΥΑΣ

Από 8—11 Ιανουαρίου 1968 τὰ στελέχη τῆς Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς Νεανικῆς Κινήσεως Κένυας (Orthodox Christian Youth Association of Kenya) παρηκολούθησαν εἰδικὸν καθοδηγητικὸν φροντιστήριο στὸ Ὀρθόδοξο Κέντρο τῆς Kagera Waithaka. Τὴν ἐκπαιδευτικὴν αὐτὴν εὐκαιρίαν παρηκολούθησαν 43 ἀντιπρόσωποι νέων ἀπὸ δέκα τρεῖς ἑγορίες. Τὰ θέματα καθὼς καὶ ἡ διδλικὴ μελέτη ἦταν σχετικά μὲ τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης, τῆς ἀμοιβαίας κατανοήσεως, τὴν σημασίαν καὶ τὶς εὐθῦνες τῆς ἥγεσίας. Στὴν ἐπιτυχίᾳ τοῦ φροντιστηρίου συνέθλαν μὲ τὶς διαλέξεις τους ὁ π. Sidhom, οἱ κ.κ. J. Kerero καὶ A. Muyale καὶ ἡ δις Donnah, μέλη τῆς Limuru Conference Youth Leadership Institute, οἱ δοποῖοι εἶχαν προσκληθῆναι μιλήσουν ἐπάνω στὰ προβλήματα ἥγεσίας· ἐπίσης ἡ ἔξι Ἐλλάδος δις Καλλιόπη Καραγιόλα, ἡ δοποία κατὰ τὴν διμήνιον παραμονὴν τῆς στὴν Κένυα ἔγινε γνωστὴ ὡς Miss Nyakiyo, (δραστήριος ἔνθρωπος). Τὸ φροντιστήριο ἐτίμησαν μὲ τὶς ἐπισκέψεις τους οἱ π. Χρυσόστομος, π. Ἀρθούρος Gathuna, π. Ἰωακεὶμ Kimunya, π. Πέτρος Wangige, καὶ π. Δημήτριος Kinyanjui. Ο πρῶτος, ἐκτὸς τῶν προσφωνήσεών του στὴν ἔναρξην καὶ λῆξην τοῦ φροντιστηρίου, μοίρασε ἀντίτυπα Κ. Διαθήκης γιὰ τὴν διδλικὴν μελέτην τῶν διαφόρων ὄμάδων. Τέλος, κατὰ τὰ ἀφρικανικὰ ἔθιμα, τὰ μέλη φύτεψαν ἔξω ἀπὸ τὸ κτίριο, δόπου ἔγιναν οἱ συγκεντρώσεις, ἔνα δένδρο γιὰ γὰρ θυμίζη τὸ γεγονός.

Μερικὲς ἀπὸ τὶς ἰδέες ποὺ τονίσθηκαν στὸ φροντιστήριο.

—Μέσα σὲ μιὰ "Ἐγωσις" νέων πρέπει γὰρ ὑπάρχουν σαφεῖς σκοποί, μέθοδοι, κανόνες λειτουργίας καὶ πεπειραμένα πρόσωπα.

—Μία "Ἐγωσις" ἐπιτυγχάνει ἐὰν τὰ μέλη: ἐπανεξετάζουν καὶ ἀναπροσαρμόζουν, ὁσάκις ἀπαιτεῖται, προγράμματα καὶ ἐπιδιώξεις· ἐὰν ὑποστηρίζουν καὶ ἔνισχύουν τὴν τακτικὴν τῆς Προσπαθείας· ἐὰν ὑπάρχουν πρόσωπα μὲ ἐνδιαφέροντα, ἵκανότητες καὶ πνεῦμα συνεργασίας.

—Η ἥγεσία εἶναι μία συνεχῆς ἐκμάθησις. Ἡγεσία σημαίνει ἀγάπη πρὸς δλους τοὺς γύρω. Μεταξὺ τῶν ἀρετῶν, ποὺ πρέπει γὰρ ἀποκτήσῃ ὁ ὑπεύθυνος, εἶναι ὁ ἐγθουσιασμός, ἡ ἵκανότης, ἡ δραστηριότης, ἡ διάκρισις, ἡ δυνατότης κατακεριμοῦ εὑθυγάնη, τὸ πνεῦμα θυσίας.

—Οἱ νέοι πρέπει γὰρ ἐργασθοῦν μὲ θέλησι, ἀφοσίωσι καὶ πίστι καὶ νὰ ξέρουν ὅτι τὸ μεγαλύτερο σφάλμα εἶναι ἡ ἀπογοήτευσις.

—Οἱ νέοι πρέπει γὰρ φροντίζουν γὰρ στρέφουν τὴν σκέψι τους σ' αὐτὸ ποὺ τοὺς ζητεῖ ὁ Θεὸς καὶ ὅχι σ' αὐτὰ ποὺ λέγει ὁ κόσμος. "Ἄν ὁ Θεὸς χρησιμοποιῇ τοὺς νέους, γιατὶ νὰ μὴν χρησιμοποιήσῃ καὶ τοὺς νέους τῆς Κένυας;

—Ἄγαπη ἐν Χριστῷ μέσα στὴν Κίνησι καὶ ἀφοσίωσις στοὺς δλλους, δογμήτε τὰ μέλη ἀλλὰ καὶ τὴν χώρα διόλητη.

—Στὴν ἑνότητα δρίσκεται ἡ δύναμις. Καὶ ἀσφαλῶς ἡ πνευματικὴ ἑνότης χαρίζει τὴν πνευματικὴν δύναμιν. Ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τῆς Νεότητος καὶ ἡ δικαιολογία Του δὲν κυριεύεται ἀπὸ καμιαὶ δύναμιν ἀδύναμη.

·Απὸ τὸ σχετικὸ μήνυμα τοῦ Γεν. Γραμματέως κ. Moses J. Mugo Chege.

·Ἡ γε σὶ α στὸν γέοντας. ·Η Ο. C.Y.A.K. εἶναι ἔνας σύγδεσμος νέων ποὺ ζητοῦν, ἔνωμένοι, γὰρ ἀναπτύζουν ἥγετικὰ προσόντα, γὰρ διαδώσουν τὸν Χριστιανισμό, γὰρ καλλιεργήσουν ἀρετὲς στὸν ἑαυτὸ τους καὶ στοὺς δλλους μὲ σκοπὸ τὸν ἐκχριστιανισμὸ τοῦ κόσμου... Σκοπός μας εἶναι ὁ ἐκχριστιανισμὸς δλων τῶν τομέων τῆς ζωῆς μας: σχολεῖο, σπίτι, γειτονιά, ἔνορία καὶ δουλειά.

·Ἐγας καλὸς ὑπεύθυνος πρέπει γὰρ εἰς τὴν ηγετητικὴν σεβασμὸ στοὺς ἀνωτέρους, λεπτότητα στοὺς κατωτέρους, οἰκειότητα στοὺς φίλους, ἀπλότητα στὰ παιδιά, στοργὴ στοὺς δλλους Χριστιανούς, ταπειγοφροσύνη καὶ χιοῦμορ ὅταν δέχεται συγχαρητήρια, ἀλλὰ πάνω ἀπὸ δλα πρέπει γὰρ εἶναι εἰλικρινής. Ἡγέτης εἶναι ἵκανος ποὺ κατέχει τὴν ἵκανότητα γὰρ ἐπιδρᾶ πάγω στὴν ὄμάδα του, γὰρ τὴν δργανώνη, γὰρ τὴν ἐμπνέη καὶ γὰρ τὴν δημογῆ σὲ δημιουργικὲς ἐκδηλώσεις.

·Βασικὲς ἀρετές. ·Ο ὑπεύθυνος θὰ πρέπει γὰρ ἔχη γενναιοφροσύνη, αἰσθημα εὐθύνης, ἔνθουσιασμό, θάρρος καὶ καρτερικότητα. ·Η πραγματικὴ ἥγεσία δὲν εἶναι προνόμιο ἀλλὰ ὑπηρεσία. Γιὰ γὰρ δεῖξῃ αὐτὸ στοὺς μαθητάς Του ὁ Ἰησοῦς ἔπλινε τὰ πόδια τους, ἔκανε μὰ ταπεινότατη δουλειά.

·Βογήθησε τὸν ἑαυτό σου γὰρ ἀθηναγόρη πώς: ·Η καλύτερη μέρα γιὰ δρᾶσι εἶναι ἡ σημερινή. ·Η ἀμεσώτερη ἀνάγκη: κοινὸς νοῦς. Πάνω ἀπὸ δλα: σταθερὴ πίστις. Τὸ μεγαλύτερο παράπτωμα: ὁ φόδος. Τὸ μεγαλύτερο λάθος: ἡ ἐγκατάλειψις τῆς προσπαθείας. Τὸ πιὸ θεριμὸ αἰσθημα: ἡ εὐγνωμοσύνη. Γιὰ γὰρ εἰμαστε ὑπεύθυνοι, σοφοὶ καὶ «ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί», γρειάζεται γὰρ προσευχώμαστε στὸ Θεό γὰρ μᾶς δίνῃ γνῶσι καὶ σοφία ἀνάλογη τοῦ μεγάλου ἔργου, στὸ δοποῖο Ἐκεῖνος μᾶς ἔχει τάξει.

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

*Υπό Αἰδεσ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΒΡΥΩΝΗ

‘Η δροθόδοξος Έκκλησία ύπτηρξεν ἀπὸ τῆς ἴδρυσεώς της Έκκλησία Ιεραποστολική. Αὗτη ἥκολονύθησε πιστῶς τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου «πο-
ρευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη», καὶ με-
τέδωσε τοιουτορόπως τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χρι-
στοῦ εἰς τὴν Ἀνατολήν, τὸν Βορρᾶν καὶ τὸν Νό-
τον.

Τὰ ὄντα μεγάλων Ιεραποστόλων, δ-
πως τοῦ Φρουμεντίου, τοῦ Κυρίλλου καὶ τοῦ Με-
θοδίου, συνδέονται στενά μὲ τὴν ιεραποστολικὴν
δρᾶσιν τῆς Ἐκκλησίας μας, ὡστε νὰ θεωροῦνται
οἱ κατ’ ἔξοχὴν Ιεραπόστολοι τῆς Ὁρθοδόξου
Ἐκκλησίας. ‘Η Ἐξωτερικὴ Ιεραποστολὴ τῆς
Ἐκκλησίας μας ἔχαλαρώθη κατὰ τὰ σκληρὰ χρό-
νια τῆς δοκιμασίας τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους,
ἀλλὰ οὐδέποτε ἔπαυσε νὰ δδηγῇ τὸν «ἐν σκότει
καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένους» μὴ Χριστιανούς,
εἰς τὸ φῶς τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ.

‘Η Ἐκκλησία μας καὶ σήμερον δὲν παραμέ-
νει ἀδιάφορος εἰς τὰ μεγάλα προθύματα, τὰ δ-
ποια ἀντιμετωπίζει ὁ ἄνθρωπος. Γνωρίζει, δτὶ ἐ-
πικρατεῖ μεγάλη κρίσις εἰς τὸν κόσμον, δι’ αὐτὸ-
στοργικὰ ἐνδιαφέρεται νὰ δδηγήσῃ τὸν ἄνθρω-
πον πλησίον τοῦ Χριστοῦ. ‘Η Ιεραποστολὴ εἶναι
μία ἀπὸ τὰς δυνάμεις τῆς Ἐκκλησίας μας, πρὸς
ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῆς αὐτοῦ.

‘Η Ιερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς ἥκολού-
θησεν εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τὴν μακραίωνα πα-
ραδοσιν τῆς Ἐκκλησίας μας. Πρὸς τοῦτο ἡ 18η
Κληρικολαϊκὴ Συνέλευσις ἐν Montreal, Canada,
τὸ ἔτος 1966, ἔλαβε μερικὰς ἀποφάσεις, αἱ δ-
ποται θὰ συντελέσουν εἰς τὴν προαγωγὴν τοῦ
ἔργου τῆς Ἐξωτερικῆς Ιεραποστολῆς τῆς Ἐκ-
κλησίας μας. Κατὰ τὴν ἐν Μοντρέαλῃ Κληρικο-
λαϊκὴν Συνέλευσιν υιοθετήθησαν πέντε προτά-
σεις, σχετικῶς μὲ τὴν Ἐξωτερικὴν Ιεραποστο-
λὴν τῆς Ἐλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἀρχιεπισκοπῆς
Ἀμερικῆς. Κατωτέρω παρατίθενται αὗται ἐν
συνόψει, διμοῦ μετὰ τῶν ληφθέντων μέτρων ἐπὶ^{*}
μιᾶς ἑκάστης προτάσεως, κατὰ τὰ παρελθόντα
δύο ἔτη. Ωσαύτως συμπεριλαμβάνονται καὶ προ-
τάσεις διὰ μελλοντικὴν δρᾶσιν.

1. Πρώτη πρότασις

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς νὰ κυκλοφοροῦν εἰδικὰ δελτάρια ἢ μικρὰ κυτία, φέροντα τὴν φράσιν «Τπέρο τῆς Ἐξωτερικῆς Ιεραποστολῆς τῆς Ἐλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς Βορείου καὶ Νοτίου». Τὰ δελτάρια καὶ τὰ κυτία ταῦτα θὰ στέλλωνται εἰς τὸν Κατηχητόπαιδας τῶν Κοινοτή-
των ἡμῶν, πρὸς τὸν σκοπόν, δπως δ παιδικὸς κό-
σμος ἐνθαρρυνθῇ καὶ προσθίνῃ εἰς θυσίας τῶν
ἴδιωτικῶν του ἀπολαύσεων (λ.χ. κινηματογράφου,
γλυκῶν κλπ.), κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. “Οσοι ἐκ τῶν Χριστιανῶν μας λαμβάνονται ταῦτα θὰ πρέπει νὰ ὑποβληθοῦν εἰς προσωπικὰς θυσίας τῆς ἐκλογῆς των, κατὰ τὰς ἔπτα ἐβδομάδας τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς, καὶ τὸ προϊὸν νὰ διατεθῇ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν.

‘Ε φ α ρ μ ο γ ή: Κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1966 δ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἀνε-
κοίνωσε τὴν ἰδρυσιν Γραφείου Ἐξωτερικῆς Ιε-
ραποστολῆς τῆς Ιερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, δπερ
καὶ ἔθεσεν ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ Θεοφιλεστάτου
Ἐπισκόπου Ἀμφιπόλεως κ. Σίλα, δστις, ἐν συ-
νεχείᾳ, ὀρισεν ἐν τῶν ἱερέων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν
τοῦ ὡς ἄνω ἔργου, δς τοῦτο προετάθη ὑπὸ τῆς
Κληρικολαϊκῆς Συνελεύσεως τῆς Μοντρέα-
λης (*).

Κατὰ τὴν Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν τοῦ ἔ-
τους 1967 ἐταχυδρομήθησαν πρὸς διάς τὰς Κοι-
νότητας 60 χιλιάδες δελτάρια διὰ τὴν «Ἐξωτε-
ρικὴν Ιεραποστολήν», διὰ νὰ διανεμηθοῦν μετα-
ξὺ τῶν μαθητῶν τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων καὶ
τῆς Νεολαίας. Αἱ εἰσπράξεις ὑπερέβησαν τὰς 10.
000δολλάρια κατὰ τὸ ἔτος αὐτό, κατετέθησαν
δὲ εἰς τὸ Ταμείον τῆς Ἐξωτερικῆς Ιεραποστολῆς
τῆς Ιερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ συνέβαλον τὰ μέ-
γιστα εἰς τὴν ὑποβοήθησιν τοῦ ἔργου τούτου.

Κατὰ τὸ ἔτος 1968 ἐξετυπώθησαν 100.000-
δελτία «Ἐξωτερικὴς Ιεραποστολῆς», τὰ δποια
διενεμήθησαν, ἐκτὸς τῶν μαθητῶν τῶν Κατηχ-

* Ιδὲ σχετικάς ἐγκυρίων, «Πορευθέντες» 9 (1967).
σ. 37-38.

τικῶν Σχολείων, καὶ πρὸς ἄπαντας τοὺς Χριστιανούς, μικροὺς καὶ μεγάλους, οἵτινες προθυμοποιήθησαν νὰ βοηθήσουν τὴν Ἱεραποστολικὴν ἐργασίαν τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας. Αἱ εἰσπράξεις ἡσαν κατὰ πολὺ ἀνώτεραι τοῦ προηγούμενου ἔτους, ἀνῆλθον εἰς 10.254 δολλάρια μέχρι σήμερον, μὲ τὴν προοπτικὴν μέχρι τέλους τοῦ ἔτους νὰ ἀνέλθουν εἰς 20.000 δολλάρια.

Πρότασις μελλοντικῆς ἐργασίας: Εἶναι ἀνάγκη, δπως δοθῇ μεγαλύτερα προσοχὴ διὰ τὴν συνέχισιν, ἐπέκτασιν καὶ βελτίωσιν τοῦ τρόπου δραγανώσεως τοῦ ἐργού τούτου. Τὸ γεγονός, δτι ἡ προσπάθεια αὐτὴ ἐπιτελεῖται κατὰ τὴν περίοδον τῆς Νηστείας, θὰ ἐμπνεύσῃ καὶ ἐνθαρρύνῃ πολλοὺς διὰ νὰ συμβάλουν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν, ἐφ' ὅσον ἄλλωστε τὸ ἐργον τοῦτο ἔχει καὶ πνευματικὴν σπουδαιότητα. Ἡ περίοδος τῆς Νηστείας εἶναι ἡ πλέον κατάλληλος περίοδος τοῦ ἔτους, διὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἐργάνου τούτου.

2. Δευτέρα πρότασις

“Οπως ἡ Ἱεραποστολικὴ ἐργασία τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου Παύλου Ντὲ Μπάλλεστερ συνεχισθῇ καὶ εἰς τὸ μέλλον. Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Ντὲ Μπάλλεστερ τὸν Αὔγουστον τοῦ 1961 ἐτοποθετήθη εἰς τὴν Ἑλληνορθόδοξην Κοινότητα τοῦ Μεξικοῦ, δπου δχι μόνον ἐπανέφερε τὸν δλίγονος ἔκει Ὁμογενεῖς εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν, ἀλλὰ ὡδήγησε εἰς αὐτὴν πολλοὺς Μεξικανούς. Λόγῳ τῆς Μεξικανικῆς νομοθεσίας εἶναι ἐπιβεβλημένη ἡ ὑπαρξίας Ἱεροῦ Ναοῦ εἰς Μεξικόν. Οἱ Ὁρθόδοξοι Ἑλληνες τοῦ Μεξικοῦ δὲν ἥσαν εἰς οἰκονομικὴν θέσιν νὰ ἀνεγείρουν Ναὸν μόνοι τῶν. Οὗτο, τῇ ὑποδείξει τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ.κ. Τακβόν, δ. π. Ντὲ Μπάλλεστερ ἐπεσκέφθη 50 Κοινότητες τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἀπ' δπου συνελέγησαν 25.000 δολλάρια, τὰ δποῖα διετέθησαν διὰ τὴν ἀνέγερσιν Ναοῦ ἐν Μεξικῷ. Σήμερον, δ Ναὸς οὗτος, Βυζαντινοῦ ρυθμοῦ, τελειωμένος, κοσμεῖ τὴν πόλιν τοῦ Μεξικοῦ. Ἡ περιοδεία αὗτη τοῦ π. Ντὲ Μπάλλεστερ εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἔδωσε τὴν εἰκασίαν εἰς τὸν δυναμικὸν καὶ μορφωμένον τοῦτον Κληρικόν, νὰ πληροφορήσῃ τὸν Ἑλληνας Ὁρθοδόξους περὶ τοῦ Ἱεραποστολικοῦ ἐργού εἰς Μεξικόν καὶ Κεντρώαν Ἀμερικήν.

Αἱ ἐπιτυχίαι τοῦ π. Μπάλλεστερ ἀπὸ ἀπόψεως πνευματικῆς καὶ ὑλικῆς ἀπόδοσεως, ἥσαν πανόμοιαι πρὸς τὰς τοιαύτας τοῦ π. Θεοδώρου Νανκνάμας ἐν Οὐγκάντα, ὅστις, ἐν ἔτος πρὸ τῆς περιοδείας τοῦ π. Ντὲ Μπάλλεστερ, ἐπεσκέφθη τὰς Κοινότητας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Οὐγκάντα,

τῆς Ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς. Οὗτος συνέλεξε τότε τὸ ποσόν τῶν 18.000 δολλαρίων, ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ.

Αμφότεροι οἱ Κληρικοὶ οὗτοι ἀνέπτυξαν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Χριστιανῶν μας, ὑπὲρ τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, ἥτις συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως εὑρίσκει νέους τρόπους καὶ μέσα βοηθείας διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ ἐν Ἀμερικῇ καὶ Μεξικῷ ἐπιτελουμένου ἐργού τῆς Ἱεραποστολῆς.

Πρότασις μελλοντικῆς ἐργασίας: Τὸ Γραφεῖον τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Τεραῖς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς δέον νὰ προσκαλῇ τακτικῶς καὶ κανονικῶς, Ἱεραποστόλους ἀπὸ τὰς νέας Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας ἐν Ἀνατολικῇ Ἀφρικῇ (Uganda, Kenya, Tanzania), Μεξικῷ καὶ Κορέα διὰ νὰ διαφωτίσουν, ἐμπνέουν, πληροφοροῦν καὶ ἐνθαρρύνουν τοὺς πιστούς μας, ὡστε νὰ βοηθοῦν οὗτοι ὑλικῶς καὶ ὑθικῶς τὸ ἐργον τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, πρὸς διάδοσιν τῆς Ὁρθοδόξους ἀνὰ τὴν οἰκουμένην.

3. Τρίτη πρότασις

Ἐκάστη Κοινότης νὰ ἰδρύσῃ μίαν Τοπικὴν Ἱεραποστολικὴν Ἐπιτροπήν, ἐποπτευομένην ὑπὸ τοῦ Ἱερατικῶς Προϊσταμένου καὶ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτῆς.

Ἐφαρμογή: Πολλαὶ ἐγκύλιοι τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου ἐστάλησαν πρὸς ἀπάσας τὰς Κοινότητας συνιστῶσαι τὴν σύστασιν τοιαύτης Ἐπιτροπῆς. Εἰς πολλὰς δὲ Κοινότητας συνεστήθησαν ἥδη Ἐπιτροπαὶ μεταξὺ τῶν μελῶν τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων.

Πρότασις μελλοντικῆς ἐργασίας: Ὅσαι τῶν Κοινοτήτων δὲν προέβησαν εἰς σύστασιν τοιαύτης Ἐπιτροπῆς, παρακαλοῦνται, ὅπως προσθοῦν ἀμέσως καὶ ἐργασθοῦν δημιουργικῶς πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ Ἱεροῦ τούτου σκοπού, ὑπὸ ἐνιαῖον πρόγραμμα καὶ κατεύθυνσιν.

4. Τετάρτη πρότασις

“Οπως ἡ «Ἐβδομὰς τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου» καθιερωθῇ ὁ δις «Ἱεραποστολικὴ Ἐβδομὰς» τῆς Τεραῖς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Ἐφαρμογή: Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐστάλησαν ἐγκύλιοι ὑπὸ τῆς Τεραῖς Ἀρχιεπισκοπῆς πρὸς τὰς Κοινότητας καὶ ἐγένοντο κηρύγματα ὑπὸ τῶν εὐλαβεστάτων Τερέων διὰ τὴν σημασίαν τοῦ ἐργού τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς.

Πρότασις μελλοντικῆς ἐργασίας: Θὰ ἥτο ἀποτελεσματικότερον ἐὰν ἡ

έβδομάς της 'Εξωτερικής 'Ιεραποστολῆς καθιερώθη ἀντί της 30ης Νοεμβρίου, τὴν Μεγάλην Τεσσαρακοστήν, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰ ἀποστελλόμενα δελτάρια 'Ιεραποστολῆς, διότι ἡ ἔօρτὴ τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου ἔօρτάζεται εἰς περίοδον πολλαπλούς ἀπασχολήσεως, μεταξὺ τῆς ἡμέρας τῶν Εὐχαριστιῶν καὶ τῶν ἔօρτῶν τῶν Χριστουγέννων, ὅποτε ἡ προσοχὴ τῶν Χριστιανῶν καὶ τῶν Κοινοτήτων μας στρέφεται εἰς ἄλλα γεγονότα καὶ ἀπασχολήσεις. 'Εξ ἄλλου ἡ περίοδος τῶν ἔπτα ἔβδομάδων τῆς Νηστείας παρέχει ἀρκετὸν χρόνον προετοιμασίας διὰ διαλέξεις, προγράμματα καὶ μελέτην τῆς 'Εξωτερικῆς 'Ιεραποστολῆς.

Συμβολὴ εἰς τὸ ἔργον τῆς 'Εξωτερικῆς 'Ιεραποστολῆς κατὰ τὴν παρελθοῦσαν διετίαν

Εἰς νέος, "Ελλην 'Ορθόδοξος, ἐξ Ἡνωμένων Πολιτειῶν, δ. κ. Κωνσταντῖνος Συρακόπουλος, κάτοχος πτυχίου M. A. εἰς τὴν Ἰστορίαν καὶ τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν, ἐστάλη εἰς Οὐγκάντα δι' ἓν τοῦ (ἀπὸ Νοεμβρίου 1966 ἕως τοῦ Νοεμβρίου 1967). Ἐδίδαξε δωρεὰν εἰς τὸ Γυμνάσιον ἐν Kampala, δπον ὑπηρετεῖ ὡς Γυμνασιάρχης δ. π. Θεόδωρος Nankayama. Συμφώνως πρὸς τὴν ἔκθεσιν τοῦ π. Νανκαγάμα, δ. κ. Συρακόπουλος συνέβαλε ὑπερβαλλοντῶς εἰς τὸ ἔργον τῆς ἔκει 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας μέσω τῆς διδασκαλίας του. Τὰ μεταφορικὰ ἔξοδα αὐτοῦ κατεβλήθησαν ὑπὸ τοῦ Ταμείου τῆς 'Εξωτερικῆς 'Ιεραποστολῆς τῆς 'Ιερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς 'Αμερικῆς.

'Ο π. Nankayama εἶναι τῆς γνώμης, δτι πρόσωπα εἰδίκευμένα εἰς τεχνικὰς ἐπιστήμας (διδασκαλοί, νοσοκόμοι, δδοντίατροι, ιατροί, μηχανικοί κλπ.) δύνανται μεγάλως νὰ βοηθήσουν εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐν Ἀφρικῇ 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας ἐὰν προσφέρουν ἐν ᾧ περισσότερα ἔτη διὰ τὸ 'Ιεραποστολικὸν ἔργον. Ἡ ἀγγλικὴ γλῶσσα τυγχάνει μία τῶν ἐπισήμων γλωσσῶν ἐν Οὐγκάντᾳ, ἐπομένως ὑποβοηθεῖ τὴν προσπάθειαν οἰουδήποτε 'Ελληνοαμερικανοῦ ἐπιθυμοῦντος νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του.

'Ο κ. Mujabi Mpaka ἐξ Uganda ἔτυχεν ὑποτροφίας διὰ διετεῖς σπουδὰς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Πολιτείας Wisconsin τῇ συστάσει τοῦ π. Θ. Nankayama. 'Ο κ. Mujabi Mpaka εἶναι Χριστιανὸς 'Ορθόδοξος, ἀπεφοίτησε τοῦ Γυμνασίου τῆς Kampala μετὰ τιμῶν, ἐξελέγη δὲ ἐσχάτως Πρόεδρος τῆς Junior Class τοῦ Πανεπιστημίου, εἰς τὸ διπλόν φοιτᾶ, διὰ τὸ ἓτος 1968—1969. 'Ἐκ τοῦ Ταμείου τῆς 'Εξωτερικῆς 'Ιεραποστολῆς ἐπληρώθη ἡ δαπάνη τῆς ἐγγραφῆς αὐτοῦ διὰ τὸ ἓτος 1967—68 καὶ διὰ τὸ 1968—69, ἐξ 700 δολ-

5. Πέμπτη πρότασις

"Οπως ἐκάστη Κοινότης προσφέρῃ ἐτησίως 100 δολλάρια πρὸς τὸ Ταμείον 'Ιεραποστολῆς τῆς 'Ιερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς.

'Ε φ α ρ μ ο γ ή : Δι' ἐγκυλίων τῆς 'Ιερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς εἰδοποιήθησαν αἱ Κοινότητες καὶ κατὰ τὸ ἓτος 1967 πενήκοντα ἐκ τῶν Κοινοτήτων μας ἀντεπεκρίθησαν.

Πρότασις μελλοντικῆς προσφέρει τὴν Κοινότηταν νὰ ἔξασφαλίσῃ συνδρομάς τούλαχιστον 100 ἀτόμων διὰ νὰ συμπληρώσῃ τὸ ποσὸν τῶν 100 δολλαρίων.

λαρίων ἐτησίως.

Τὸ Γραφεῖον τῆς 'Εξωτερικῆς 'Ιεραποστολῆς τῆς 'Ιερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς ἔχορήγησεν ὑποτροφίαν εἰς τὸν Edgar Wasswa ἀπόφοιτον τῆς Θεολογίας, ἐξ Οὐγκάντα, δστις συμπληροῦ τὰς διδακτορικὰς αὐτοῦ σπουδὰς εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστ. TALE. 'Ο κ. Wasswas καὶ δ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ιωάννης, τυγχάνονταν ἀπόφοιτοι τῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς Χάλκης, εἰς ἥν ἐφοίτησαν δι' εἰδικῆς πρὸς τοῦτο ὑποτροφίας. 'Αμφότεροι θὰ εἰσέλθουν εἰς τὰς τάξεις τοῦ Κλήρου καὶ θὰ ὑπηρετήσουν τὴν 'Ορθόδοξον 'Εκκλησίαν ἐν 'Ανατολικῇ 'Αφρικῇ, ὡς 'Ιερεῖς καὶ διδασκαλοί.

Τὸ παρελθόν φθινόπωρον μία ἄλλη ἀπόφοιτος τοῦ π. Θ. Nankayama, ἡ δις 'Ελένη-Μαργαρίτα Kalyanko, ἥλθεν εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἐξ Οὐγκάντα, διὰ νὰ φοιτήσῃ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν 'Αγίου Βασιλείου μὲ ὑποτροφίαν τοῦ Γραφείου 'Εξ. 'Ιεραποστολῆς τῆς 'Ι. Ἀρχιεπισκοπῆς 'Αμερικῆς. 'Η Δις Kalyanko ἐπιθυμεῖ νὰ γίνῃ κάτοχος τοῦ διπλώματος B. A. ὡς διδασκαλίσσα καὶ προτίθεται, δπος ἐπιστρέψῃ εἰς Οὐγκάντα διὰ νὰ διδάξῃ εἰς τὸ ἔκει Κοινοτικὸν Σχολεῖον.

'Ομοίως ἡ 'Ιερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ 'Αμερικῆς πρόκειται νὰ ἀποδεχθῇ τὴν αἵτησιν τοῦ κ. Martin Kizza ἐξ Οὐγκάντας, περὶ παροχῆς ὑποτροφίας εἰς αὐτὸν διὰ τὸν ἓτος 1968 Brookline, Mass. 'Ιερὰν Θεολογικὴν ἥμաν Σχολήν.

Συστηματικὴ οἰκονομικὴ βοήθεια συνεχίζεται νὰ δίδεται εἰς τὴν ἐν Σεούλ, Κορέας, 'Ορθόδοξον 'Εκκλησίαν, εἰς τὴν δποίαν ὑπηρετεῖ ὡς 'Ιερεὺς δ. π. Boris Moon.

Μέρος ἐπίσης τῶν μισθῶν τῶν 'Ιερέων τῆς Λατινικῆς 'Αμερικῆς καταβάλλεται ὑπὸ τῆς 'Ι. Ἀρχιεπισκοπῆς.

ΣΥΣΚΕΨΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ

“ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ”

Την παραπομπή της σύντομης ανάγκης
του «ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ»,
λαβούσα χώραν ἐν τῷ Ορθοδόξῳ Κέντρῳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου

ἐν Γενεύῃ — Chambéry 21—23 Δεκ. 1967.

Τῇ προσκλήσει τῆς Εκτελεστικῆς Επιτροπῆς τοῦ «Συνδέσμου», Παγκοσμίου Οργανισμοῦ Ορθοδόξων Νεανικῶν Κινήσεων, συνήλθεν τριήμερος σύσκεψις ἐν τῷ Ορθοδόξῳ Κέντρῳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου (Γενεύη), ὥπερ τὰς εὐλογίας τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ Αθηναγόρου Ι. Οἱ λαβόντες μέρος προήρχοντο ἐκ διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν δικαιοδοσιῶν ἀλλ’ εἶχον κοινὸν τὸ ἔνδιαφέρον διὰ τὰ ὑφιστάμενα σήμερον εἰς τὴν Ορθοδόξου Διασπορὰν προβλήματα καὶ εἰδικῶς διὰ τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὰς νέας γενεὰς τῆς Ορθοδόξου Νεολαίας.

Ἡ συνάντησις διεξήχθη ἐντὸς ἀτμοσφαίρας χριστιανικῆς ἀγάπης, ἀμοιβαίας εἰλικρινείας καὶ ἐν πνεύματι κοινῆς ἀφοσιώσεως πρὸς τὴν κοινὴν ἡμῶν Μητέρα, τὴν Αγίαν Ορθόδοξον Εκκλησίαν. Οσοὶ συμμετέσχομεν, εἶχομεν συνειδητοποιήσεις διὰ μόνον αὐτὸν τὸ πνεῦμα θὰ μᾶς ἐπέτρεψε νὰ ὑποδείξωμεν πιθανὰς λύσεις, καὶ εὐχαριστοῦμεν τὸν Παντοδύναμον Θεὸν διότι ηδόκησε νὰ ἐπικρατήσῃ τοιοῦτον πνεῦμα κατὰ τὰς συζητήσεις μας.

Ἐνδρέθημεν συμφωνοῦντες ἐπὶ τῶν κατωτέρω :

Ἐν ἐκ τῶν πλέον σημαντικῶν γεγονότων τῆς ιστορίας τῆς Ορθοδόξου Εκκλησίας κατὰ τοὺς 19ον καὶ 20ὸν αἰῶνας ὑπῆρξεν ἡ διασπορὰ μεγάλου ἀριθμοῦ Ορθοδόξων Χριστιανῶν εἰς διαφόρους περιοχὰς τῆς γῆς, ὅπου δὲν προϋπήρχον ὀργανωμέναι Ορθόδοξοι Εκκλησίαι. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς διασπορᾶς ὑπῆρξεν διττόν:

1) Οἱ Ορθόδοξοι Χριστιανοὶ εὑρέθησαν ἀντιμέτωποι ἐνὸς πολιτισμοῦ οὐσιαστικῶς διαφέροντος τῶν παραδόσεών των. Τὸ γεγονός τοῦτο ἔθεσεν ὑπὸ κρίσιν τὸν μέχρι τοῦδε τρόπον ζῶσις καὶ διμολογίας τῆς πίστεώς των.

2) Ἡ χριστιανικὴ Δύσις εὑρέθη ἀντιμέτωπος τῆς Ορθοδόξιας κατὰ ἓνα νέον καὶ ἄμεσον τρόπον.

Τοιουτορόπως ἡ Ορθόδοξος Εκκλησία ἐτοποθετήθη εἰς νέαν θέσιν καὶ ἀντεμετώπισε νέαν

εὐθύνην. Τὰ τέκνα της είχον ἀνάγκην ἐνὸς νέου τύπου ποιαντικῆς καθοδηγήσεως, διὰ νὰ μὴ ὑποκύψῃ ἡ ὁρθόδοξος πίστις των εἰς τὰς πανισχύρους κοινωνικὰς καὶ πνευματικὰς πιέσεις τοῦ νέου περιβάλλοντος. Ἐξ ἄλλου ἡ χριστιανικὴ Δύσις, ἡ δποία εὑρίσκει ἑαυτήν, εἰδικώτερον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἐν μέσῳ ἀλλαγῶν καὶ αὐτοελέγχου, εἶχε καὶ ἔχει ἀνάγκην μιᾶς σαιροῦς καὶ ζώσης Ορθοδόξου μαρτυρίας.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ιστορία τῆς Διασπορᾶς, κυρίως κατὰ τὰ τελευταῖα πεντήκοντα ἔτη, ἔχει ἐπιδείξει τὴν θιλεράν εἰκόνα ἐθνικιστικῶν διαιρέσεων, πολιτικῶν ἀγώνων καὶ ἀτασθαλίας κανονικοῦ δικαίου. Οἱ κανόνες δομῆς τῆς Ορθοδόξου Εκκλησίας εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἡγνοήθησαν διὰ τῆς δημιουργίας παραλλήλων ἐκκλησιαστικῶν δικαιοδοσιῶν εἰς τὴν αὐτήν περιοχήν, διὰ διαιρέσεων ὑποθαλπομένων ὑπὸ πολιτικῶν θέσεων, τὰς δποίας νιοθέτησαν διάφοροι διάματες, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τῆς λόγω ιστορικῶν συνθηκῶν δημιουργηθείσης ἀδυναμίας πρὸς στενὴν ἐπικοινωνίαν μεταξὺ τῶν ἀνὰ τὰς διαφόρους χώρας Εκκλησιῶν. Ομολογούμεν ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Αγίου Πνεύματος, διηνεκὲς θαῦμα ἐκφράζον τὴν πιστότητα τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν Εκκλησίαν Του, αὐτὴ καὶ μόνη διεφύλαξε τὴν Εκκλησίαν ἀπὸ τῆς διασπάσεως κατὰ τὰ δύσκολα ταῦτα ἔτη.

Ἐν τούτοις, ἡ παρουσία τοῦ Αγίου Πνεύματος ἐν τῇ Εκκλησίᾳ ἀπαιτεῖ τὴν ὑπακοὴν καὶ τὴν συνεργασίαν μας εἰς τὰ σχέδια τοῦ Θεοῦ. Ὡς ἐκ τούτου ἐμελετήσαμεν ἀπὸ κοινοῦ τὸν τρόπον διὰ τῶν δποίων δύναται ἡ Ορθόδοξος Εκκλησία ἐν τῇ Διασπορᾷ νὰ προσαρμοσθῇ πλήρως πρὸς τὴν Ορθόδοξον ἀντίληψιν καὶ θεολογίαν τῆς Εκκλησίας.

Οὗτως, εὐσεβάστως προτείνομεν εἰς τὰς Μητέρας Εκκλησίας, δπως θεωρήσουν τὴν θέσιν τῆς Ορθοδόξου Διασπορᾶς ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀνακυψάντων νέων προβλημάτων. Εἴμεθα εὐτυχεῖς διότι τὸ μεγάλης σημασίας τοῦτο θέμα ἔχει ἐγγραφῇ εἰς τὴν ήμερησίαν διάταξιν διὰ τὴν μέλ-

λουσαν Πανορθόδοξον Διάσκεψιν, συμφώνως πρὸς τὴν ἐν Ρόδῳ τῷ 1961 ληφθεῖσαν ἀπόφασιν. Τῆς ἔξετάσεως ὑπὸ μιᾶς τοιαύτης Διασκέψεως τοῦ προβλήματος τῆς Διασπορᾶς θὰ ἔδει ἵσως νὰ προηγηθῇ εἰδικὴ μελέτη εἰς Σύσκεψίν τινα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συγχαλουμένην. Εἶναι προφανὲς ὅτι η ἔξετασις τοῦ ζητήματος τούτου ὑπὸ Συσκέψεως ἢ Συνεδρίου θὰ ἀπήτει, δπῶς ἀντιπρόσωποι τῶν διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν διμάδων τῆς διασπορᾶς παραστοῦν καὶ ἀκουσθοῦν, συμφώνως πρὸς καθορισθησμένους κανόνας ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῶν ἄλλων ἐνδιαφερομένων Μητέρων Ἐκκλησιῶν ἢ ὑπὸ μιᾶς Πανορθόδοξου Διασκέψεως.

Βασικὸς σκοπὸς τῶν συσκέψεων τούτων θὰ ἥδυνατο νὰ εἶναι ή ἐπεξεργασία βάσεων καὶ σχημάτων (structures) Κανονικοῦ Δικαίου, αἱ δποῖαι θὰ ἀντικατοπτρίζουν ἀφ' ἐνὸς μὲν τὰς βασικὰς ἀπαιτήσεις περὶ δργανικῆς ἐνότητος, πραγματοποιούμενης τοπικῶς, ἀφ' ἐτέρου δὲ τὴν ἀναπόφευκτον ὑπαρξίαν πληθύνος γλωσσῶν καὶ παραδόσεων, αἱ δποῖαι δὲν ἀντιφάσκουν πρὸς τὴν βασικὴν αὐτὴν ἐνότητα. Μία τοιαύτη ἐπεξεργασία θὰ ἀπαιτήσῃ ἀσφαλῆς βαθεῖαν γνῶσιν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς θεολογίας τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου καὶ συνειδητοποίησιν τῆς ὑπάρξεως τῆς Καθολικῆς καὶ τῶν Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν εἰς τὸ Δυτικὸν Ἡμισφαίριον.

Εἶναι βέβαιον ὅτι παντὸς εἰδοῦς δυνατῶν ἐπαφὰι μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων Μητέρων Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν διμάδων τῆς Διασπορᾶς δέον δπῶς ἐνθαρρύνονται, δοθέντος ὅτι δύνανται νὰ συντελέσουν εἰς τὴν τελικὴν λύσιν τῶν ὑφίσταμένων προβλημάτων καὶ νὰ δηγήσουν εἰς τὴν δρθὴν κατανόησιν τῶν συναφῶν ζητημάτων.

Πρὸς τὸ παρόν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιβεβαιωθῇ ή θεμελιώδης ἐνότης τῶν Ορθοδόξων κοινοτήτων, ἐκφραζομένη διὰ τῆς ἀναγνωρίσεως ὑπὸ ἔκαστης κοινότητος τῆς ὑπάρξεως καὶ τῆς δρθοδοξίας τῶν ὑπολοίπων.

‘Οπουδήποτε καὶ δποτεδήποτε εἶναι ἐκ τῶν κανόνων δυνατόν, θὰ ἔδει νὰ ἐπιδιωχθῇ ή κοινὴ συμμετοχὴ εἰς τὰ Μυστήρια, νὰ ἀποκατασταθῇ δὲ αὕτη δπου ἔχει διακοπῆ. ‘Οπου ὑφίστανται ἐπισκοπικὰ συνδιασκέψεις, εἰς τὰς δποίας μετέχουν οἱ ἐπίσκοποι διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν δικαιοδοσιῶν (Interjurisdictional Episcopal Conferences), δέον νὰ ὑποστηρίζωνται καὶ νὰ θεωροῦνται ὡς πρότυπον πρὸς μίμησιν εἰς τὰς περιοχάς, δπου δὲν ὑφίσταται εἰσέτι τοιαύτη συνεργασία. Τοιαῦται συνδιασκέψεις ἀποτελοῦν ἐπίσης ἐν πρῶτον βῆμα, δηγοῦν πρὸς τὴν ἐγκαθίδρυσιν Κανονικῶν σχημάτων διὰ τὰς τοπικὰς Ἐκκλησίας. Θεολογικὰ σχολαὶ θὰ ἔδει δπῶς δργανωθοῦν ἐπὶ πανορθόδοξου βάσεως καὶ διδασκαλίας προσηρμοσμένης εἰς τὰς ἀνάγκας καὶ τὰ κοινὰ προβλήματα ἀπάντων τῶν ἐν διασπορᾷ Ορθοδόξων.

‘Η βασικὴ ἀρχὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου θὰ ἔδει νὰ εἶναι ὅτι εἰς ἔκαστην συγκεκριμένην περιοχὴν αἱ διάφοροι ἐκκλησιαστικαὶ δικαιοδοσίαι ἐνεργοῦν ἀπὸ κοινοῦ εἰς ἄπαντα τὰ ζητήματα, ἔξαιρουμενον ἔκείνων, τὰ δποῖα διὰ σοβαροὺς λόγους ὑποχρεοῦνται νὰ ἐκτελοῦν κεχωρισμένως.

Λαμβάνομεν ἐπίσης τὸ θάρρος νὰ κάμωμεν θεομήνην ἐκκλησιν πρὸς ἄπαντας τοὺς ποιένας καὶ πιστοὺς τῶν Ορθοδόξων κοινοτήτων, δπῶς κατανοήσουν τὸ ἥθικὸν χρέος, τὸ δποῖον εἰς ἔκαστος ἔχει νὰ ἀπέχῃ πάσης λέξεως καὶ συμπεριφορᾶς, ή δποῖα προσκόπτει πρὸς τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην ἔναντι τῶν ἐχόντων διαφορετικὰς πεποιθήσεις, καὶ συγκρατοῦν ἐντὸς τῶν καρδιῶν των μόνον τὰς ὑπὸ ἀπεριορίστου ἀγάπης ἐμπνεούμενας σκέψεις.

Κατὰ τὴν Σύσκεψιν ἐδόθη ἴδιαιτέρᾳ προσοχὴ εἰς τὰ προβλήματα τῆς Νεότητος. Μετὰ λύτης ἀνεγνωρίσθη τὸ γεγονός ὅτι πλεῖστοι Ορθόδοξοι νέοι ἀποκαρδιοῦνται βαθύτατα ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν συγκρούσεων, αἱ δποῖαι διαχωρίζουν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Διασπορᾶς. Ἐνίστε προτιμοῦν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν Ορθόδοξον κοινότητα ἢ χάνουν πᾶν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ζωήν της. Εξ ἄλλου, δσοὶ ἐπιθυμοῦν νὰ προσέλθουν εἰς τὴν Ορθόδοξον Ἐκκλησίαν ἐμποδίζονται ἀπὸ τὰς συγκρούσεις καὶ διαιρέσεις ταύτας.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω, ἀνεγνωρίσθη ἡ σημασία τῆς ἥδη ὑπὸ τοῦ «Συνδέσμου» ἐπιτελεσθείσης ἐργασίας καὶ συνεστήθη ἡ ἐπίτασις καὶ ἐπέκτασις αὐτῆς. Δεδομένου ὅτι ἔχει ἀναγνωρίσθη ὑφ' ὅλων τῶν Ορθοδόξων Ἐκκλησιῶν ὡς δργανισμὸς διακονίας ἀπάσης τῆς Ορθόδοξου Νεότητος, δ «Σύνδεσμος» ἔχει ἴδιαιτέραν εὐθύνην ἔναντι τῆς Ορθόδοξου Διασπορᾶς. Ιδιαιτέραν προσοχὴν θὰ ἔδει νὰ δώσῃ οὗτος εἰς:

- a) τὴν πρόσκλησιν νέων ἐκ χωρῶν, δπου δὲν ὑφίστανται ὠργανωμέναι Χριστιανικαὶ νεανικαὶ διμάδες, δπῶς λάβουν μέρος εἰς τὰς ἐκδηλώσεις του·
- b) τὴν ἐπαφὴν μετὰ τῶν νέων ἐκείνων τῆς Διασπορᾶς, οἱ δποῖοι δὲν ἔχουν ἀκόμη λάβει μέρος εἰς Ορθόδοξους Χριστιανικὰς ἐκδηλώσεις, παρέχων εἰς αὐτοὺς τὴν δυνατότητα νὰ μετάσχουν εἰς τὴν πανορθόδοξον ἐμπειρίαν·
- γ) τὴν δημιουργίαν, δπου εἶναι δυνατόν, κέντρων νεότητος διεθνῶν καὶ διορθοδόξων ὡς κέντρων συζητήσεων καὶ περισυλλογῆς·
- δ) τὴν δργάνωσιν τοπικῶν ἢ παγκοσμίων Συνεδρίων Νεολαίας μὲ συμμετοχὴν εὐρείας ἀντιπροσωπείας τῆς Ορθόδοξου Νεολαίας, ἐκ διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν δικαιοδοσιῶν καὶ χωρῶν·
- ε) τὴν προσφορὰν εὐκαιριῶν δι’ εἰδικὰ

συνέδρια νέων - στελεχῶν, εἰς τὰ δόποια θὰ δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ κατανοοῦν τὰ κοινὰ προβλήματα καὶ τὰς κοινὰς εὐθύνας τῶν ἐν Διασπορᾷ Ὁρθοδόξων, νὰ ἔξευρίσουν τὰς καλυτέρας λύσεις καὶ νὰ προγραμματίζουν κοινὴν δραστηριότητα.

- στ) τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ Ὁρθοδόξου Ἰδρύματος τοῦ Chambésy, εὐγενῶς προσφερθέντος ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ

Πατριαρχείου πρὸς φιλοξενίαν τοιούτου εἶδους νεανικῶν συνεδριών καὶ δραστηριοτήτων ἀναλαμβανομένων ὑπὸ τοῦ «Συνδέσμου», ώς κέντρου διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ἔργου τῆς Ὁρθοδόξου Νεότητος.

Ἐν Chambésy, Γενεύη,
τῇ 23ῃ Δεκεμβρίου 1967

His Eminence Mgr. Emilianos,
World Council of Churches,
150, Route de Ferney,
1211, Geneva 20, Switzerland.

His Eminence Mgr. Anthony Bloom,
34 Upper Addison Gardens,
London W. 14, England.

Archimandrite Cyrille Argenti,
23, Rue de la Grande-Armée,
Marseille, France.

Archimandrite Lev Gillet,
52 Ladbroke Grove,
London W. 11, England.

Archimandrite Pierre L' Huillier,
11, Rue Darwin,
Paris XVIII, France.

Archimandrite Damaskinos Papandreou,
F 71 Taizé, France.

Archimandrite Zachary Xintaras,
Fondation Orthodoxe du Patriarcat
Oecuménique, 37 Avenue de Chambésy,
1292 Chambésy, Genève, Suisse.

Archpriest Vitali Borovoy,
World Council of Churches,
150, Route de Ferney,
1211, Geneva 20, Switzerland.

Archpriest Vladimir Rodzianko,
34 Park Road,
London W. 4, England.

Rev. Father John Meyendorff,
St. Vladimir Orthodox Theological

Seminary, 575 Scarsdale Road,
Crestwood, Tuckahoe, New York,
N.Y. 10707, U.S.A.

Miss Helen Aristoff,
52, Rue Blomet,
Paris XV, France.

Mr. John Boojamra,
c/o Syrian Orthodox Church,
239-85th St. Brooklyn 9,
New York, U.S.A.

Mr. James Couchell,
Orthodox Campus Commission,
777 United Nations Plaza,
New York, N.Y. 10017, U.S.A.

Mr. Gabriel Habib ,
P.O. Box 1375,
Beirut, Lebanon.

Mr. Heikki Kirkinen,
107, Rue de la Porte de Trivaux.
92, Clamart, France.

Mr. Albert Laham,
P.O. Box 4361,
Beirut, Lebanon.

Dr. Nicos Nissiotis,
Ecumenical Institute, Château de Bossey,
1298 Céliney, near Geneva,
Switzerland.

Mr. Nikita Struve,
61, Rue de la Mairie,
Villebon-Sur-Yvette, (S. & O.)
France.

ΕΒΔΟΜΑΣ ΕΞΩΤΙΚΗΣ

Αναμφισβήτητον σταθιμόν είς τὴν ιστορίαν τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἀπετέλεσεν ἡ ἀπὸ 2—9 Ιουγίου 1968 δργανωθεῖσα «Ἐδδομάς Ἱεραποστολῆς». Τὰ τελευταῖα ἔτη εἶχον δργανωθῆ κατὰ καιρούς διὰ τὰ μέλη τῶν Ὀρθοδόξων Νεαγιανῶν Κινήσεων «Ἡμέραι» καὶ «Ἐδδομάδες Ἱεραποστολῆς», (ἰδὲ «Πορευθέντες», 4 (1962), τεῦχ. 14, σ. 20—21). Αἱ προσπάθειαι ὅμως αὐταὶ ἦσαν περιωρισμέναι εἰς νεανικὰ πλαίσια καὶ εἶχον ἀπλῶς προδρομικὸν χαρακτῆρα. Αἱ ἐνέργειαι διὰ μίαν γενικὴν κινητοποίησιν τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔμενον ἀνευ ἀποτελέσματος. Χαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι πρὸ πενταετίας ἐπανειλημμένως εἶχον ἐνοχληθῆ ὁἱ ἀρμόδιοι διὰ τὴν δργάνωσιν μιᾶς «Ἱεραποστολικῆς Ἡμέρας» τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, δύο φοράς εἶχον συμφωνήσει καὶ τελικῶς αἱ σχετικαὶ ἐκθέσεις καὶ τὰ προγράμματα παρεπέμψθησαν εἰς τὸ Ἀρχεῖον.

Ἐφέτος, πρὸς μεγάλην χαρὰν καὶ ἀνακούφισιν δλῶν δσοὶ πονοῦν δι' αὐτὸ τὸ θέμα, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπεφάσισεν τὴν καθιέρωσιν τῆς Ἐδδομάδος Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς καὶ ἡ ὁργάνωσίς της ἀνελγήφθη ὑπὸ τοῦ παρὰ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος λειτουργοῦντος ἀρμόδιου Γραφείου.

Ἡ Ἐδδομάς Ἱεραποστολῆς, ἔρχεται τὴν 2αν Ιουγίου μὲ μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, τὸ δποῖον μετεδόθη ἀπὸ ραδιοφώνου (ἰδὲ σ. 18) καὶ μὲ μηνύματα πολλῶν μητροπολιτῶν πρὸς τὸ κατὰ τόπους πλήρωμα τῶν ἐπαρχιῶν των (ἀποσπάσματα ἰδὲ σ. 34).

Καθ' δλην τὴν διάρκειαν τῆς Ἐδδομάδος ἔγι-

νε προσπάθεια, ὅπως διὰ καταλλήλων κηρυγμάτων, ἐγχρώμων πινακίδων (ἀφίσσων), ἐκπομπῶν ραδιοφώνου καὶ τηλεοράσεως πληροφορηθοῦν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότεροι ἄγθρωποι τὴν ἔννοιαν τοῦ ὄρου Ἱεραποστολή, ἀπὸ θεολογικῆς, ιστορικῆς καὶ πρακτικῆς πλευρᾶς. «Οσοι παρηκολούθησαν τὰς ἐκπομπὰς εἶχον τὴν εύκαιρίαν νὰ ἀκούσουν τὰς ἑξῆς σχετικὰ διμιλίας:

Ἐκ τοῦ Σταθμοῦ Ἐνόπλων Δυνάμεων:
—31.5.68, σχόλιον Δημητρίου Φερούση,
«Γιὰ ἔνα καινούργιο ἴδαινικό».

Ἐξ τὸ Ἐθνικὸν πρόγραμμα:
—2.6.68, δημιλίαν τοῦ κ. Ἡλία Βουλγαράκη,
«Ἡ Ὁρθοδοξία στὴν Ἀφρική καὶ Ἀσία» (ἰδὲ
«Ἐφημέριον», 17 (1968), σ. 529—534).

—6.6.68, δημιλία τῆς κ. Μαρίας Τσάμη—Δρατσέλλα, «Θεμελίωσις τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς εἰς τὸ Βιβλίον Πράξεων τῶν Ἀποστόλων», (ἰδὲ παρὸν τεῦχος, σ. 38).

—8.6.68, δημιλία τοῦ Ἀρχιμ. κ. Ἀγαστασίου Γιαννουλάτου, «Ἀδιαφορία γιὰ τὴν Ἱεραποστολὴ σημαίνει ἀργησι τῆς Ὁρθοδοξίας», (ἰδὲ «Ἐκκλησία», 45 (1968), σ. 302—304).

Διὰ τῆς ἐκπομπῆς «Ραδιοφωνικὸ συμπόσιο» μετεδόθη κατατοπιστικὴ συζήτησις μεταξὺ προσώπων, τὰ δποῖα ἡσχολήθησαν καὶ ἀσχολοῦνται μὲ τὴν Ἱεραποστολήν. Θέματα τῆς συζήτησεως ἦσαν ἡ σημασία καὶ ἡ ἀναγκαιότης τῆς παρουσίας τῶν Ὁρθοδόξων εἰς τὴν Ἀφρικήν, θεολογικὴ θεμελίωσις καὶ μέχρι τοῦδε ἴστορία τῆς Ἱεραποστολῆς, αἱ σημειώναι προσπάθειαι εἰς τὸν τομέα αὐτὸν καὶ ὑπάρχουσαι δυνατότητες διὰ μίαν περισσότερον ὡργανωμένην Ἱεραποστολικὴν ἐργασίαν εἰς τὰς χώρας τῆς Ἀφρικῆς καὶ Ἀσίας.

Εἰς τοὺς δύο σταθμοὺς τῆς τηλεοράσεως προεβλήθησαν σειραὶ φωτεινῶν διασκονειῶν (slides), μὲ σκηνὰς ἀπὸ τὴν δρθόδοξον Ἱεραποστολικὴν προσπάθειαν εἰς τὴν Ἀγατολικὴν Ἀφρικὴν — εἰσαγωγὴ καὶ σχόλια τοῦ κ. Ἡλία Βουλγαράκη — καὶ τὴν Νότιον Κορέαν — εἰσαγωγὴ καὶ σχόλια τοῦ Κορεάτου θεολόγου κ. Ἀλεξάνδρου Τσάν.

Κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς, 9.6.68, ἀνεγγώσθη εἰς τοὺς ναοὺς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος παραινετικὴ Ἐγκύλιος τῶν οἰκείων Ἱεραρχῶν (ἀποσπάσματα ἰδὲ σ. 34) καὶ περιεφέρθη δίσκος ὑπὲρ ἐνισχύσεως τοῦ θεσμοῦ καὶ τοῦ ἔργου τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς.

Πρόδειγμα της πλήρωμα τῆς καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς.

Ἄδελφοί μου,

"Οπως ὅλοι γνωρίζομεν ἀπὸ τῆς παρελθούσης Κυριακῆς μέχρι σήμερον ἡ Ἐβδομάς ἔχει ἀφιερωθῆ ἐις τὴν Ὁρθόδοξον Ἐξωτερικὴν Ιεραποστολήν.

Καταλληλοτέρα εὐκαιρία διὰ τὴν διοργάνωσιν μιᾶς τοιαύτης ἐκδηλώσεως ἀπὸ τὴν ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς, ἡ ὥρα εἶναι καὶ ἡ ἀφετηρία τῆς Ιεραποστολικῆς δράσεως τῆς Ἐκκλησίας μας, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπάρξῃ. Κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτήν, διὰ πρώτην φοράν, ἐκηρύχθη ὑπὸ τῶν ἀγίων Ἀποστόλων τὸ Εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας εἰς «πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλώσσαν καὶ λαόν». Εὐθὺς ἀμέσως ὅμως, ἡ διάδοσις τῆς χριστιανικῆς Ἀληθείας κατέση ἐργον καὶ ἀποστολὴ πάντων ἀνεξαιρέτως τῶν Χριστιανῶν.

"Οπως λοιπὸν τοιε, τοιουτορόπως καὶ τώρα, εἶναι ἀνάγκη, ὅπως πάντα τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας ἐνδιαφέρονται καὶ ἐργάζονται διὰ τὴν διάδοσιν τῆς Πίστεως μας εἰς ἔθνη καὶ λαούς, οἱ ὄποιοι δὲν ἔχουσαν τὸ κήρυγμα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ διὰ τοῦτο στενάζουν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς πλάνης, τῆς ἀγνοίας καὶ τοῦ φόβου.

"Ἡ Θεία Πρόσωπα καλεῖ καὶ πάλιν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος νὰ ἐργασθῇ διὰ τὴν διάδοσιν τῆς πίστεως εἰς λαοὺς κυρίως τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀσίας, καὶ ὡς ἔχειτε πληροφορηθῆ, μία μικρὰ ἴεραποστολικὴ ἐργασία ἔχει ἥδη ἀρχίσει νὰ ἐπιτελήσαι.

Αἱ ἀνάγκαι ὅμως συστηματικέρας ὁργανώσεως τῆς προσπαθείας αὐτῆς καὶ τῆς ἐνισχύσεως τῆς εἰς πρόσωπα καὶ εἰς ὑλικὰ μέσα εἶναι πολλαὶ καὶ μεγάλαι. Πρέπει δὲ νὰ τὰς ἀνιμετωπίσωμεν συντόμως καὶ ἀποτελεσματικῶς, διότι αἱ ἄλλαι θρησκεῖαι ἐργάζονται δραστηρίως, διὰ νὰ κερδίσουν τὰς ψυχὰς τόσων ἑκατομμυρίων ἀδελφῶν μας.

Αὐτὸν τὸν κύρινον καὶ αὐτὰς τὰς ἀνάγκας ἔχει σκοπὸν νὰ μᾶς ὑπενθυμίσῃ ἡ διοργανωθεῖσα ΕΒΔΟΜΑΣ ΤΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ.

Πρέπει ὅλοι ἀνεξαιρέτως νὰ συμμετάσχωμεν τόσουν εἰς τὰς ὑπὲρ τῆς Ἐξωτερικῆς Ιεραποστολῆς εὐχαριστηρίους καὶ ἱκετηρίους Προσευχάς, δους καὶ εἰς τὴν ὑλικὴν καὶ εἰς πρόσωπα ἐνίσχυσουν τοῦ ἴεραποστολικοῦ ἐργοῦ τῆς Ἐκκλησίας.

"Ἄσ τε εὐχαριστήσωμεν ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδίας μας τὸν Κύριον, διότι ὑστεραί απὸ τόσους αἰῶνας ἡσίωσε καὶ πάλιν τὴν Ἐκκλησία μας νὰ ἐπαναλάβῃ τὸν ἴεραποστολικόν της ἀγῶνας.

"Ἄσ τὸν καθικετεύσωμεν νὰ εὐλογήσῃ πλουσίως τὰς καταβαλλομένας προσπαθείας. Καὶ ὁ καθένας μας ἀς προσφέρῃ τὸν ὀδοιόν του, διὰ τὴν ὑποστήριξίν της. Κάθε μία δραχμή, ἡ ὥρα εἶναι καὶ μία εὐλογία καὶ δι' ἐκεῖνον, ὁ ὄποιος τὴν προσφέρει καὶ δι' ὅλους ἐκείνους, πρὸς τὸν δραχμήν μας ὁ Κύριος θὰ τὴν καταστήσῃ κεφάλαιον κολοσσιαίον, τὸ δραχμήν δραχμήν μας ὁ Κύριος θὰ τὴν καταστήσῃ κεφάλαιον κολοσσιαίον.

Διάπνοδος πρόδειγμα τῆς Κύριον εὐχέτης,

·Ο ·Αθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

"Ἀνεγγράψθη εἰς τὸν Ναὸν τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς, 9.6.68, ἀντὶ κηρύγματος.

Τὰ σχετικὰ ἔντυπα, αἱ ἐγκύκλιοι τῶν Ἱ. Μητροπόλεων, αἱ δόποιαι ἔγιναν, ἀναφέρονται εἰς πληροφοριακὰ στοιχεῖα περὶ Ἐξωτερικῆς Ἰεραποστολῆς καὶ εἰς τονισμὸν τοῦ χρέους δὲν τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς εὐαγγελισμὸν τῆς οἰκουμένης.

Καίτοι αἱ ίδεαι αὐταὶ εἰς ποικίλους τόνους ἔχουν ἀποτελέσει τὸ θέμα τῶν δημοσιεύσεων τοῦ παρόντος περιοδικοῦ, ἐκοίθη ἐπιβεβλημένον, λόγῳ τῆς σημασίας τῆς πρώτης ἐπισήμου «Ἐθδομάδος Ἐξωτερικῆς Ἰεραποστολῆς», νὰ δημοσιεύσωμεν ἐγκυκλίους τινὰς καὶ μίαν διμήλιαν.

Αἱ παραλλαγαὶ ὅχι μόνον ἀποκαλύπτουν τὸ βάθος τῆς ἀρχικῆς μελωδίας, ἀλλ’ ἀκόμη τὴν πλουτίζουν, τὴν εὐρύνουν, τῆς δίδουν νέαν προοπτικήν.

«... Ἑισὶ καὶ ἡμεῖς σήμερον ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν διὰ τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων, τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ζηλωτῶν χριστιανῶν γνωρίζομεν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Ἐναγγελίου καὶ κατέχομεν ἀνόθεντον τὸν ἀτίμητον θησαυρὸν τῆς πίστεως... Ἐὰν εἰλικρινῶς πιστεύωμεν πὼς ἡ πίστις μας ἡ Ὁρθόδοξος εἶραι ἡ ὁδός, ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ διὰ τὸν σύγχρονον ἀνθρωπον, πὼς ἡμποροῦμεν νὰ ἐφησυχάζωμεν, διαν σκεπτιώμεθα πὼς ἑκατομμύρια συνάνθρωποί μας σήμερον ζοῦν εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν ὥσπερ νὰ μὴ γεννήθηκε ποτὲ δι’ αὐτοὺς ὁ Χριστός;...».

(‘Ο Ἀλεξανδρουπόλεως Κωνστάντιος)

«... Θυμίζοντας σήμερα ἡ Ἀγία μας Ἐκκλησία τὸ μεγάλο τοῦτο ἔργο τῶν Ἰεραποστόλων μᾶς καλεῖ συγχρόνως νὰ θυμηθῶμε τὸ μεγάλο πλῆθος τῶν ἐργατῶν τοῦ Ἐναγγελίου, τὸ δόπον μετὰ τὴν Ἀγίαν Πεντηκοστὴν συνεχίζει νὰ ὁδηγῇ ψυχάς, γιὰ νὰ δεχθοῦν τὸ Πανάγιον Πνεῦμα καὶ νὰ θέτουν τὴν ζωὴν τους ὑπὸ τὴν χάριν καὶ τὴν καθοδήγησίν Του...».

(‘Ο Ἄργολίδος Χρονούτιομος)

«... Τὸ ἔργον δὲ αὐτὸ τῆς Ἰεραποστολῆς πρὸς τὸν λαὸν τὸν καθημένους ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θαράτου οὐδέποτε ἐπανεῖται νὰ ἐργάζεται ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία. Τὸ πορευθέντες μαθητεύοντες πάντα τὰ ἔθνη ενδίσκεται διαρκῶς ἐν ἴσχυi. Ἐφ’ ὅσον ὑπάρχουν λαοὶ καὶ ἔθνη ἀγροοῦντα τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ δὲν ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον Ἰησοῦν Χριστόν, ἐπιβάλλεται, δπως ἡ Ἐκκλησία διὰ τῶν ἐργατῶν αὐτῆς ἐκτελῆ τὴν ἐντολὴν πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἀπαντά κηρύξατε τὸ Ἐναγγέλιον πάσῃ τῇ πιστεῖ...».

(‘Ο Γυνθείον καὶ Οἰνύλου Σωτῆριος)

«... Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτο ἀποβλέπουσα ἡ Ἐκκλησία δὲν ἐπανεῖ ποτὲ τὸ ἵεραποστολικόν της ἔργον...».

(‘Ο Δημητριάδος Δαμασκηνὸς)

«... Ἀλλὰ τὸ μήνυμα τοῦ Ἐναγγελίου, μήνυμα λυτρώσεως καὶ σωτηρίας δὲν τῶν ἀνθρώπων καὶ δὲν τῶν λαῶν τῆς γῆς, ἐποεπε νὰ κηρυχθῇ πάσῃ τῇ πιστεῖ ἔως ἐσχάτου τῆς γῆς. Αἱα τοῦτο μετὰ τὸν Ἀποστόλον οἱ διάδοχοι αὐτῶν κατὰ τὸν χρόνον τὸν διωγμῶν ἀκόμη, καὶ μετ’ αὐτοὺς οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, παρ’ ὅλους τὸν κινδύνους, τὰς δυσκολίας καὶ τὰ ἀμπόδια ποὺ ἀντιμετώπιζον πάντοτε ἐνδιεφέροντο καὶ πᾶσαν προσπάθειαν κατέβαλλον διὰ νὰ διαδοθῇ τὸ Ἐναγγέλιον καὶ νὰ μεταλαμπαδεύθῃ τὸ χριστιανικὸν φῶς καὶ ἔξω τῶν δρίων τοῦ τόπου γνωστοῦ καὶ πεπολιτισμένου κόσμου...».

(‘Ο Ἐλασσῶνος Σεβαστιανὸς)

«... Αὐτῆς τῆς Ἰεραποστολικῆς δράσεως τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων καὶ τῶν διαδόχων των ἀποτέλεσμα εἶναι τὸ διὰ τὴν ἡμεῖς οἱ Ἑλληνες εἴμεθα σήμερα Χριστιανοί καὶ ἀπολαμβάνομεν τῶν δωρεῶν τοῦ Ἀγ. Πνεύματος. “Ομως ὑπάρχουν ἀκόμη ἀνθρώποι, οἱ δόποιοι δὲν ἔχουν μέχοι τῷρα ἀκούσει τι περὶ Ἀραστάντος Χριστοῦ. Λέπεν ἔχουν λάβει Πνεῦμα Ἀγιον. Δὲν ἔχουν ἀκόμη γνωρίσει τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας...».

(‘Ο Ἡλείας Γερμανὸς)

«... Ἐὰν δὲ διὰ λόγους περιστατικῶν καὶ δυσχερείας ἀνυπερβλήτους ἀνέστειλε (ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία) πρὸς καιδὸν τὴν Ἰεραποστολικήν της δρᾶσιν, οὐδέποτε ὅμως ἐπανεῖται νὰ θεωρῇ ἐντὶν ὑποχρεωμένην νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου πορευθέντες μαθητεύοντες πάντα τὰ ἔθνη. Καὶ ἴδον εἰς τὰς ἡμέρας μας μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἡ Ἰεραποστολικὴ προσπάθεια τῆς Ἐκκλησίας μας ἀγαγεννᾶται. Ὁλίγοι, ἀλλὰ φλογεροὶ ἱεραπόστολοι ἐργάζονται μὲ πεντηγρά μέσα ἀλλὰ μὲ πολλὴν αὐτοθυσίαν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο. Παραλλήλως ὅμως εἶναι ἀνάγκη ἀπόλυτος, δῆλοι οἱ Ὁρθόδοξοι νὰ αἰσθανθῶμεν τὴν Ἰεραποστολὴν ὡς προσωπικήν μας ὑποχρέωσιν. Καὶ δῆλοι ἐλαβον ἡ θὰ λάβονταν παρὰ Θεοῦ τὴν κλῆσιν, νὰ μὴ διστάσουν νὰ θυσιάσουν τὰ πάντα διὰ τὰ ἀνταποκριθεῖσαν εἰς αὐτήν...».

(‘Ο Θεσσαλονίκης Λεωνίδας)

«... Ὁ κάθε δόβολός σας εἶναι μία πέτρα εἰς τὸ πνευματικόν της οἰκοδόμημα. Ὁλοι ἡγανάκτιοι ψυχικὰ ἄσ παρακαλέσωμεν τὸν Θεὸν διὰ τὴν μεγάλην ἀποστολὴν μας. Εἴμεθα οἱ φορεῖς τοῦ πνεύματος τῆς Πεντηκοστῆς, ἡ δόπια μᾶς ζωγοεῖ, φωτίζει καὶ ἀγιάζει. Αἱ πύριναι γλῶσσαι τῆς Πεντηκοστῆς ἄσ ἐπεκταθῶν δῆσον τὸ δυ-

νατὸν εὐδότερον ἐκεῖ ὅπου εἰς ἀγορον τόπον οἱ ἄνθρωποι διψοῦν τὸ φῶς, τὴν ἀλήθειαν ὅλοι μαζὶ μὲν θυσίας, μὲν ἀγῶνας... συντελεσταὶ τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως ὅλοι μαζὶ τύχωμεν τοῦ θριάμβου Αὐτῆς....».

(‘Ο Καρυοτίας καὶ Σκύρου Χρυσόστομος)

«... ‘Διαβάς... βοήθησον ἡμῖν’ (Πράξ. 16, 9). Δὲρ εἶναι μόρον καθῆκον ἀδελφικὸν πρὸς ἔχοντας ἀνάγκην σιησίεσσος χριστιανούς. Εἴραι ἀνάγκη ἀνανεώσεως τοῦ δροθοδόξου πνεύματος καὶ τῆς ζωτικότητος τῆς Ἐκκλησίας μας ἡ ἵεραποστολικὴ δραστηριοποίησίς της. Εἴραι θέμα ἀξιοποίησεως τῆς Θείας Χάροπος, ἡ δόπια διὰ τῆς καθόδου τοῦ Ἀγίου Πνεύματος ἐδόθη εἰς τοὺς Ἀγίους Αποστόλους τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς καὶ ἔκποτε ἐταμειύθη εἰς τὴν Ἀγιωτάτην Ἐκκλησίαν μας....».

(‘Ο Κεφαλόδας καὶ Παξῶν Πολύκαρπος)

«... ‘Ἄλλὰ τὸ ἱεραποστολικὸν ἔργον δὲν ἐτελείωσεν. “Οοορ ὑὰ ὑπάρχῃ ζωὴ ἐπάνω εἰς τὸν πλανήτην μας, ὑὰ ἀκούεται ἡ φωνὴ τοῦ Εὐαγγελίου εἰς δλόκληρον τὸν κόσμον διὰ στόματος τῶν ἱεραποστόλων. Τὸ ἔργον των εἴναι καὶ σήμερον, ὅπως καὶ τότε, τὸ ἴδιον σημαντικὸν καὶ δημιουργεῖ ἀκριβῶς τὰ ἴδια ἀποτελέσματα. Πρέπει δὲν οἱ ἄνθρωποι νὰ ἀκούσουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἰδιαιτέρως εἰς τὴν σημεούνην τόσον δύσκολον καὶ ξηρὰν ἀπὸ τὰ ὑλιστικὰ ζεύματα ἐποχῆς μας, διότι μόρον διὰ τοῦ φωτισμοῦ τοῦ Εὐαγγελίου, ποὺ εἶναι ὁ ἴδιος φωτισμὸς τῆς Πεντηκοστῆς, ὑπάρχει ἐπλὺς νὰ μεταβληθοῦν αἱ κοινωνίαι τῶν ἀνθρώπων, νὰ ἡμερώσουν, νὰ συνεργασθοῦν καὶ νὰ ἐπιβιώσουν....».

(‘Ο Κεφαλληνίας Προκόπιος)

«...Κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, γρωστοὶ καὶ ἄγρωστοι, θείωροι πνωπολούμενοι ζήλῳ ἀπετέλεσαν τὴν πολυάριθμον καὶ ἔνδοξον ἐκείνην σιρατιάν, ἡ δόπια ἐπὶ αἰῶνας ὀλοκλήρους μετέφερεν ἀπὸ χώρας εἰς χώραν τὸ λάβαρον τοῦ Σταυροῦ....».

(‘Ο Μανιτείας καὶ Κυρουργίας Θεόκλητος)

«... ‘Ορομάζομεν δέ, ὡς γρωστόν, ἱεραποστολὴν τὴν προσπάθειαν, τὴν δόπιαν καταβάλλει ἡ Ἐκκλησία διὰ νὰ μεταδώῃ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὸν λαὸν ἐκείνους, οἱ δόποι δὲν ἐγράφοσαν ἀκόμη τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου... Ἀλλὰ καὶ σήμερον ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ ἐργασθῇ....».

(‘Ο Μυτιλήνης Ιάκωβος)

«... Πράγματι δέ, ἐπὶ 1935 ἀκριβῶς ἔτη, ἡ ἄμωμος ἡμῶν πίστις πρὸς τὸν Σταυρωθέντα καὶ Ἀραιοτία Χριστὸν καὶ ἄπασα ἡ ἐν Αὐτῷ σω-

τηριώδης ἀποκάλυψις ἀδιαλείπτως διδάσκεται καὶ ἔξαπλονται ‘ἔως ἐσχάτου τῆς γῆς’ (Πράξ. 1, 8), ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς ἀναγεννήσεως παντὸς ἀνθρώπου καὶ τῆς σωτηρίας πάσης ψυχῆς. Βεβαίως, εἰς τὸ θεοπέσιον τοῦτο ἔργον τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀγίας ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, εὐθὺς ἔξ ἀρχῆς καὶ κατὰ τὴν διαδοχὴν τῶν αἰώνων μέχρι καὶ σήμερον, πλεῖστα ἐμπόδια ἥγεσθοσαν ἀπὸ μέρους τοῦ κόσμου τῆς πλάνης καὶ τῆς ἀποιτίας. Ἐπεδίωξε καὶ ἐπιζητεῖ ν' ἀναστείλῃ καὶ καταστρέψῃ τὴν ἔσοχον αὐτήν, ἐσωτερικὴν ἢ ἔξωτερικήν, ἰεραστολικὴν προσπλάθειαν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας. Πλὴν δημοσίας, εἰς οὐδὲν ἀπέβησαν πάντα ταῦτα. Διότι ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἀκαταγώνιστος....».

(‘Ο Νικοπόλεως Στυλιανὸς)

«... Τυγχάνει γρωστὸν εἰς δόλους ἡμᾶς τὸ θεομόριον ἐρδιαρέρον τῆς Ἐκκλησίας μας διὰ τὴν προώθησιν τοῦ ἴεροῦ ἔργου τῆς ἔξωτερικῆς Τιεραποστολῆς πρὸς τὸν λαοὺς καὶ τὰ “Ἐθνη, τὰ δόπια τελοῦν ἐν μέσῳ 20ῷ αἰώνι νόπο τὸ κράτος πλάνης, ἀγροίας, εἰδωλολατρείας καὶ μαγείας....».

(‘Ο Πατρῶν Κωνσταντίνος)

«... “Ἄς στείλωμεν εἰς τὸν Οὐρανὸν τὰς πρώτας ἀλαλήτους καὶ ἀθορύβους, ἀλλ’ ἐγκαρδίους προσευχὰς ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μας Τιεραποστόλων καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν διὰ τοῦ λόγου καὶ τοῦ κηρύγματος αὐτῶν πιστευσάντων καὶ πιστεύσοντων εἰς τὸ “Ορομα τοῦ Κυρίου Ιησοῦ...».

(‘Ο Πειραιῶς Χρυσόστομος)

«... Ἡ παραγγελία αὐτὴ τῆς μεταδόσεως τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν εἰς δόσους εὐδίσκονται εἰς τὸ οκτώτος τῆς ἀγροίας καὶ τῆς εἰδωλολατρείας δὲν ἦτο καθῆκον μόρον τῶν Μαθητῶν καὶ τῶν (πρώτων) χριστιανῶν, ἀλλὰ καὶ ἴδικόν μας. Οἱ μαθηταὶ καὶ οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ εἴτε ἐμποροῦν ἥσαν, εἴτε σιρατιῶνται, εἴτε ἄνδρες, εἴτε γυναικες, εἴτε νέοι, εἴτε γέροντες τὴν ἐφήμοσαν. Εἰς αὐτὸν τὸ καθῆκον καλεῖ σήμερον καὶ ἡμᾶς ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία νὰ ἀνταποκριθῶμεν μὲ τὸν τρόπον ποὺ δυνάμεθα....».

(‘Ο Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου Χαρίτων)

«... Ἡ μήτηρ ἡμῶν Ἐκκλησία ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων τῆς ἰδρυσεως αὐτῆς καὶ μέχρις σήμερον ἔταιξεν ὡς κύριον οκοπόν της, σὸν τοῖς ἄλλοις, τὴν διάδοσιν καὶ ἐξάπλωσιν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ εἰς τὰ ἄλλα ἔθνη, ἵνα γνωρίσωσι καὶ ἐκεῖνα τὸ φῶς καὶ τὸν μόρον ἀληθινὸν Θεόν, τὸν σωτῆρα Χριστόν, σὸν τῇ ορτῇ ἐντολῇ Αὐ-

τοῦ: «Προενθέντες μαθητεύσατε πάγια τὰ ἔθνη». Πρῶτοι λοιπὸν κήρυκες τοῦ θείου λόγου πεμφθέντες ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ Κυρίου οἱ Ἀπόστολοι καὶ μετ' αὐτοὺς τόσοι καὶ τόσοι Ἱεραπόστολοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ εἰδογάσθησαν ὑποδειγματικῶς διὰ τοῦ λόγου καὶ τῶν καλῶν των ἔργων, ἵδια διὰ τοῦ ἀμέμπτου βίου των, καὶ προσείλκνον πολλοὺς ἐθνικοὺς καὶ εἰδωλολάτρας καὶ ἔφεον αὐτοὺς εἰς τὴν μάνδραν τοῦ Χριστοῦ...».

(Ο Σιδηροκάστρου Ιωάννης)

«... Διότι καθῆκον πατέος, δὲ διοῖς γνωρίζει τὸν Χριστόν, εἶναι τὰ Τὸν μεταδίδῃ εἰς τὸν ἀγροοῦντας... Καθῆκον, λοιπόν, ἔχομεν δοῖ μας, ἀφ' ἐνὸς μὲν τὰ εὐχαριστήσωμεν τὸν Θεὸν διότι μᾶς δίδει τὴν Χάριν Του καὶ τὴν δύναμίν Του τὰ μεταλαμπαδεύωμεν τὸ φῶς εἰς τὸν ἐσκοτισμένους, ἀφ' ἐτέρου δὲ τὰ προσευχηθῶμεν, ἵνα δὲ Κύριος ἐνισχύῃ τὸν καλὸν Ἱεραποστόλους τῆς Ἐκκλησίας μας εἰς τὴν δύναμον προσπάθειάν των καὶ ἐμπνέῃ καὶ ἄλλους διὰ τὰ ἀνησηθῆ διότιας τῶν εὐλογημένων ἐργατῶν τοῦ Θεοῦ μέσα εἰς τὸν κέρσον ἀγρὸν τῶν μὴ Χριστιανικῶν λαῶν...».

(Ο Τριφυλίας καὶ Ὁλυμπίας Σιέφαρος)

«... Ἐπιβάλλεται καὶ ἐμπράκτως τὰ ἐκδηλώσωμεν πρὸς αὐτοὺς τὴν ἀγάπην μας. Ἡ ἔλλειμης Ἐκκλησίῶν, Ἱερῶν Σκευῶν, Σχολείων, Ιατρείων, φαρμάκων καὶ ἐνδυμάτων, δημιουργοῦν σ' ὅλους ἡμᾶς τὴν ἴερὰν ὑποχρέωσιν, δῆμος οὐχὶ μόνον ἐκ τοῦ περισσεύματος ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ὑστερήματος συνδράμωμεν τὸν ἐν τῇ πίστει ἀδελφούς. Διότι δὲν εἴραι ἀρκετὸν τὰ ὁδηγήσῃ κανεὶς εἰς Χριστόν, ἐπιβάλλεται καὶ τὰ θεμελιώδη τὴν παραμονὴν εἰς Χριστὸν καὶ ἡ θεμελίωσις αὐτὴ ἐπιτυγχάνεται μόνον μὲ τὴν ὑλοποίησιν τῆς θεωρητικῆς διδασκαλίας. Ο Χριστὸς καθ' ὅλον τὸ στάδιον τῆς ἐπιγείου ζωῆς τον δὲν ἐπέδειξεν ὑπομονὴν εἰς τὴν ἀνάγκην, ἀλλὰ καὶ ἐθεραπευσε τὴν ἀνάγκην...».

(Ο Φθιώτιδος Δαμασκηνός)

«... Δὲν πρέπει τὰ μείγη καυμία καοδία Ἐλληνικὴ καὶ Ὁρθόδοξος ἀσυγκίνητος. Δὲν εἴραι δὲ ἀρκετὸν τὰ προσευχηθῶμεν πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Πίστεώς μας διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἑραποστολικῆς ἐξορμήσεως τῆς Ἐκκλησίας μας. Εἴραι ἀνάγκη καὶ τὰ βοηθήσωμεν εἰς αὐτὸν τὸ μεγαλειώδες ἔργον, δῆμος καὶ δσον δυνάμεθα. Ἀποβλέπει εἰς τὸ τὰ ἀνασυρτέον τὴν μεγάλην καὶ ἐνδοξον παράδοσιν τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς τῆς Ὁρθόδοξίας μας, ή δοπία ἥρθισε καὶ ἐμεγαλούργησεν εἰς παλαιοτέρους αἰδοντας...».

(Ο Χίου Χρονόστομος)

Συγκινητικὴ ἡτο ἡ θεία Λειτουργία, ἡ δοπία ἑτελέσθη εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου συμμετοχῇ τῶν σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν Συγένδρων καὶ τῶν ἐν Ἀθήναις ἀλλοδαπῶν ὁρθοδόξων κληρικῶν. Τὴν ἑσπέραν παρετέθη ὑπὸ τοῦ εὐγενῶς προσφερθέντος Κέντρου Σχέσεων Ἀφρικῆς καὶ Ἐλλάδος τοῦ Βασιλικοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος εἰς τὸν Πύργον τῆς Βασιλίσσης δεῖπνον πρὸς τιμὴν τῶν εἰς Ἀθήνας ὁρθοδόξων ἀλλοδαπῶν ἀδελφῶν μας καὶ τῶν ιεραποστολικῶν ἐργαζομένων. Τὸ δεῖπνον ἐτίμησαν διὰ τὴς παρουσίας των δὲ Μακαριωτάτος καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι, παρεκάθησαν δὲ καὶ φοιτηταὶ ἀπὸ χώρας, δῆμος σήμερον ὑφίστανται ὁρθοδόξοι μικροὶ ἡ μεγάλοι πυρῆνες.

Πολλαὶ περιπτώσεις εἰσφορῶν διὰ τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου, ἐξ ἀφοριμῆς τῶν ἐκδηλώσεων τῆς Ἐδδομάδος Ἱεραποστολῆς ὑπῆρξαν συγκινητικαὶ. Ἐγδεικτικῶς ἀναφέροιμεν δύο προσφοράς ἐκ δρχ. 120.000 καὶ 160.000, ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν ἀγέγερσιν γαῶν εἰς τὴν Ἀγατολικὴν Ἀφρικήν. Τὸ συγοικικὸν ποσὸν ἐκ τῶν εἰσφορῶν τοῦ δίσκου τῆς Πεντηκοστῆς καὶ τῆς «Ιεραποστολικῆς Δραχμῆς» τῶν Κατηχητοπαίδων, ἀνήλθεν εἰς 1.001.697 δραχμιῶν.

N. M.

ΑΝΤΙΔΑΛΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

♦ Τὰ Ἐκπαιδευτήρια τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς Namungona - Kampala λειτουργοῦν κανονικά μὲ μαθητὰς περισσοτέρους τῶν ἐπτακοσίων, ὅπο τὴν διεύθυνσι τοῦ π. Θεοδώρου Νανκυάμα. Στὴ διδασκαλία δοηθοῦν τώρα καὶ τρεῖς καθηγηταὶ Θεολόγοι, οἱ κ.κ. Ἡλίας Μπουζίντα, πτυχιούχος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, Χριστόφορος Κιόμπε καὶ Θεόδωρος Κάτο, πτυχιούχοι τῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς Χάλκης.

♦ Ἀπὸ 25 ἕως 28 Ιανουαρίου 1968 ἔγινε περιοδεία τοῦ Ἱεραποστολικοῦ πυρῆνος τῆς Nairobi στὴν περιφέρεια Kambi ya Moto. Κατὰ τὴν διαδρομὴν ἡ μικρὴ διμάς συνήγνησε πολλὰ χωριά, ὅπου ὑπάρχουν Ὀρθόδοξοι, καὶ ἐπικοινώνησε μαζὶ τους. Συγήθως στὶς περιπτώσεις αὐτὲς δυὸς-τρεῖς ἐντόπιοι, ἀνδρες ἢ γυναικεῖς, ἀγαλαμβάνουν γὰρ κάνουν τὸ καλοσώρισμα. Οἱ προσφωνήσεις τους εἶναι συχνὰ συγκινητικές. Τὸ πρῶτη τῆς 28.1.68 ὁ π. Χρυσόστομος ἐλειτούργησε στὴ Mbama (περιοχὴ Rongai) καὶ συγκεντρώθηκαν ἀπὸ τὰ γύρω μέρη περίπου διακόσιοι πιστοί. Ἡ περιοδεία στάθηκε συγχρόνως μιὰ εὐκαιρία γιὰ τοὺς ὑπευθύνους τῆς Κινήσεως τῆς Νεολαίας γὰρ ἐπικοινωνήσουν μὲ μέλη τῆς Νεολαίας τῶν διαφόρων Ἑγεριῶν.

♦ Στὴν ἀρχὴν Ἱανουαρίου ἔγινε στὴ Nairobi Ἰερατικὸ Συγέδριο, ἀποτελούμενο ἀπὸ δέκα Ἱερεῖς τῶν γειτονικῶν ἐνοριῶν. Συζητήθηκαν τοπικὰ ἀλλὰ καὶ γενικάτερα ἐκκλησιαστικὰ θέματα. Τὸ σπουδαιότερο καὶ πρὸς τὸ παρὸν ἀλυτὸ πρόδλημα εἶναι ἡ μετακίνησις τῶν Ἱερέων στὶς διάφορες ἐστίες Ὀρθοδόξων θιαγενῶν, οἱ δόποις εὑρίσκονται σκορπισμένες σὲ τεράστιες ἀποστάσεις. Ἡ Ἱεραποστολὴ ἔχει κατορθώσει γὰρ ἐφοδιάσῃ μὲ μιτοσυκλέτες δύο μόνον Ἱερεῖς. Οἱ ἄλλοι διαθέτουν ἀπλὰ ποδὴλατα, τὰ δόποια πολὺ λίγο ἔξυπηρετοῦν.

♦ Πολλὲς ἐνορίες τῆς Κένυας, ἀναλαμβάνουν διάφορες πρωτοβουλίες γιὰ τὴν ἀντικειμετώπισι τῶν πολλῶν οἰκονομικῶν ἀναγκῶν τους. Χαρακτηριστικὸ εἶναι:

—ἡ περίπτωσις τῶν Ὀρθοδόξων περιοχῆς Kabatini (Δυτ. Κένυα), οἱ δόποιοι γιὰ γὰρ ἐνισχύσουν τὸ ταμεῖο τοῦ ναοῦ τους ἀποξηραίνουν σχοινιὰ ἀπὸ κανγάδι.

—ὁ συγκινητικὸς τρόπος, μὲ τὸν δόποιον οἱ ὄρθοδοξοί Ἀφρικανοὶ τῆς Gessa (18 μίλια κον-

τὰ στὴ Nairobi), προσπαθοῦν γὰρ ἀποκτήσουν τὸ πνευματικό τους κέντρο: Κάθε Δευτέρᾳ ἐργάζονται σὲ κτήματα πλουσίων καὶ καταθέτουν τὰ ἡμερομίσθιά τους σὲ εἰδικὸ λογαριασμὸ γιὰ τὴν ἀνέγερσι γαοῦ.

♦ Κατὰ τὶς ἡμέρες τῆς Μ. Ἐδδομάδος καὶ τοῦ Πάσχα, Ἀφρικανοὶ καὶ Ἑλληνες Ἱερεῖς ἐλειτούργησαν σὲ διάφορες ἐστίες Ὀρθοδόξων τῆς Ἀγατ. Ἀφρικῆς. Ο π. Θεόδωρος Νανκυάμα μὲ συχνὲς ἐπισκέψεις του ἔξυπηρετεῖ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ τὴν Iringa, καθὼς καὶ τὴν Geita τῆς Τανζανίας. Στὴ γότιο Τανζανία προσφέρει τὶς ὑπηρεσίες του ὁ πρεσβύτερος π. Λάμπρος Γιανόπουλος, ἐφημέριος τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγ. Παρασκευῆς τῆς ἑλληνικῆς παροικίας εἰς Εἰρηνούπολιν (Dar - es - Salam). Ο ἀρχιμανδρίτης π. Ιουστίνος Παλυδᾶς ἔξυπηρέτησε κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἐπισκέψεως του εἰς τὴν Ἀγατ. Ἀφρικὴν τὶς ἑλληνικές παροικίες Arusha, Moshi, Tanga Τανζανίας.

♦ Γιὰ τὴν ἔξυπηρέτησι τοῦ Ἱεραποστολικοῦ ἕργου, ἡ Ἑλληνικὴ Κοινότης τῆς Nairobi, προσέφερε στὴν Ἰ. Μητρόπολι τὸ κτίριο, τὸ δόποιο εἶχε κτίσει πρὸ τριετίας ὡς Λέσχη τῶν Ἑλλήνων τῆς Κένυας.

♦ Τέλη Φεβρουαρίου ἔφθασαν στὴν Nairobi —ὅπου θὰ παραμείνουν ἐπὶ ἔξάμηνο— γιὰ τὴν ἐνίσχυσι τοῦ ἕργου τῆς Ἱεραποστολῆς, ἡ μοναχὴ Γαβριηλία καὶ ἡ κα Πηγελόπη Κατσέα. Οἱ δύο ἐπισκέπτριες-δοηθοῖ διέπεπτοῦσαν ἀπὸ τὶς πρῶτες ἡμέρες πλούσια δρᾶσι μεταξὺ τῶν θιαγενῶν Ὀρθοδόξων γυναικῶν. Τὸν Ἀπρίλιο προσετέθη καὶ τρίτη βοηθός, ἡ δικα Μαρία Κατσιγαράκη, ἡ δόποια σκοπεύει γὰρ μείνη πέντε χρόνια ἐκεὶ γιὰ γὰρ ἐργασθῆ στὴν Ἱεραποστολή. Τὸ πρόδλημα στεγάσεως λύθηκε μὲ τὴν ἐγκατάστασι τους στὸ οἰκημα τῆς Λέσχης. Η δικα Θεανὼ Κωνσταντοπούλου κατὰ τὴν δίμηνο παραμονὴ τῆς Nairobi προσέφερε πολύτιμες ὑπηρεσίες στὴν διεκπεραίωσι τῆς ἐπὶ μῆνες συσταρευμένης ἀλληλογραφίας καὶ τὴν ταχτοποίησι τῆς διέλιοθήκης καὶ τὸν ἀρχεῖον τῆς Ἰ. Μητροπόλεως.

♦ Ἐκκλησιοφόρησαν, πολυγραφημένα στὴ γλώσσα Σουαχίλι, μεταφρασμένα ἀπὸ τὸν π. Χρυσόστομο, ἡ Ἀκολουθία τῶν Χαιρετισμῶν —1.000 ἀντίτυπα— καθὼς καὶ τὸ Ἐκκλησιαστικὸ ἡμερολόγιο 1968 γιὰ τοὺς θιαγενεῖς ιερεῖς.

Η ΘΕΜΕΛΙΩΣΙΣ ΤΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ* ΕΙΣ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

*Υπὸ ΜΑΡΙΑΣ ΤΣΑΜΗ - ΔΡΑΤΣΕΛΛΑ

Τὸ Βιβλίον τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, τὸ δικαίως ὀνομαζόμενον βιβλίον τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, ἀποτελεῖ συγχρόγως καὶ τὴν πρώτην σελίδα τῆς Ἰστορίας τῆς Χριστιανικῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, τοῦ εὐαγγελικοῦ δηλ. αηρύγματος πρὸς ἀγθρώπους ἀκούοντας διὰ πρώτην φορὰν περὶ τοῦ Χριστοῦ ὡς Θεοῦ καὶ Σωτῆρος.

Διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη γὰρ ἰδωμεν πῶς θεμελιοῦνται θεωρητικῶς μὲν ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ Κυρίου, πρακτικῶς δὲ ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων ἡ Ἱεραποστολὴ εἰς τὸ βιβλίον αὐτό, ἡ μελέτη τοῦ ὅποιου καθίσταται ἐπίκαιρος κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς λόγῳ τῆς ἔօρτῆς τῆς Πεντηκοστῆς, τῆς γενεθλίου ἡμέρας τοῦ Ἱεραποστολικοῦ αηρύγματος, καὶ λόγῳ τῆς καθιερωθείσης Ἐδδοιμάδος τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς.

Κατὰ τὸ μεταξὺ τῆς Ἀναστάσεως καὶ τῆς εἰς οὐραγούς ἀνόδου Του διάστημα, διμιλῶν πρὸς τοὺς μαθητάς Του ὁ Κύριος δίδει εἰς αὐτοὺς τὴν ἐντολὴν ὅπως καταστοῦν μάρτυρες αὐτοῦ «Ἐν τε τῇ Ἱερουσαλήμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἔως ἐσχάτου τῆς γῆς».

Ἡ θέσις τῆς ἐντολῆς ταύτης εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Βιβλίου τῶν Πράξεων μαρτυρεῖ τὴν ὑψίστην σπουδαιότητα αὐτῆς εἰς ὀλόκληρον τὴν ἴστορίαν τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ὅποιας τὴν πρώτην σελίδα ἀποτελοῦν αἱ Πράξεις. Ἡ περὶ τοῦ Κυρίου μαρτυρία δὲν εἶναι μέρος τοῦ ἔργου τῶν Ἀποστόλων, μία φάσις τῆς δράσεως τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ ἡ κυρία ἀποστολὴ καὶ τῶν δύο. Ἄφ' ἑτέρου δὲν περιορίζεται εἰς στεγὸν κύκλον ἀγθρώπων, εἰς τοὺς ὅποιους εἶναι γνωστὴ ἡ ἵδεα περὶ τοῦ Μεσσίου, ἀλλ' ἑκτείνεται «ἔως ἐσχάτου τῆς γῆς».

Τοιουτοτρόπως ἡ ἐντολὴ αὐτὴ ἀποκτᾷ πρωταρχικὴν σημασίαν διὰ τὴν Χριστιανικὴν Ἱεραποστολὴν διότι ὁ Ἀγαστᾶς Ἰησοῦς, γενόμενος

καὶ κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην αὐτοῦ φύσιν Κύριος τῆς Οἰκουμένης, διαρρηγγύει τὰ στεγὰ δρια τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ καθιστᾷ τὸ περὶ Ἐστοῦ κήρυγμα παγκόσμιον ἐγκαιγιάζων γέαν ἐποχὴν εἰς τὴν σχέσιν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα ὀλόκληρον, ἐνῷ ἐξ ἄλλου, οἱ ἀπόστολοι καλοῦνται ὅπως καταστοῦν μάρτυρες τοῦ Χριστοῦ ὅχι μόνον εἰς τὸν γεωγραφικὸν χώρον τῆς Παλαιστίνης, ἀλλὰ καὶ μέχρι τοῦ ἀπωτάτου σημείου τῆς γηῶν σφαιρας. Καὶ ἡ πλέον ἀπομεμαρχυσμένη γωνία τῆς γῆς, καὶ οἱ πλέον ἀπομεμονωμένοι ἐκ τοῦ πολιτισμοῦ ἀνθρωποι, καὶ ἐκεῖνοι οἱ διποῖοι ὑπὸ τοῦ ἐλληνορωμαϊκοῦ κόσμου καὶ πολιτισμοῦ θεωροῦνται ὡς δάρδαροι, θὰ λάδουν τὴν περὶ σωτηρίας εἰδῆσιν καὶ θὰ κληθοῦν γὰρ συμμετάσχουν εἰς τὴν παγκόσμιον Καινὴν Βασιλείαν.

Τὰ γεγονότα, τὰ ὅποια ἔξιστορει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς εἰς τὴν συνέχειαν τῶν Πράξεων, μαρτυροῦν διὰ οἱ Ἀπόστολοι δαθμαίως καὶ ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Ἀγίου Πνεύματος κατεγόρησαν τὴν ἐντολὴν αὐτὴν τοῦ Κυρίου οὕτως ὥστε ἐν τέλει γὰρ τηρηθῆ ἀπολύτως ὑπὸ ἐκείνων, οἱ διποῖοι τὴν ἔλασθον. Ἄλλ' ἡ κατανόησις διπήτει μακρὸν χρονικὸν διάστημα, συγεχῇ ἐπιστασίαν καὶ χειραγωγίαν τοῦ Ἀγίου Πνεύματος καὶ ἐπιπόνους προσπαθείας τῶν μαθητῶν πρὸς ἐμβάθυνσιν εἰς τὸ ἔργον τῆς καθοδηγήσεως αὐτῆς. Τοιουτόποις ἡ πορεία πρὸς τὰ «ἐσχατα τῆς γῆς» ἐμφανίζεται εἰς τὰς Πράξεις μακρὰ καὶ δύσκολος ὅχι μόνον πρακτικῶς καὶ ἐξωτερικῶς λόγω τῶν δυσχερῶν συνθηκῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀλλὰ καὶ θεωρητικῶς ἐφ' ὅσον ἐσήμαινε τὴν κατάρριψιν τῶν φραγμῶν, θρησκευτικῶν καὶ ἐθνικῶν, καὶ τὴν ὑπερνίκησιν τῶν δισταγμῶν καὶ προκαταλήψεων τῶν Ιουδαϊκῆς καταγωγῆς Ἀποστόλων.

Ἐξ ἄλλου θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ προστεθῇ διὰ οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς "Εγδεκα, διποὺς καταστοῦν μάρτυρες αὐτοῦ «ἔως ἐσχάτου τῆς γῆς», ἐνέχουν καὶ ἄλλην σημασίαν, τὴν ἔξης: Ἡ περὶ τοῦ

(*) Ραδιοφωνικὴ δημιλία κατὰ τὴν «Ἐδδοιμάδα τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς», 6.6.68.

Αγαστάντος Κυρίου μαρτυρία δφείλει νὰ γίνη γνωστή εἰς τὴν οἰκουμένην ἀπασαν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς. Οχι ἀφοῦ ἡ γέα θρησκεία στερεωθῇ πρῶτον μεταξὺ τῶν πέριξ τῶν Ἀποστόλων εὑρισκομένων, γεγονὸς τὸ δποῖον θὰ ἀπήτει μακρὸν χρονικὸν διάστημα καὶ θὰ ἥτο ἔργον τῶν διαδόχων αὐτῶν μᾶλλον, ἢ τῶν ἰδίων. Ἀλλ’ ἐξ ἀρχῆς, ζώντων τῶν Ἀποστόλων καὶ ὑπ’ αὐτῶν αὐτοπροσώπως. Τοῦτο σημαίνει δτι ὁ Κύριος θεωρεῖ ἀπολύτως ἀναγκαίαν τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ Εὐαγγελίου εἰς ὅλους ἀνθρηρούς τὸν κόσμον ἄνευ χρονοτριβῆς. Ολίγας ἡμέρας μετὰ τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν κάθοδον τοῦ Ἅγιου Πνεύματος ἐπ’ αὐτοὺς οἱ Ἀπόστολοι ἔθεσαν εἰς ἐφαρμογὴν τὴν ἐντολὴν ταύτην θέσαντες τοιουτοτρόπως τὸν θειμέλιον λίθον τῆς Ἱεραποστολῆς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς. Κατ’ αὐτὴν ἥκουσαν τὴν περὶ τοῦ Ἀγαστάντος Χριστοῦ μαρτυρίαν «Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἐλαμίται, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν, Ιουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον καὶ τὴν Ἄσιαν, Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν, Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ρωμαῖοι, Ιουδαῖοι τε καὶ προσήλυτοι». Η πρόσκλησις πρὸς μετάνοιαν καὶ ἐπιστροφὴν ἀπηθύνθη ὅχι μόνον πρὸς τοὺς Ιουδαίους, τὸν ἐκλεκτὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ πρὸς προσηλύτους, δηλαδὴ πρὸς ἀνθρώπους, οἱ δποῖοι ἐδέχοντο μὲν τὴν πίστιν εἰς τὸν «Ἐνα Ἀληθῆ Θεὸν τὸν Ὁποῖον οἱ Ἱσραηλῖται ἐλάτρευον, ἀλλὰ πάντως προήρχοντο ἀπὸ τὰ ἔθνη. Τὸ γεγονὸς αὐτὸν ἔνέχει τεραστίαν σημασίαν διὰ τὴν περαιτέρω ἐξέλιξιν τῆς Χριστιανικῆς Ἱεραποστολῆς, διότι εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τίθενται καὶ πρακτικῶς αἱ δάσεις τῆς παγκοσμότητος τοῦ Ἱεραποστολικοῦ κηρύγματος, ἡ διακονία τοῦ δποίου διάλινει παραλλήλως πρὸς Ιουδαίους καὶ Ἐθνικοὺς μετὰ συνεχῶς εὑρυνομένου δρίζοντος πρὸς τοὺς τελευταίους μέχρις ὅτου οἱ πρῶτοι ἀπορρίψουν δριστικῶς τὴν προσφερομένην δωρεάν καὶ καταστῆ αὕτη ἀποκλειστικὸν κτῆμα τῶν δευτέρων.

Σημειειώτεον δὲ δτι ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἡ Ἱεραποστολὴ εἰς τὰ ἔθνη λαμβάνει χώραν ὑπὸ τὴν ἐμπνευσιν καὶ ἀπ’ εὐθείας καθοδῆγησιν τοῦ Ἅγιου Πνεύματος καθ’ ὅσον οἱ Ἀπόστολοι «γρέαντο λαλεῖν ἐτέραις γλώσσαις καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι». Δηλαδὴ τὸ γεγονὸς δτι καὶ οἱ προσήλυτοι ἀκούουν περὶ Εὐαγγελίου δὲν δφείλεται εἰς ἀνθρωπίην πρωτοδουλίαν, ἀλλ’ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Ἅγιου Πνεύματος δοθεῖσαν πρὸς τοὺς Ἀποστόλους ἵκανότητα ὅπως λαλοῦν «ἔτέραις γλώσσαις», καθισταμένης οὕτω φωνερᾶς τῆς ὑπ’ αὐτοῦ καθοδηγήσεώς των.

Η συγέχεια τῆς διηγήσεως ὑπὸ τοῦ Ἱεροῦ συγγραφέως τῶν Πράξεων καταδεικνύει δτι οἱ Ἀπόστολοι ἐπωφελοῦντο πάσης παρουσιαζομένης εὐκαιρίας διὰ γὰ καταστοῦν «μάρτυρες τοῦ Κυρίου». Οὐ δυνάμεθα γάρ ἡμεῖς δ εἶδομεν καὶ ἡκούσαμεν μὴ λαλεῖν», διακηρύττουν δ Πέτρος καὶ

ὁ Ἰωάννης πρὸ τοῦ ίουδαικοῦ Συνεδρίου. Η ἐντολὴ τοῦ Ἀγαστάντος συγέχει αὐτούς, καὶ ἡ πεποίθησις δτι «οὐκ ἔστιν ἐν ἀλλῷ οὐδεὶς ἡ σωτηρία», τοὺς ἀναγκάζει ὅπως κηρύζοντες τὸν Κύριον ἄνευ διακοπῆς καὶ πρὸς πάντας ἐφ’ ὅσον πάντες οἱ ἀνθρωποί ἔχουν ἀνάγκην σωτηρίας.

Αλλως τε οἱ λόγοι τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τοὺς μαθητὰς πρὸ τῆς Ἱαγαλήψεως δὲν ἀποτελοῦν τὴν μόνην εἰς τὰς Πράξεις προτροπὴν πρὸς Ἱεραποστολικὴν ἐργασίαν. Ἐπανειλημμένως δ Κύριος ἐνισχύει τοὺς πρώτους Ἱεραποστόλους εἰς δυσχερεῖς στιγμὰς τῆς πορείας τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος εἴτε δι’ ὅράματος εἴτε δι’ ἀγγέλου καὶ εἰς ἑκάστην περίπτωσιν προτρέπει αὐτοὺς ὅπως μετὰ θάρρους καὶ ἐπιμονῆς συνεχίσουν τὸ ἔργον των.

Οὕτω κατὰ τὴν δευτέραν σύλληψιν τῶν Ἀποστόλων ὑπὸ τοῦ ίουδαικοῦ Συνεδρίου, «ἄγγελος Κυρίου» διὰ γυντὸς ἥγοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, καὶ ἀφοῦ ἡλευθέρωσεν αὐτούς εἶπε: «πορεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ρήματα τῆς ζωῆς ταύτης». Τὴν φορὰν αὐτὴν οἱ μαθηταὶ λαμβάνουν τὴν ἐντολὴν ὅπως «λαλήσωσι» περὶ παντός, τὸ δποῖον ἀναφέρεται εἰς τὴν διδάσκαλίαν τοῦ Κυρίου, ἡ δποία χαρακτηρίζεται ἐνταῦθα ὡς «ρήματα ζωῆς». Η ἐντύπωσις ἐκ τοῦ λόγου τοῦ Ἀγγέλου εἶναι μεγάλη. Οἱ Ἀπόστολοι αἰσθάνονται ἔστιος ὑποχρεωμάτους νὰ λαλοῦν ἀδιακόπως περὶ τοῦ Χριστοῦ παρὰ τὰς περὶ τοῦ ἐναντίου παραγγελίας καὶ τὰς ἀπειλὰς τῶν Ιουδαίων. Πόσον ἡσθάνοντο τὴν ἀνάγκην, ὅπως πανταχοῦ καὶ πάντοτε εὐαγγελίζωνται τὸν Ἰησοῦν, ἐκφράζει ἡ θαρραλέα ἀπόκρισις τοῦ καὶ ἐξ ὄντος καὶ τῶν λοιπῶν ἀποστόλων διμολυγούς Πέτρου, «πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἡ ἀνθρώποις». Η δύναμις τῆς ἀπόκρισεως αὐτῆς καθίσταται πλέον φανερὰ ἐάν ἀναλογισθῶμεν δτι ἐξηλθεύει ἐκ τοῦ στόματος μαθητοῦ, δ δποίος πρὸ τῆς Ἀγαστάσεως ἡγρήθη τὸν Διδάσκαλον ἐνώπιον μᾶς παιδίσκης. Οὐδὲν ἀλλο μαρτυρεῖ τὸ γεγονός αὐτὸν ἡ δτι ἡ ριζικὴ μεταβολή, τὴν δποίαν ὑπέστησαν οἱ Ἀπόστολοι ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς Ἀγαστάσεως καὶ τῆς ἐπ’ αὐτούς ἐπιφοιτήσεως τοῦ Ἅγιου Πνεύματος, ἐκτείνεται καὶ εἰς τὴν βούλησιν αὐτῶν, ἡ δποία κατέστη σταθερὰ καὶ ἀκληνητος ὥστε πρὸ οὐδεγὸς ἐμποδίου γὰ διστάζει καὶ δτι ἡσαν ἀπολύτως δέδαιοι δτι οὐδειμία ἐκλογὴν ὑπολείπεται εἰς τὸν Ἱεραπόστολον ἀλλ’ ἡ τὸ ἀδιαλείπτως εὐαγγελίζεσθαι.

Ολίγον μετὰ τὸ ἐνώπιον τοῦ Συνεδρίου ἐπεισόδιον, ἀγγελος Κυρίου καὶ πάλιν παραγγέλλει εἰς τὸν διάκονον Φίλιππον τὴν φορὰν αὐτὴν ὅπως μεταβῇ «ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσαλήμ εἰς Γάζαν», δπου τὸ θεῖον Σχέδιον ἐτοιμάζει τὸ πρῶτον πρὸς ἔθνικὸν Ἱεραποστολικὸν κηρύγμα. Ἐνταῦθα δ Φίλιππος δέχεται ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἡ δποία διὰ διαφορετικοῦ τρόπου διατυπώνει τὸ αὐτὸν θεῖον θέλημα περὶ τῆς

κηρύξεως τοῦ Εὐαγγελίου εἰς ἀνθρώπουν οὐδὲν ἀκούσαντα περὶ αὐτοῦ.

Εἰς τὴν συνέχειαν τῆς ἱστορίας του δὲ ιερὸς Λουκᾶς παραθέτει καὶ ἔτερον σχετικὸν γεγονός ὑψίστης σημασίας ἐν καὶ δὲ τρόπος καὶ αἱ συγθήκαι εἶναι διάφοροι. Πρόκειται περὶ τοῦ δράματος, τὸ δόπιον εἰδεγένετο Ἀπόστολος τῶν Ἐθγῶν Παῦλος κατὰ τὴν πρώτην ἐν Κορίνθῳ διαμονήν του, ὅτε ὅχι ἄγγελος ἀλλὰ Κύριος ἐνίσχυσεν αὐτὸν διὰ τῶν λόγων «μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπήσῃς, διότι λαὸς ἐστί μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ». Τέσσαρά τινα ἔξαγονται ἐκ τῶν λόγων τοῦ Κυρίου: α) Ὁ Ιεραπόστολος ἐνισχύεται ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τὴν συνέχεισιν τοῦ ἔργου του διαταράσσονται ἀνάγκη πρὸς τοῦτο. β) Συνεχής εἶναι ἡ ἐπιταγὴ πρὸς ιεραποστολικὴν ἐργασίαν καὶ ὅταν αἱ δυσκολίαι εἶναι μέγισται, ὅταν τὰ ἐμπόδια ἐμφανίζωνται ὡς ἀνυπέρβλητα, ὅταν αἱ δυνάμεις φαίνωνται καταπίπτουσαι, τότε δὲ Κύριος διατάσσει: «λάλει καὶ μὴ σιωπήσῃς». Ἡ ἀπογοήτευσις δὲν πρέπει γὰρ καταδάλη τὸν Ιεραπόστολον διότι: γ) «Λαὸς ἐστὶ τῷ Κυρίῳ πολὺς». Δυνατὸν δὲ ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου γὰρ συναντᾶ ἀποτυχίας, δυνατὸν ἀνθρωπίνως οὐδὲ ἔχοντας ἐλπίδος πρὸς καρποφορίαν γὰρ ὑπάρχῃ. Ἀλλὰ δὲ καρδιογύνωστης θεός διαβλέπει «ὅτι λαὸς ἐστὶ πολὺς». Συνεπῶς τὸ κήρυγμα δὲν ἀποδαίνει ἀκαρπον ἔστω καὶ διὰ τὰ φαινόμενα προοιωγίζωνται τὸ ἀντίθετον. Ταῦτα πάντα, δηλαδὴ ἡ ἀποτίναξις τοῦ φόρου, ἡ παρὰ τὰς ἀντιξοότητας συνέχεισις τοῦ ιεραποστολικοῦ κηρύγματος καὶ ἡ προετοιμασία τῶν καρδιῶν διὰ τὴν ἀποδοχὴν αὐτοῦ, διφείλονται εἰς τὸ γεγονός, ὅτι: δ) δὲ Κύριος λέγει εἰς τὸν Ἀπόστολον: «ἔγὼ εἰμὶ μετὰ σοῦ». Ἐκ τῶν λόγων αὐτῶν ἔξαγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲ δίδων τὴν ἐντολὴν πρὸς ιεραποστολικὴν ἐργασίαν Κύριος συμπαρίσταται καὶ ἐνισχύει τὸν ιεραπόστολον.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν ἐντολῶν, τὰς δόποιας δὲ Κύριος ἀμέσως καὶ ρητῶς ἔδωσε διὰ συνεχῆ ιεραποστολικὴν ἐργασίαν, εὑρίσκομεν εἰς τὰς Πράξεις καὶ ἐμπέσους τοιαύτας.

Τοιουτοτρόπως δὲ Ἀπόστολος Παῦλος κατὰ τὴν ὅμιλίαν αὐτοῦ εἰς τὸν Ἀρειον Πάγον λέγει:

«τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγορίας ὑπεριδῶν δὲ θεός ταγῶν παραγγέλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν». Βεβαίως δὲ παραγγελία ἀφορᾷ εἰς τὴν μετάνοιαν τῶν ἀνθρώπων. Ἄλλὰ διὰ ποίου τρόπου, μέσω τίνος τὴν διαδιθάζει δὲ θεός εἰς αὐτούς; Ἀσφαλῶς εἰς τὸ χωρίον αὐτὸν ἐνυπάρχει δὲ ίδεα ὅτι, δργανα τῆς Θείας Προνοίας, οἱ ὑπηρέται τοῦ Λόγου διείλουν γὰρ κηρύξουν «τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι πανταχοῦ» τὴν μετάνοιαν. Ἰδιαιτέρως δέ τοις ἀλλοι πρέπει γὰρ προσέξουν τὴν καθολικότητα τῆς ἐντολῆς: «Πᾶσι, πανταχοῦ». Ὅχι μόνον οἱ ἐλθόντες εἰς προσωπικὴν ἐπαφὴν μετὰ τοῦ Χριστοῦ δὲ τοῖς ἔχοντες ἐξ ἀκοῆς ἐμπειρίαν περὶ τοῦ Σωτῆρος Ἐδραίοι τῆς ἐποχῆς τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ πάντες, εἰς δόπιονδήποτε γεωγραφικὸν χῶρον καὶ ἀν κατοικοῦν. Ἄλλος αὐτὸς προϋποθέτει δεῖσις κήρυκας τῆς μετάνοιας, οἱ δόποι, ὡς ἄλλοι Προφῆται, θὰ τὴν κηρύξουν εἰς τὸν γέοντα Ισραὴλ. Ἐμμέσως λοιπὸν δὲ παραγγελία τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα διλόκηρον πρὸς μετάνοιαν ἀποτελεῖ ἐντολὴν πρὸς τοὺς πγευματικοὺς ἐργάτας, διπλας κηρύξουν τὴν μετάνοιαν. Οτι δὲ δὲ ἡ ἐντολὴ αὕτη ἔχει ιεραποστολικὸν περιεχόμενον ἔξαγεται ἐκ τοῦ γεγονότος, διότι δὲ παραγγελία αὕτη δὲν ἀπευθύνεται πρὸς ηδη δεῖσις καὶ ἀμαρτήσαντας χριστιανούς, ἀλλὰ πρὸς οὐδόλως ἔχοντας γγῶσιν περὶ Χριστοῦ, πρὸς τοὺς μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ζῶντας εἰς ἐποχὴν «ἀγνοίας». Ἐφ' ὅσον δὲ δὲ μετάνοια ἀποτελεῖ ἀπολύτως ἀναγκαῖαν προϋπόθεσιν πρὸς σωτηρίαν, καθίσταται φανερὸν ὅτι δὲ πρόσκλησις εἰς αὐτὴν ἀποτελεῖ ἐν τῶν πλέον ἀπαραιτήτων καὶ ὑψίστων καθηκόντων τοῦ ιεραπόστολου.

Ἐξ ὅσων ἐλέχθησαν ἀνωτέρω ἔξαγεται εὐχερῶς τὸ συμπέρασμα, διότι εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων δὲ Ιεραποστολὴ θεμελιοῦται θεωρητικῶς μὲν ὑπὸ τῆς ρητῆς καὶ ἐπανειλημμένως δοθείσης ἀμέσου ἐντολῆς τοῦ Κυρίου πρὸς συνεχῆ καὶ ἀνευ δισταγμῶν ιεραποστολικὴν ἐργασίαν, πρακτικῶς δὲ ὑπὸ τῶν λαβόντων τὴν ἐντολήν, οἱ δόποι δὲν ἐφείσθησαν κόπων δὲ κινδύνων προκειμένου γὰρ τὴν ἐφαρμόσουν ἀπὸ τῆς ἥμέρας τῆς Πεντηκοστῆς μέχρι τῆς τελευταίας αὐτῶν πνοῆς.

‘Ο όρθόδοξος καὶ “Ελλην

ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΦΙΛΟΘΕΟΣ

(Τὸ πρῶτον ἑλληνικὸν Ἱεραποστολικὸν μυθιστόρημα)

‘Υπὸ ΗΛΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗ

II

Τὴν ἔπομένην πρωῖαν διαβεβαιωθείς, δτι οἱ Ἰθαγενεῖς τὸν ἀντεμετώπιζον μετὰ τοῦ αὐτοῦ τοῦ τῆς προτεραίας δέους, ἔλασθεν θύρρος καὶ ἐπεκοινώησε μετ’ αὐτῶν. Τότε τοῦ προσεκόμισαν γραῖαν τινά, πλήρως ἔξηντλημένην ἐκ τῶν πυρετῶν, ἡ δποία, ὡς ἀντελήφθη, ἥτο ἡ μήτηρ τοῦ μάγου. Περισώσας δὲ Φιλόθεος ἐκ τοῦ ναυαγίου ἔνα ἀτομικὸν σάκκον μέ τινας προμηθείας, ἔξήγαγεν ἐξ αὐτοῦ μίαν φιάλην κονιάκ. “Ἐδωσε ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς νὲ: πίγη ἡ γραῖα, ἡ δποία εύθυς συνῆλθε καὶ ἀνέλασθε, πρᾶγμα τὸ δποίον προεξένησεν εἰς τοὺς Ἰθαγενεῖς βαθεῖαν ἐντύπωσιν. Ἐν συνεχείᾳ ἐπιθυμῶν δπως θεραπεύσῃ ταύτην ριζικώτερον τῆς ἔδωσε κινίην εἰς κόνιν, ἡ δποία τῆς προεξένησε τοιαύτην ἀντίδρασιν, ὥστε πρὸς στιγμὴν ἔφανη, δτι θὰ ἀπέθνησκεν. Τοῦτο προεκάλεσε τὴν δργὴν τῶν παρισταμένων, οἱ δποίοι ταχέως ἤρχισαν νὰ τὴν ἐκδηλώσουν. Θρασύτερος πάντων, δὲ ἀμεσώτερον πληγεὶς μάγος, ἔτόλμησε νὰ σύρῃ ἐκ τοῦ ἴματίου τὸν Φιλόθεον. Ἡ στιγμὴ ἥτο κρίσιμος. Ὁ Φιλόθεος ἔξαγαγὼν τὸ μικρὸν περίστροφον, τὸ δποίον εἶχεν δμοίως περισώσει ἐκ τοῦ ναυαγίου, ἔρριψε μίαν βολὴν ἐναντίον τοῦ μάγου, τραυματίσας τοῦτον ἐπιπολαίως εἰς τὴν χεῖρα. Ἐπεκράτησεν εύθυς νεκρικὴ σιγή. Τὸ πλῆθος τῶν Ἰθαγενῶν κατελήφθη ὑπὸ δέους. Ἐθεώρησαν δτι δὲ λευκὸς ἔνος ἥτο κάτοχος τοῦ κεραυνοῦ. Τὸ κῦρος του ἀπεκατεστάθη κατὰ τοιούτον περιφανῆ τρόπον, ὥστε οὐδέποτε εἰς τὸ μέλλον προέκυψεν ἔστω καὶ ὑποψίᾳ ἀπειθαρχίας. Ὁ μάγος συντετριμένος ἐπεδίωκε τὴν εύνοιαν τοῦ Φιλόθεου, πολὺ δὲ περισσότερον, δτε ἀντελήφθη, δτι μετ’ ὀλίγον ἡ μήτηρ του ἤγέρθη ὅγιής.

‘Ο Φιλόθεος, ἀφοῦ ἀνενεώθη καὶ πάλιν τὸ κῦρος του, ἐπροχώρησεν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν νέων πολιτικῶν μεταρρυθμίσεων. Ὅπερ χρέωσε τοὺς Ἰθαγενεῖς δπως πλύνουν τὰ σώματά των καὶ ἀπαλλάξουν ταῦτα ἐκ τοῦ

λίπους, μὲ τὸ δποῖον τὰ ἐκάλυπτον. Ἐν συνεχείᾳ τοὺς ἔδιδαξε τὴν χρῆσιν τῆς πυρᾶς καὶ τοὺς ἔμαθε νὰ τρώγουν δπτὸν κρέας. Τέλος, τοὺς ἐπέθαλε νὰ κατασκευάσουν νέας καλύθας καὶ νὰ τὰς τοποθετήσουν πέριξ τοῦ δένδρου, ἐπὶ τοῦ δποίου ἥτο ἡ κατοικία του. Ταυτοχρόνως δμως δ Φιλόθεος δὲν ἔμεινεν ἀργός, ἀλλ’ ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς γλώσσης τῶν Ἰθαγενῶν, θεωρῶν τὴν γνῶσιν της ὡς βασικὴν προϋπόθεσιν διὰ τὸ κήρυγμα τοῦ Εύαγγελίου. Τοιουτοτρόπως ἐπληροφορήθη δτι δ μάγος δνομάζετο Μπιρμπιροῦ, ἡ φυλὴ τῶν Ἰθαγενῶν Νιανιασουμί, ἡ δὲ νῆσος ἀπεκαλεῖτο ὑπὸ τῶν ἐντοπίων Τσάγους Τσαγού.

Ἡ πτωχὴ εἰς λέξεις γλώσσα τῶν Νιανιασουμί, κατεκτήθη ὑπὸ τοῦ Φιλόθεου ἐντὸς τριῶν μηνῶν. Ἡ ἐκμάθησίς της κατέστη ἀφετηρία νέων ἀναζητήσεων. Συνεχῶς συνεζήτει μὲ τὸν Μπιρμπιροῦ καὶ τὸν ἀνέκρινε διὰ νὰ πληροφορήθῃ τὰς θρησκευτικὰς δοξασίας τῶν Ἰθαγενῶν. Τοιουτοτρόπως ἔμαθεν δτι οὗτοι ἐπίστευον εἰς ἔνα κύριον Θεόν καὶ εἰς τὴν μετὰ θάνατον ἀνταπόδοσιν. Κατὰ τὰς συζητήσεις αὐτάς εὑρε τὴν εύκαιριαν δ Φιλόθεος νὰ διευκρινίσῃ τὴν θέσιν του καὶ νὰ ἔξηγήσῃ, δτι οὗτος δὲν ἥτο δ Θεός, ἀλλὰ δ ἀπεσταλμένος αὐτοῦ.

Ἐν συνεχείᾳ, μέσω τοῦ Μπιρμπιροῦ ἐπεδόθη δ Φιλόθεος εἰς τὴν πληρεστέραν δργάνωσιν τῆς ζωῆς τῶν Ἰθαγενῶν. Καθώρισε τὴν ἐκτέλεσιν ὑπὸ τῶν Ἰθαγενῶν διαφόρων ἐργασιῶν, δπως τὴν συλλογὴν καρπῶν, τὸ κυνήγιον, τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς καὶ τὴν κατασκευὴν πηλίνων δοχείων καὶ ἀνέθεσε τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν ἐκ περιτροπῆς εἰς διαφόρους δμάδας. Ἀκολούθως, προέθη ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τοῦ κεραυνοῦ εἰς τὴν θέσπισιν τῆς μονογαμίας. Μετὰ ἔδιδαξε τὴν χρῆσιν τῆς καννάθεως καὶ τῆς ἔξ αυτῆς δημιουργίας ἐνδυμάτων, κατεσκεύασεν ἥλιακόν ὡ-

ρολόγιον καὶ συνέταξεν ἡμερολόγιον. Τέλος κατέγινεν εἰς τὴν εὔρεσιν συμβόλων γραφῆς διὰ τὴν γλῶσσαν τῶν Νιανιαουμί, εἰς τρόπον ὅστε οὗτοι νὰ δύνανται συντόμως νὰ ἀναγινώσκουν.

"Ηρέατο τοῦ ἔργου τούτου μὲ τὸν εὐφυῖ Μπιρμπιροῦ, δ ὁποῖος εἰς διάστημα ἐνδὸς μηνὸς ἥδυνατο νὰ ἀναγινώσκῃ καὶ γράφῃ ἀνέτως. Οὗτος κατέστη μὲ τὴν σειράν του διδάσκαλος τῶν ὑπολοίπων. Οἱ ἱκανώτεροι ἔξ αὐτῶν προεχειρίζοντο διδάσκαλοι. Ἐξεπαιδεύοντο οὗτοι ἴδιαιτέρως καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐδίδασκον τοὺς ὑπολοίπους. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ, εἰς διάστημα ἔξ μηνῶν ἔμαθον ἀπαντεῖς οἱ ιθαγενεῖς νὰ ἀναγινώσκουν.

Ταυτοχρόνως δ Φιλόθεος ἀφιέρωνε πολλὰς ὥρας καθ' ἡμέραν διὰ τὴν μετάφρασιν τῆς Κ. Διαθήκης εἰς τὴν ιθαγενῆ διάλεκτον. "Οταν ἐπεράτωσε τὴν μετάφρασιν τῶν τεσσάρων εὐαγγελίων, παρέδωσε ταύτην εἰς τὸν Μπιρμπιροῦ μὲ τὴν ὑποχρέωσιν δπως φροντίσῃ διὰ τὴν ἀντιγραφὴν τῶν χειρογράφων εἰς Ισάριθμα πρὸς τοὺς ιθαγενεῖς ἀντίγραφα.

"Ἐν ἔργασίᾳ, εἰρήνῃ καὶ προόδῳ διήρχοντο αἱ ἡμέραι τοῦ Φιλοθέου καὶ τῶν μαύρων ὑπηκόων του. Τὴν πρωῖαν ὅμως τῆς 15ης Μαΐου 1874, ἡ μονότονος αὐτὴ ζωὴ διεκόπη. "Εντονοι θόρυβοι ὑπὸ κάτω τῆς καλύθης τοῦ Φιλοθέου ἔξηγειραν τοῦτον ἐκ τοῦ ὕπου. "Ἐν ταραχῇ καὶ ἀποτροπιασμῷ διεπίστωσεν, δτι οἱ ιθαγενεῖς του προητοίμαζον ἐνώπιον τοῦ εἰδώλου του Θεοῦ των θυσίαν τριῶν ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων, ἐνὸς λευκοῦ καὶ δύο μαύρων, εἰς ἔνδειξιν εὐχαριστίας πρὸς αὐτὸ διὰ τὴν ἐκ μέρους του ἀποστολὴν εἰς αὐτοὺς τοῦ Φιλοθέου. Περὶ τίνος ἐπρόκειτο; Προθύμως ἔξηγησαν εἰς τὸν Φιλόθεον, δτι εἰς παρακειμένην νῆσον κατώκει ἡ φυλὴ Γουανάου, ἡ ὁποία ἦτο ἀσπονδος ἔχθρος των καὶ κατ' ἐπανάληψιν ἐπεχείρει ἐπιδρομὰς ἐναντίον των. Τινὲς ἐκ τῆς φυλῆς ταύτης συνέλαθον ἔνα λευκὸν καὶ μετέθησαν εἰς τὴν νῆσον Νιανιαουμὶ διὰ νὰ τὸν φάγουν. Συλληφέντες οὗτοι τυχαίως μετὰ τοῦ λευκοῦ αἰχμαλώτου των, ὑπὸ δμάδος Νιανιαουμί, ὠδηγήθησαν ἐνώπιον τοῦ Μπιρμπιροῦ, δ ὁποῖος ἐσκέφθη νὰ θυσιάσῃ τούτους εἰς ἔκφρασιν εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Θεόν του.

"Ο Φιλόθεος ἐπεμβάς τὴν κατάλληλον στιγμὴν ἔσωσε καὶ τοὺς τρεῖς. "Ο λευκός, δνόματι Γαθρὶήλ, ἥρχισεν ἔξιστορῶν τὴν περιπέτειάν του. Γάλλος τὴν καταγωγὴν καὶ τὸ δόγμα Καλβινιστῆς ἀπεστάλη ὡς ιεραπόστολος μετὰ τριῶν ἄλλων εἰς τὰ μέρη ταῦτα διὰ νὰ κηρύξουν τὸν χριστιανισμόν. Φθάσαντες εἰς τὴν νῆσον Γουανάου ἐγένοντο κατ' ἀρχὴν δεκτοὶ ὑπὸ τῶν κατοίκων της Γουανάχι. "Η φιλόξενος ὅμως στάσις των ἦτο ἐ-

πιφανειακή. Πράγματι, δοθείσης εὐκαιρίας, συνέλαθον τοὺς ιεραπόστολους καὶ τοὺς μὲν ἔξ αὐτῶν ἔφαγον ἐπὶ τόπου, τὸν δὲ Γαθρὶήλ καὶ τὸν ἔτερον ιεραπόστολον, "Αγγλον τὴν καταγωγὴν καὶ δνόματι Ἀρχιθάλδον, τοὺς μετέφερον εἰς τὴν νῆσον τῶν Νιανιαουμί, ὡς τροφὴν κατὰ τὴν ὑπὸ αὐτῶν σχεδιαζομένην ἐπίθεσιν ἐναντίον τῶν ἀσπόνδων ἔχθρῶν των, Νιανιαουμί.

Αἱ πληροφορίαι τοῦ Γαθρὶήλ ἦσαν ἀκριβεῖς. Μετ' δλίγον ἔξεδηλώθη ἡ ἐπίθεσις τῶν Γουανάχι. Ἡγεῖτο αὐτῶν εἰς γίγας. Οἱ Νιανιαουμί, πιεζόμενοι συνεχῶς ὑπεχώρουν συγκλίνοντες πανταχόθεν πρὸς τὴν κατοικίαν τοῦ Φιλοθέου. Ἐπεκαλοῦντο τὴν θοήθειάν του καὶ τὸν προέτρεπτον συνεχῶς δπως χρησιμοποιήσῃ τὸν κεραυνόν. Πρὸς στιγμὴν οὗτος ἐδίστασε νὰ μεταχειρισθῇ τὸ δπλον του διὰ νὰ φονεύσῃ ἄνθρωπον. Τέλος ὑπέκυψε καὶ ἔρριψε τρεῖς θολάς ἐναντίον τοῦ γίγαντος Γουανάχι. Αἱ δύο ἔξ αὐτῶν ἥρκεσαν διὰ νὰ τὸν ἀφήσουν ἀπνουν. Ἡ τρίτη ἐτραυμάτισεν εἰς τὸν πόδα τὸν παραπλεύρως ίσταμενον συμπολεμιστήν του, δ ὁποῖος, ὡς ἔξηκριθώθη ἐκ τῶν ὑστέρων, ἦτο δ υἱός του. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκπυρσοκροτήσεως ἦτο ἄμεσον. Κατατρομαγμένοι οἱ Γουανάχι ἔφευγον προτροχάδην. Οἱ Νιανιαουμί, ἀναθαρρήσαντες ἐν τῷ μεταξύ, τοὺς περιεκύλωσαν καὶ τοὺς ἐκτύπων. Ἐπεμβάς δ Φιλόθεος διέκοψε τὴν αίματοχυσίαν. Οἱ ἔχθροι ἀντιληφθέντες τοῦτον καὶ κατανοήσαντες δτι οὗτος ἦτο ἡ αἰτία τοῦ κεραυνοῦ, ἔπεσαν γονυπετεῖς, ἔξαιτούμενοι τὸ ἔλεός του. Ἐν μέσῳ τῶν Γουανάχι ἀνεκάλυψεν δ Γαθρὶήλ τὸν Ἀρχιθάλδον, δεδεμένον μεταξὺ δύο ἀγρίων φρουρῶν. Εἰς διαταγὴν τοῦ Φιλοθέου ἥλευθερώθη. Ἐν συνεχείᾳ δ Φιλόθεος κατῆλθε τοῦ δένδρου μὲ προτεταμένον τὸ δπλον του διὰ νὰ ἐπιβάλῃ τὸ δροῦς του. Πρὸς ἐπίτασιν τοῦ φόσου, ἐπυροβόλησε τὸ δόσαν τῶν Νιανιαουμί, τὸ δποῖον πεσόν μετά πατάγου, ἔθραύσθη, ἀποτυθείσης τῆς κεφαλῆς του. Ἐν συνεχείᾳ δ Φιλόθεος ὑπεσχέθη εἰς τοὺς Γουανάχι τὴν ἔλευθερίαν των ὑπὸ τὸν δροῦν, δτι οὗτοι δὲν θὰ ἀπετόλμων νέαν ἀπόβασιν εἰς τὴν Τσαγούε Τσαγού καὶ δτι οὐδέποτε θὰ ἀπεπειρῶντο νὰ κακοποιήσουν λευκόν. Οὗτοι ἐδέχθησαν τοὺς δροῦς καὶ ἀνεχώρησαν πλὴν τοῦ Ἀρχιθάλδου, τοῦ Γαθρὶήλ καὶ τοῦ τραυματισθέντος υἱοῦ τοῦ γίγαντος Γουανάχι.

Μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς τάξεως ἡ ζωὴ ἔλασθε καὶ πάλιν τὸν κανονικὸν της ρυθμόν. "Η παρουσία πάντως τῶν δύο λευκῶν ιεραπόστολων ἦτο διὰ τὸν Φιλόθεον μία εὐχάριστος διακοπὴ τῆς μονοτονίας του καὶ ταυτοχρόνως μία εὐκαιρία καλλιτέρας ὑπηρετήσεως τῶν σκοπῶν του. Εἰς τὰς μακράς

μεταξύ των συζητήσεις έξιστόρησεν δι Φιλόθεος τά κατ' αὐτὸν ως καὶ τὴν δλην δρᾶσιν καὶ συμπεριφοράν του ἔναντι τῶν θιαγενῶν. Ἐν συνεχείᾳ προέτεινεν εἰς τὸν Γαβριὴλ καὶ τὸν Ἀρχιθάλδον νὰ ἐργασθοῦν ἀπὸ κοινοῦ εἰς τὴν διακήρυξιν τοῦ Εὐαγγελίου μεταξὺ τῶν Νιανιαουμί. Οἱ συνομιληταί του ἐδέχθησαν εὐχαρίστως. Ἀνέκυψεν δμως τὸ ζήτημα περὶ τοῦ δόγματος εἰς τὸ δποῖον θὰ κατηχοῦντο οἱ θιαγενεῖς. Ὁ Γαβριὴλ καὶ ὁ Ἀρχιθάλδος ἐθεώρησαν αὐτὸνόητον, δτι ἡ κατήχησις ἔπειπε νὰ γίνῃ κατὰ τὸ τυπικὸν τῆς Ὁρθοδόξου Ἔκκλησίας. Καίτοι τοῦτο ηὐχαρίστησε τὸν Φιλόθεον, δὲν τὸ ἐθεώρησεν ἑπαρκές. Ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ του νὰ ἔξασφαλισθῇ περισσότερον, ἥρχισε θέτων ἐρωτήσεις εἰς ἀμφοτέρους, ζητῶν νὰ πληροφορηθῇ τὰ τῶν ἀπόψεων των, ως πρὸς τὰ βασικὰ σημεῖα τῆς Ὁρθοδόξου διδασκαλίας. Μόνον δταν αἱ ἀπαντήσεις, τὰς δποίας ἔλαθε, ήσαν ίκανοποιητικαί, ἔφησύχασε πλήρως.

Ἐν τῷ μεταξύ οἱ Γαβριὴλ καὶ Ἀρχιθάλδος κατεγίνοντο εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς γλώσσης, συμπληρωθείστης δὲ ταύτης, ἐπεχείρησαν τὴν μετάφρασιν εἰς τὴν διάλεκτον τῶν Νιανιαουμί τῶν ὑπολοίπων θιελίων τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ὁτε τέλος ήρμήνευσαν τὸ μεγαλύτερον μέρος ταύτης, δηλαδὴ ἀπάσας τὰς ἐπιστολὰς πλὴν τῶν Καθολικῶν, ἀπεφάσισαν νὰ ἀρχίσουν τὴν Κατήχησιν. Εἰδοποίησαν τοὺς Νιανιαουμί δπως ηστεύουσαν, ἐνῶ οἱ ἵεραπόστολοι ἐκτὸς τῆς ηστείας ἐπεδόθησαν ἐπὶ πλέον εἰς μακρὰν προσευχὴν καὶ μελέτην τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ.

Τὴν ἐπομένην ἔξημέρωνε Κυριακή. Ἡτο ἡ 22α Μαΐου τοῦ 1875. Κατὰ διαταγὴν τοῦ Φιλόθεου ἐγονυπέτησαν ἀπαντες. Τῆς Κατηχήσεως προηγήθη μακρὰ προσευχὴ. Ἀκολούθως δι Φιλόθεος ἐκάλεσε τὸν Μπιρμπιροῦ νὰ ἐγερθῇ καὶ ἥρχισε νὰ τὸν ἐρωτᾷ περὶ τοῦ καταστραφέντος ξοάνου, τὸ δποῖον μέχρι πρὸ τίνος ἐθεώρουν οἱ θιαγενεῖς, ως θεόν των.

Ἄφοι διεπιστώθη, δτι τοῦτο ήτο ἀπλοῦν ξύλον, παρέστησεν ἐν συνεχείᾳ δι Φιλόθεος τὸ μέγεθος τῆς κακίας, τὴν δποίαν διέπραξαν πιστεύοντες αὐτὸν ως θεόν καὶ θιούντες ἀδίκως καὶ ἀμαρτωλῶς, ἵδια μὲ δσα δεινὰ ἐπεσώρευσαν ἐπ' αὐτῶν διὰ τῶν ἐπαράτων ἀνθρωποθυσιῶν. Ἀκολούθως τοὺς ἔξήγησεν δτι διὰ τὴν σωτηρίαν των ἔχρειάζοντο εἰλικρινῆς μετάνοια καὶ ἀφεσίς τῶν ἀμαρτιῶν των, ἡ δποία θὰ παρείχετο μόνον διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μετὰ ἔλαθε τὸν λόγον δι Φαβριὴλ, δ δποῖος διὰ γλυκείας φωνῆς ἀνέπτυξε τὴν ιστορίαν τῆς σωτηρίας, ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου καὶ ἔξιστορῶν ἀπαντα μέχρι τῆς ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου εἰς τοὺς οὐρανούς. Περὶ τῆς Ἔκκλησίας καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῆς δμίλησεν δι Αρχιθάλδος.

Οἱ Νιανιαουμί προσείχον εἰς τὰ λεγόμενα μετὰ περισσῆς σοθαρότητος, αἱ δὲ ἐκδηλώσεις των ήσαν πλήρεις εἰλικρινείας. Τοῦτο ἥγαγε τοὺς ἵεραπόστολους εἰς τὴν ἀπόφασιν, δπως ἔξακολουθήσουν καθ' ἐκάστην τὴν διδασκαλίαν ἐκ τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Ὁ Φιλόθεος διέταξεν ἐπὶ πλέον τοὺς Νιανιαουμί, δπως ἀρχίσουν νὰ ἔφαρμόζουν τὴν κατὰ τὰς τακτὰς ὥρας προσευχὴν τῶν ὑπολοίπων Ὁρθοδόξων, διδάξας ταυτοχρόνως τὶ πρέπει νὰ λέγουν.

Ὄλιγον κατ' ὄλιγον ἔμμοῦντο εἰς τὴν χριστιανικὴν ζωήν. Συντόμως ἐπεδόθησαν εἰς τὴν κατασκευὴν ἀχυροσκεποῦς Ναοῦ κατὰ τὸν τύπον τῆς Ὁρθοδόξου Ἔκκλησίας, ἐνῷ ταυτοχρόνως εἰσήγαγον τὴν ἀργίαν τῆς Κυριακῆς. Κατὰ μίαν ἐκ τῶν ἐπομένων Κυριακῶν, προσδιωρίσθησαν γενικαὶ ἔξετάσεις ἀνδρῶν, γυναικῶν, παίδων καὶ νεανίδων, εἰς τὴν Κ. Διαθήκην, τὰς δποίας διεξήγαγεν αὐτοπροσώπως δι Φιλόθεος. Τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν ὑπὲρ τὸ δέον ίκανοποιητικά, διότι, ως διεπιστώθη, ἔγνωριζον ἀπαντες τὴν Γραφήν, δσον δλγοι ἐκ τῶν Εύρωπαίων Χριστιανῶν. Τὴν γνῶσιν ταύτην συνώδευεν ἐπὶ πλέον πίστις καὶ θερμὴ ἀγάπη πρὸς τὸν Χριστόν, ὃστε νὰ κριθοῦν ἀξιοι, δπως λάθουν τὸ "Αγιον Βάπτισμα.

Μίαν ἐκ τῶν ἐπομένων ήμερῶν, ἐνῷ οἱ τρεῖς ἵεραπόστολοι μετὰ τοῦ Μπιρμπιροῦ περιεπάτουν παρὰ τὴν ἀκτήν, διέκρινεν δι Φαβριὴλ ἐν σχεδὸν ἀδιόρατον μικρὸν μελανὸν σημεῖον εἰς τὸν δρίζοντα, τὸ δποῖον τοῦ ἐφάνη δτι ἐπρόκειτο περὶ πλοίου. Συντόμως ἡ ἐντύπωσις τοῦ Φαβριὴλ ἐπεθεθαίωθη, ταυτοχρόνως δμως διεπιστώθη δτι τὸ πλοίον ἐκινδύνευεν ἐκ τῆς μεγάλης τρικυμίας. Ἡ κατάστασις τοῦ πλοίου συνεχώς ἐπεδεινοῦτο. Ταχέως ἔρριψαν ἐκ τοῦ πλοίου λέμβους εἰς τὴν θάλασσαν πλήρεις ἀνθρώπων. Ἡ τρικυμία δμως ἐμαίνετο καὶ τὰς ἀνέτρεψε. Τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων ἔγινεν ἔρμαιον τῶν κυμάτων, τὰ δποῖα τοὺς παρέσυρον μακρὰν τῆς ἀκτῆς. Ὁ Φιλόθεος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἀντίκρυζον τὸ τραγικὸν θέαμα, μὴ δυνάμενοι νὰ προσφέρουν ούδεμίαν ἀπολύτως θοήθειαν.

Αἴφνης παρετήρησαν δύο ἀνθρωπίνους ὑπάρξεις νὰ παλαίουν ἐναντίον τοῦ ρεύματος καὶ τῶν κυμάτων καὶ νὰ κατορθώνουν δλγοι κατ' ὄλιγον νὰ πλησιάζουν πρὸς τὴν ἀκτήν. Ἡ πάλη των ήτο ἀπεγνωσμένη. Ἀγαθῆ συγκυρίᾳ ἡ τρικυμία ἥρχισε νὰ κοπάζῃ. Οἱ ναυαγοὶ κατάκοποι καὶ ἔξηντλημένοι ἐνέτεινον τὰς προσπαθείας των διὰ νὰ πλησιάσουν τὴν νῆσον. Ὁ Φιλόθεος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἔρριφθησαν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ τοὺς ἐπλησιάσασαν ἀκριθῶς τὴν στιγμήν, κατὰ τὴν δποίαν δ εἰς ἔξ αὐτῶν πρεσβύτης καὶ μὲ πολιάν κώμην καὶ γένειον, ἔγκαταλειφθεὶς ὑπὸ

τῶν τελευταίων δυνάμεών του, ἥρχισε νὰ καταποντίζεται.

Μετά τὰς πρώτας βοηθείας συνήλθεν διπρεσβύτης καὶ ἔδόξασε τὸν Θεόν, ὅχι μόνον διότι ἐσώθη, ἀλλὰ καὶ διότι εὐρέθη μεταξὺ ἀδελφῶν χριστιανῶν. Εἰς τοὺς ναυαγούς παρετέθη ὑπὸ τῶν Ἱεραποστόλων τράπεζα, ὅπου ἔφαγον καὶ συνευωχήθησαν. Εἰς παρατήρησιν τοῦ Φιλοθέου, ὅτι δὲν ἤδυνατο νὰ παράσχῃ εἰς τὸν γέροντα δλίγον οἶνον διὰ νὰ τονωθῇ ἐκ τῆς ταλαιπωρίας, ἥρώτησεν διπρεσβύτης ἐὰν ἐσώθη τὸ ὑπὸ αὐτοῦ μεταφερόμενον κιθώτιον. Εἰς καταφατικὴν ἀπάντησιν τοῦ Φιλοθέου, τοῦ ἔδωσε τὴν κλεῖδα καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τὸ ἀνοίξῃ καὶ νὰ λάβῃ ἐξ αὐτοῦ φιάλην οἴνου. "Οταν διπρεσβύτης ἤνοιξε τὸ κιθώτιον, παρετήρησε πρὸς μεγάλην του ἔκπληξιν, ὅτι μεταξὺ τῶν ἀλλών ἀντικειμένων ὑπῆρχε καὶ ἐν δέμα περιέχον Ἱερατικὰ ἄμφια. Λαβὼν τὴν ἀδειαν νὰ περιεργασθῇ τὴν στολὴν διεπίστωσεν, ὅτι αὕτη ἦτο μία πλήρης στολὴ Ὁρθοδόξου Ἱεράρχου. Ἡ ἔξηγησις δὲν ἐθράδυνε νὰ ἔλθῃ. Ο πρεσβύτης ἦτο "Ἐλλην Ὁρθόδοξος Ἐπίσκοπος ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, καταγόμενος ἐκ Ζίτσης Ἡπείρου, δὲν ἔτερος ναυαγός, ἀποκαλούμενος Ἐπιφάνιος, ἦτο Διάκονος. Ἀμφότεροι μετέβαινον ὡς ἀπεσταλμένοι τοῦ Πατριάρχου εἰς τοὺς "Ἐλληνας Ὁρθοδόξους τῆς Καλκούτης διὰ νὰ ἔξομαλύνουν τὰς ἀνακυψάσας ἔριδας μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς ἐκεῖ Κοινότητος.

Ἡ χαρὰ τοῦ Φιλοθέου ἦτο ἀπερίγραπτος, δεδομένου ὅτι τὸ βάπτισμα τῶν Νιανιαουμὶ δὲν θὰ ἐγίνετο πλέον καταχρηστικῶν ὑπὸ τοῦ ἰδίου, ἀλλὰ ὑπὸ Ὁρθοδόξου Ἱεράρχου. Ο Ἐπίσκοπος, πληροφορηθεὶς τὰ τῆς προόδου τῶν ιθαγενῶν, προθύμως ἐδέχθη νὰ τελέσῃ τὸ μυστήριον τοῦ βαπτίσματος. Προηγουμένως ὅμως ἐζήτησε νὰ σχηματίσῃ ἰδίαν ἀντίληψιν περὶ τῆς εἰς Χριστὸν προόδου τῶν κατηχουμένων. Ἡ ἔξετασις τῶν κατηχουμένων ἐγένετο τὴν ἐπομένην, ἡ δὲ ίκανοποίησις τοῦ Σεβασμιωτάτου ἐκ τῆς εἰς Χριστὸν προκοπῆς τῶν ὑπῆρξε πλήρης.

Ἡ ἐπομένη ἡμέρα ἦτο Κυριακή. Ἐνωρὶς ἄρχεται μεγαλοπρεπῆς ἡ Ὁρθόδοξος Λειτουργία. Κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς διπρεσβύτης ἀρχιθάλδος, κατανυγέντες ἐκ τοῦ κάλλους τῆς Ὁρθοδόξου τελετῆς, ἐπλησίασαν τὸν Φιλοθέον καὶ τοῦ ἐζήτησαν νὰ ἀσπασθοῦν τὸ δόγμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Κατόπιν συζητήσεως τοῦ Φιλοθέου μετά τοῦ Ἐπίσκοπου συνεφώνησεν οὗτος νὰ τοὺς δεχθῇ εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν διὰ τοῦ ἄγιου μύρου. Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ Κοινωνικοῦ ἐστάθησαν πρὸ τῆς ὥραίς Πύλης, ὅπου, ἀφοῦ ἀπήντησαν εἰς τὰς σχετικὰς ἐρωτήσεις, εδέχθησαν τὸ χρίσμα.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας ἡ κολούθησε νέα ἔξετασις τῶν κατηχουμένων ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου. "Ἐπειτα μετέθησαν ἀπαντες εἰς τὴν πηγὴν τῆς νήσου, ὅπου ἐτελέσθη τὸ ἄγιον βάπτισμα καὶ ἐν συνεχείᾳ παρεσχέθη εἰς ὅλους τὸ ἄγιον μύρον. Τὸ θράδυ ἐπραγματοποίηθη τὸ πρῶτον κοινὸν μεταξὺ λευκῶν καὶ ιθαγενῶν.

Μετὰ τὴν ἐκχριστιάνισιν καὶ βάπτισιν τῶν Νιανιαουμὶ τὸ ἔργον τῶν Ἱεραποστόλων εἶχε σχεδόν δλοκληρωθῆ. Πρῶτος διετύπωσε εἰς τοὺς λευκούς συνεργάτας του τὴν γνώμην ταύτην, προετοιμάζων ταυτοχρόνως τούτους ψυχολογικῶς διὰ τὴν ἀναχώρησιν.

"Ἐν ἀναμονῇ τῆς πρώτης διοθησομένης εὐκαρίας διὰ τὸ ταξίδιον τῆς ἐπιστροφῆς κατεγίνοντο ἀπαντες εἰς τὴν διοργάνωσιν τῆς νεοφοίτου Ἐκκλησίας. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν, κατόπιν προτάσεως τοῦ Ἐπισκόπου, συζητήσεων καὶ τοῦ σχετικοῦ ἐλέγχου ἀπεφασίσθη ἡ χειροτονία τοῦ Μπιρμπιροῦ εἰς πρεσβύτερον. Ο Φιλόθεος μετὰ τῶν δύο Ἱεραποστόλων ἐπεδόθησαν ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰς τὴν μετάφρασιν τοῦ Εὐχολογίου, ἀφ' ἐτέρου δὲ εἰς τὴν ἔκπαίδευσιν καὶ προετοιμασίαν τοῦ Μπιρμπιροῦ. Προσεκάλεσαν ἐπίσης ὅλους τοὺς ἔγγάμους καὶ τοὺς συνέδεσαν διὰ τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου. Τὸ ἐρχόμενον Σάββατον ἔχειροτόνησεν διπρεσβύτης τὸν Μπιρμπιροῦ εἰς διάκονον, τὴν δὲ Κυριακήν εἰς Πρεσβύτερον. Μία δλόχρυση Ἱερατικὴ στολὴ ἦτο τὸ δῶρον τοῦ Ἐπισκόπου πρὸς τὸν νεοχειροτονηθέντα κληρικόν.

"Ο ἐν τῷ μεταξὺ ἀποθεραπευθεὶς καὶ ἐκχριστιανισθεὶς υἱὸς τοῦ γίγαντος Γουαναχί, δύνοματι Μητσμιτσέου, ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν νῆσον του διὰ νὰ κηρύξῃ ἐκεῖ τὸν Θ. Λόγον. Τὸ αἴτημά του ἐγένετο ἀποδεκτόν. Χειροτονήσαντες τοῦτον εἰς διάκονον τὸν προέπεμψαν εἰς τὴν πατρίδα του.

"Ἀφ' ὅτου ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου καὶ τῶν λοιπῶν συνεργατῶν του, δπως ἀναχωρήσουν, ἐτοποθέτησαν εἰς τὴν ἀκτὴν φρουρὸν διὰ τὴν παρακολούθησιν τοῦ πελάγους καὶ τὴν εἰδοποίησιν τοῦ τυχὸν ἐκεῖθεν διερχομένου πλοίου. Μετὰ παρέλευσιν ἀρκετῶν ἡμερῶν ἤκουσαν πυροβολισμὸν προερχόμενον ἐκ τῆς παραλίας. Ο Γαθριὴλ ἐπεχείρει διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ νὰ προσελκύσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ μακρὰν διερχομένου ἀτμοπλοίου. Διὰ καλήν του τύχην τὸ πλοῖον ἀντελήφθη τὸ σῆμά του, ἀνέκοψε ταχύτητα, ἡγκυροθόλησεν καὶ ἀπέστειλεν λέμβον εἰς τὴν ἀκτήν. Εἰς ταύτην ἐπεβιθάσθη διπρεσβύτης τὸ μεταξὺ διάστημα διπρεσβύτης τοῦ Επισκόπου ἀπηγόθυνε

πρὸς τὸν Μπιρμπιροῦ καὶ τὸ συγκεντρωθὲν πλῆθος τῶν θιαγενῶν τὰς τελευταίας του ὑποθήκας.

Ἡ ἀναχώρησις ὑπῆρξε πράγματι λίαν συγκινητική. Ἐπίμονος ἦτο ἡ παράκλησις τῶν κατοίκων νὰ μὴ τοὺς λησμονήσουν. Ἐπιστρέψασα ἡ λέμβος παρέλασθε τοὺς λευκούς καὶ τοὺς μετέφερεν εἰς τὸ πλοῖον. Αἱ μηχαναὶ ἐτέθησαν πάλιν εἰς κίνησιν. Μετ' δλίγον ἐκ τῆς νήσου τῶν Νιανιαουμὶ οὐδὲν ἔφαίνετο.

Τὸ πλοῖον κατευθύνετο εἰς Αὔστραλιαν. Μετὰ τὴν ἀποθίβασιν τῶν ἱεραποστόλων, δὲ Ἐπίσκοπος μετὰ τοῦ Διακόνου καὶ τῶν δύο ξένων ἱεραποστόλων ἀνεχώρησαν, ἐπιστρέφοντες εἰς Εὐρώπην. Ὁ Φιλόθεος ὅμως παρέμεινε εἰς τὴν Αὔστραλιαν. Κατὰ τὴν ἐκεῖ διαμονὴν του ἐπεδόθη εἰς τὴν συγγραφὴν τῶν ἀπομνημονευμάτων του, τὰ δόποια ἀπέστειλε εἰς τὸν συγγραφέα μὲ τὴν παράκλησιν νὰ δημοσιευθοῦν. Σκοπὸς τῆς δημοσιεύσεώς των ἦτο ἡ ἔξεύρεσις πόρων διὰ τὴν ὑποστήριξιν τῶν Νιανιαουμὶ. Εἰς τὸ μεταξὺ διάστημα ἐπεκοινώησε μὲ τὸν Μπιρμπιροῦ, ἀπὸ τὸν δόποιον ἐπληροφορήθη, δτὶ δλα ἔθαινον καλῶς καὶ δτὶ δ Μητσμιτσέου ἰδρυσεν Ἐκκλησίαν εἰς τὴν νήσον τῶν Γουαναχί.

Ἡ διήγησις κλείει μὲ τὴν δήλωσιν τοῦ Φιλοθέου, δτὶ ἐσκόπευε ταχέως νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ἑλλάδα, ἀφοῦ προηγουμένως ἐπεσκέπτετο τοὺς Νιανιαουμί.

B'. Αἱ περὶ ἱεραποστολῆς ἀπόψεις τοῦ συγγραφέως

Ἐν συνεχείᾳ θὰ ἐπιχειρήσωμεν νὰ δώσωμεν μίαν συνθετικὴν εἰκόνα τῶν περὶ ἱεραποστολῆς ἀπόψεων τοῦ Ν. Ἀμβράζη, ὡς αὗται ἔχουν ἐκφρασθῆ μέσῳ τῶν λόγων καὶ τῆς συμπεριφορᾶς τῶν κεντρικῶν κυρίως ἡρώων τοῦ μυθιστορήματός του. Ἡ γνῶσις τῶν ἀπόψεων τούτων εἶναι λίαν ἐνδιαφέρουσα, διότι δὲ Ἀμβράζης ἐν ὅψει τοῦ χρόνου, κατὰ τὸν δόποιον συνέταξεν τὴν περὶ Φιλοθέου διήγησίν του, ἀπετέλει, ὡς εἴδομεν, τὸν πρῶτον μεταξὺ τῶν νεοελλήνων, δὲ δοποῖς ἐνδιέτριψε τόσον ἐκτενῶς ἐπὶ ἱεραποστολικῶν θεμάτων.

a. Ἱεραποστολικὴ θεωρία

1. Ἡ σημασία τῆς ἱεραποστολῆς

Ο συγγραφεύς, εἰς τὴν ἀρχὴν κυρίως τῆς ἀφηγήσεώς του, εὑρίσκει τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀναπτύξῃ τὴν μεγάλην σημασίαν τῆς ἱεραποστολῆς, δτε φέρει εἰς ἀντιπαράστασιν τὸν Φιλόθεον μὲ τὸν Διευθυντὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης. Κατὰ τὸν Φιλόθεον ἡ μεγάλη καὶ κεντρικὴ σημασία τῆς ἱεραποστολῆς ἔγκει-

ται εἰς τὴν περὶ ταύτης σαφῆ ἐντολὴν τοῦ Χριστοῦ «πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη...» (7). Σχολιάζων τὴν ἐντολὴν ταύτην γράφει ἐπὶ λέξει: «Ἐφ' ὅσον εἰς καὶ μόνον ἄπιστος ὑπάρχει ἐπὶ τῆς γῆς, μὴ γνωρίζων τὸν Χριστὸν καὶ τὸ θεῖον Αὔτοῦ Εὐαγγέλιον, ἡ ἐντολὴ αὕτη ὑποχρεώνει δλους τοὺς Χριστιανοὺς νὰ ἐργάζωνται ὑπὲρ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν ἀπίστων» (8). Πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς ἀπόψεως του φέρει ὡς παράδειγμα κατὰ πρῶτον τὴν δρᾶσιν τῶν ἄλλων διμολογιῶν καὶ κατὰ δεύτερον τὸ ἔργον τοῦ Παύλου, δὲ δποῖος οὐδόλως ἐδίστασε νὰ ἀναλάβῃ τόσους κόπους, ὡς οὗτοι ὑπὸ τοῦ ἴδιου ἀπαριθμοῦνται εἰς B' Κορ. 11, 23-28, διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀδελφῶν καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐντολῆς τοῦ Χριστοῦ (8). Τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως δλοι μετάσχουν εἰς τὸ ἔργον τῆς ἱεραποστολῆς, ἀναπτύσσει σαφέστερον δταν ἵσχυρίζηται, δτὶ ἡ ἀξιόλογος ἱεραποστολικὴ δρᾶσις τῆς ρωσοκῆς Ἐκκλησίας δὲν ἔξαρκεῖ διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἐκ τῆς προσωπικῆς της εὐθύνης περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐντολῆς τοῦ Κυρίου (10), καὶ δτὶ ἡ ὑπαρξίας τῶν ὄλικῶν μέσων δὲν εἶναι ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διὰ τὴν ἀσκησιν ἱεραποστολῆς, καθ' δτὶ προϋπόθεσις ταύτης εἶναι ἡ κλῆσις τοῦ Θεοῦ (10), ἡ δὲ ἀσκησις ταύτης εἶναι ἔργον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ (201). Ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν ἀντιλήψεων αὐτῶν εἶναι καὶ τὰ ἐν τέλει τοῦ Βιβλίου δηλούμενα, δτὶ ἡ ἀρτὶ ἐκχριστιανισθεῖσα κοινότης τῶν Νιανιαουμὶ ἔπρεπε νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον τῆς διακηρύξεως τοῦ Εὐαγγελίου καὶ εἰς ἄλλας φυλάς (205 καὶ 213).

2. Ὁ σκοπὸς τῆς ἱεραποστολῆς

Σαφῆ δρισμὸν περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ἱεραποστολῆς οὐδαμοῦ εὑρίσκομεν εἰς τὸ διήγημα. Δυνάμεθα δμως ἐκ τινῶν ἐκφράσεων νὰ προσεγγίσωμεν μετ' ἀκριβείας εἰς τὰς ἐν προκειμένῳ ἀπόψεις τοῦ συγγραφέως. Κατ' ἀρχὴν ὡς σκοπὸς τῆς ἱεραποστολῆς προθάλλεται ἡ μεταστροφὴ τῶν ἀνθρώπων εἰς Χριστὸν —«ἐπιστροφὴ τῶν ἀπίστων» (8), «κηρύττουσιν (οἱ Ρώσσοι) τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ ἐπιστρέφουσι ψυχάς λογικάς καὶ ἀθανάτους εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν» (10 καὶ 53). Παραλλήλως δμως ὑποδηλοῦται καὶ ἡ ἰδρυσις τῆς Ἐκκλησίας ὡς στοιχεῖον μετέχον τοῦ σκοποῦ τῆς ἱεραποστολῆς (52). Σαφέστερον τοῦτο κατανοεῖται, δταν δ “Ἐλλην Ἐπίσκοπος προτείνων τὴν ἐκ τῆς νήσου ἀναχώρησιν προθάλλῃ ὡς λόγον δλοκλήρωσιν τοῦ ἔργου τῆς ἱεραποστολῆς πρὸς τοὺς θιαγενεῖς. Τὴν ἐν λόγῳ δλοκλήρωσιν τοῦ ἔργου τῆς ἱεραποστολῆς 6λέπει εἰς τὸ γεγονός, δτὶ ἰδρύθη ἐν τῇ νήσῳ τῶν Νιανια-

ουμὶ Ἐκκλησία καὶ ἔχειροτονήθη δ πρῶτος ιθαγένης ποιμὴν αὐτῶν (205, 206).

Ἐκ τῆς διηγήσεως γνωρίζομεν, ὅτι οἱ δύο συνεργάται τοῦ Φιλοθέου διὰ τὴν κατήχησιν τῶν Νιανιαουμί, δ Καλβινιστῆς Γαβριὴλ καὶ δ Εὐαγγελικὸς Ἀρχιεάλδος, μετεστράφησαν εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν. Καθηκόντως δύνανται νὰ τεθῇ τὸ ἐρώτημα, ἐὰν ἡ ὑπὸ τῶν Εὐαγγελικῶν ἀποδοχὴ τοῦ Ὁρθοδόξου δόγματος ἀποτελῇ κατὰ τὸν συγγραφέα τοῦ διηγήματος πρᾶξιν ἀναγομένην εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ἱεραποστολῆς. Τὸ ἐρώτημα τοῦτο εἶναι εὐλογον, διότι κατὰ τὴν αὐστηρῶς ἐκκλησιαστικὴν ἀποψιν τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ίδιᾳ τῆς ἐποχῆς τοῦ συγγραφέως, ἡ πρὸς τοὺς ἑτεροδόξους προσηλυτιστικὴ προσπάθειά της ἀνήκεν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ἱεραποστολικῆς δραστηριότητος.¹ Ἐκ τῆς ὅλης ὅμως ἀφηγήσεως οὐδὲν στοιχεῖον προκύπτει, τὸ δποῖον δύνανται νὰ ὑπαγορεύσῃ μίαν καταφατικὴν ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημα. Ἀντιθέτως μάλιστα, τόσον ἐκ τοῦ Βιβλίου, δσον καὶ ἐκ τῆς γενικωτέρας στάσεως τοῦ Ἀμβράζη ἔναντι τῶν Διαμαρτυρομένων, θὰ ἥδυνατο τις νὰ ὅμιλησῃ περὶ μιᾶς μᾶλλον ἀποφυγῆς ἀσκήσεως προσηλυτισμοῦ, χωρὶς τοῦτο νὰ ἀπορρέῃ ἐκ περὶ τὰ δόγματα ἀδιαφορίας ἡ ἐκ τῆς μειωμένης τυχὸν ἐκτιμήσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἐκτὸς ὅμως τοῦ προαναφερθέντος κυρίου σκοποῦ τῆς ἱεραποστολῆς φάίνεται, ὅτι δ Ἀμβράζης ἔξεδέχετο καὶ ἔτερόν τινα σκοπόν, περὶ τοῦ δποίου πολλάκις κάμνει μνείαν εἰς τὸ ἔργον του. Οὗτος εἶναι δ ἐκπολιτισμὸς τῶν ιθαγενῶν. Χαρακτηριστικὸν δεῖγμα τῆς ἀντιλήψεώς του ταύτης καὶ τῆς συνδέσεώς της πρὸς τὸν κύριον σκοπὸν εἶναι ἡ ἔξῆς σκέψις τοῦ Φιλοθέου: «Τί εὐτυχία δι’ ἐμέ, ἐσκεπτόμην, ἐὰν τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος καὶ τὸν λόγον θεατοῦντος, ἥτο δυνατὸν νὰ γνωρίσωσιν οἱ δυστυχεῖς ἄγριοι τὸν Κύριον, νὰ γίνωσι λαός τοῦ Χριστοῦ, νὰ πολιτισθῶσιν, νὰ ἡμερωθῶσι καὶ νὰ ἀποτελέσωσι Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν!» (52). Καὶ εἰς ἄλλας συναφείας

1. Τόσον αἱ προτεσταντικαὶ ὅσον καὶ αἱ ὁρθόδοξοι χῶραι ἀνήκον εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Congregatio de Propaganda Fide. Τὸ ἔτος 1908 ἀπεσάπισθη σαν ἔξ αντῆς ή M. Βρεττανία καὶ ή Βόρ. Ἀμερική, τὸ δὲ ἔτος 1917 αἱ ἀνατολικαὶ ἐκκλησίαι, αἱ δποῖαι ἔκτοτε ὑπήκθησαν εἰς τὴν Congregatio pro Ecclesia Orientali. Σημειωθήτω, ὅτι αὕτη ἀσκεῖ ἱεραποστολικὴν δραστηριότητα καὶ ὅτι συμφώνως πρὸς τὸν Codex Juris Canonici Κανὼν 257 § 1 δρᾶ εἰς τὴν περιοχὴν της, ὡς ἡ Congregatio de Propaganda, Fide εἰς τὰ ἴδια της ἐδάφη. Πρόβλ. ἐπὶ πλέον: GRENTRUP, Th., Jus Missionarium, Steyl 1925, σελ. 1-12, SEUMOIS, André, Vers une définition de l' Activité Missionnaire, Schöneck/Beckenried 1948, σελ. 29 καὶ OHM, Thomas, Machet zu Jüngern alle Völker, Freiburg im Br. 1962, σελ. 783.

δ συγγραφεὺς θέτει εἰς τὸ στόμα τῶν ἡρώων τοῦ παρομοίας ἐκφράσεις. Ὁ Ἀρχιεάλδος κατὰ τὴν κατήχησιν σαφῶς ὑποστηρίζει, ὅτι ἀποτέλεσμα τῆς διαδόσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶναι δ ἐκπολιτισμὸς τοῦ κόσμου (169). Ὁ Φιλόθεος ἀνασκοπῶν τὸ ἔργον του μεταξὺ τῶν Νιανιαουμὶ λέγει, ὅτι οὗτοι εἰσῆλθον εἰς τὴν δόδον τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἐσχημάτισαν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν (208). Τέλος δ ἀρχηγὸς τῶν Νιανιαουμί, δ Μπιρμπιροῦ, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ἀντελαμβάνετο τὸ ἔργον τοῦ Φιλοθέου καὶ τῶν λοιπῶν, ὅταν στρεφόμενος πρὸς αὐτοὺς ἔλεγεν, ὅτι εἶναι εὐλογημένοι, διότι ἔφερον εἰς τοὺς Νιανιαουμὶ τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τὸν πολιτισμόν (213).

Πόθεν ἡ τοιαύτη περὶ τοῦ πολιτισμοῦ ὡς σικοποῦ τῆς ἱεραποστολῆς ἀντίληψις τοῦ Ἀμβράζη; Ἀσφαλῶς μία τοιαύτη ἀντίληψις δὲν ἦτο ἄγνωστος μεταξὺ τῶν Βυζαντινῶν, οὔτε ἀσχετος πρὸς τὸ ἱεραποστολικὸν τῶν ἔργον. Παρὰ ταῦτα εἶναι πιθανὸν νὰ εὑρισκώμεθα πλησιέστερον πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἐὰν ὑποθέσωμεν, ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ἀποφυις τοῦ Ἀμβράζη ἔλκη τὴν καταγωγὴν της ἐκ τῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν του κυριαρχούσης μεταξὺ τῶν Προτεσταντῶν καὶ δὴ τῶν ἀγγλοφώνων θεωρίας περὶ συνδυασμοῦ ἱεραποστολῆς καὶ κοινωνικῆς προόδου².

Βεβαίως δ Ἀμβράζης, πιστὸν τέκνον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, διεμόρφωσε τὴν ἐν λόγῳ θεωρίαν συμφώνως πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον αὐτοῦ συνείδησιν. Τοιουτοτρόπως, καίτοι οὗτος δίδει εἰς τὸν ἐκπολιτισμὸν τῶν ιθαγενῶν τοιαύτην ἔξαιρετικὴν σημασίαν, οὐδόλως παραγνωρίζει τὴν σωτηριώδη ἀξίαν τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ἐπιστεγάσεως τῆς ὅλης ἱεραποστολῆς διὰ τῆς ἕδρυσεως Ἐκκλησίας, ἔξαρτωμένης κανονικῶς ὑπὸ τῆς ἀμέσου προϊσταμένης Ἀρχῆς.

3. Τὸ ὑπόκειμενον τῆς ἱεραποστολῆς

Τὰ κύρια προσόντα τοῦ ἱεραποστόλου δὲν εἶναι τόσον ἡ μόρφωσις, πολὺ δὲ δλιγώτερον ἡ διὰ διπλωμάτων καὶ πτυχίων ἀποδεικνυμένη, ἀλλὰ ἡ πίστις πρὸς τὸν Θεόν, ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ δ ἐνθουσιώδης ζῆλος διὰ τὴν ἔξαπλωσιν τοῦ σωτηριώδους μηνύματος τοῦ Εὐαγγελίου (11). Ὡς περίτραπον ἐπιθεβαίωσιν τῆς ὡς ἀνω ἀπόψεώς του φέρει δ Ἀμβράζης αὐτοὺς τοὺς Ἀποστόλους, οἱ δποῖοι ἐπέτυχον δ, τι ἐπέτυχον,

2. Χαρακτηριστικῶς πρόβλ. DENNIS, J. S., Christian Missions and Social Progress, New York 1897. Εἰδικώτερον πρόβλ. GENSCICHEN, H. W., Missionsgeschichte der neuen Zeit, Göttingen 1961, T 43 καὶ KAWERAU, Peter, Amerika und die orientalischen Kirchen, Berlin 1958, 628.

κυρίως διότι ἐνεφοροῦντο ὑπὸ τῶν ως ἄνω ἀρετῶν. Ἰδιαιτέραν ἐπίσης σημασίαν ἀποδίδει ὁ Ἀμθράζης εἰς τὴν ὑπὸ τῶν Ἱεραποστόλων ἀδάπτανον καὶ ἀνιδιοτελῆ διάδοσιν τοῦ θείου Λόγου. Πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀπόψεώς του ταύτης φθάνει νὰ ἴσχυρισθῇ, ὅτι ἡ ὑπὸ λαϊκῶν διεξαγωγὴ τῆς Ἱεραποστολῆς εἶναι προτιμωτέρα τῆς ὑπὸ τῶν Ἱερέων, διότι οἱ τελευταῖοι, ως ἀμοιβόμενοι ὄλικῶς διὰ τὴν ἔργασίαν των, θὰ ἐκήρυξτον ἐξ ὑποχρεώσεως, στερούμενοι τοιουτορόπως τῆς ἐν Κυρίῳ καυχήσεως, διότι ὑπηρετοῦν τὸν Κύριον δωρεάν. Ἡ μονομερής αὕτη ἔξηγησις τοῦ Ἀμθράζη δὲν πρέπει οὐδόλως νὰ ἔρμηνευθῇ ως ἀρνητικής ἐκ μέρους του τῆς σημασίας τοῦ κλήρου καὶ ἐπέκτασιν τῆς ἐκκλησιολογικῆς ἀφετηρίας τῆς Ἱεραποστολῆς, ἀλλὰ μᾶλλον ως ἐν εἶδος προσωπικῆς ἀπολογίας, διότι καὶ ὁ συγγραφεὺς εἰς τὸ παρελθόν, δημοσίευσε, τῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης ἡρνήθη νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν κλῆ-

ρον.

Ἐάν πάντως τὰ πτυχία διὰ τὴν Ἱεραποστολὴν δὲν ἔχουν σημασίαν, ἡ μελέτη ἐξ ἀντιθέτου τῆς Ἀγ. Γραφῆς εἶναι δλῶς ἀπαραίτητος, ἀποτελοῦσα μέγα ἐφόδιον διὰ τὴν Ἱεραποστολὴν. Πράγματι δ συγγραφεὺς οὐδέποτε παραλείπει εὐκαιρίαν νὰ δείξῃ τὴν περὶ τὰς Γραφὰς δεξιότητα τοῦ ἥρωός του, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀκονον προσπάθειάν του, δημοσίευσε, τὸν θίον του, κυρίως εἰς τὰς δυσκόλους περιπτώσεις, πρὸς τὰ διδάγματα τῆς Γραφῆς (22, 46, 48, 49, 61, 116).

Ἐνταῦθα περιοριζόμεθα μόνον νὰ σκιαγραφήσωμεν τὸ πρόσωπον τοῦ Ἱεραποστόλου, ως τοῦτο διαγράφεται εἰς τὸ διήγημά μας, χωρὶς νὰ ἐπιμείνωμεν εἰς τὰς περὶ τὴν πρᾶξιν ἀρετάς του, διὰ τῶν δόπιων πρέπει νὰ κοσμήται, διότι περὶ αὐτῶν θὰ δημιλήσωμεν εἰδικῶς εἰς ἀλλην παράγραφον.

(Συνεχίζεται)

Πορευθέντες

μαθητεύσατε πάντα τα' ἔδυτα (Μαΐος 1911)

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

Γραφεία: Σίνα 30, 'Αθῆναι (135) τηλ. 628.192.

Τπεύθυνος: 'Αρχιμ. 'Αναστάσιος Γ. Γιαννουλάτος.

Έμβασματα: κ. 'Ελευθέριον Σαφορῆν.

Τπεύθυνος Τυπογραφείου: 'Ιωάννης 'Αχ. Σούκης,

Βεΐκου 46, 'Αθῆναι, τηλ. 968.320.

Ἐπιτρέπεται πᾶσα ἀναδημοσίευσις, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι θὰ ἀναφέρεται ἡ ἐκ τοῦ «Πορευθέντες» προέλευσις.

Ἐλληνικὴ ἔκδοσις: 'Ετησία Συνδρομὴ Δρχ. 20

Τιμὴ φύλλου » 5

Αγγλικὴ ἔκδοσις: Δολ. 2

◇ Γίνονται δεκτὰ συνδρομαὶ ἐνισχύσεως τῆς προσπαθείας.

◇ Διὰ τὰ ἐνυπόγραφα ἀρθρα εὑθύνονται οἱ συντάκται των.

E K I T A B O
E KY'ESAALA EZE MIKOLO
EGYE MISANA ERA N'E KIRO

Ebisooka mu kusaba.

Ng'olokose okuva mu tulo era ng'osi-tuse okuva ku kitandakyo, Yimirira n'o-kutya okunene eri katonda era ogambe nti :

Mu linnya lya Patri, nery'Omwana, nery' Omwoyo Omutukirivu. Amiina. Εἰς τὸ δνομα τοῦ Πατρός...

E kitiibwa kibeere gyoli ayi Katonda, Eki-tiibwa kibeere gyoli. Δόξα σοι
δ Θεός...

Ayi Kabaka owomu ggulu, Omusanyusa, Omwoyo ow'amazima, abeera wonna, era najjuza ebintu byonna, eggwanika lye mikisa gyonna era Omugabi w'obulamu, jangu obeere mufle, otunyirize okutugya mu buli ttoneyeze, era ollokole emyoyo gyaffe, ayi Omulungi. Βασιλεῖς αὐρά-ντε...

Ayi Katonda Omutukirivu, Omutukirivu ow'amaanyi, Omutukirivu atafa, otusaasi-re. (emirundi esatu) Τρισδιάστατον.

Κατὰ κοινὴν δημολογία ἡ λατρεία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μιλάει: θαυμάσια στήν ψυχή του Ἀφρικανοῦ. Καὶ ἡ λειτουργία καὶ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι περισσότερο συγκλονιστική, πειστική ἀπὸ ἔνα κήρυγμα. Ἔν τούτοις οἱ καθημερινές προσευχές, τὸ ἐγκόλπιο τῆς θ. Λειτουργίας, τὸ ἀλφαριθμητάριο του Ὁρθοδόξου Χριστιανοῦ, παραμένουν δυστυχῶς ἀπρόσιτα στοὺς πολλούς. Τὸ «Πορευθέντες» ἀνέλαβε τὴν ἔκδοσιν σὲ ἀφρικανικὲς διαλέκτους συλλογῆς θασικῶν ὄρθοδόξων προσευχῶν, τῆς θ. Λειτουργίας καὶ ἀκόμη Ἀκολουθιῶν τῶν Μυστηρίων.

Μετὰ τὴν ἔκδοσιν: τοῦ «Sala orthodoxy Kisumbwa» εἰς ἀφρικανικὴν διάλεκτον τῆς Δυτ. Τανζανίας, ἐκυκλοφόρησε τὸ δεύτερο βιβλίο στὴ σειρὰ αὐτὴ τῶν Ἀφρικανικῶν Ἐκδόσεων. Πρόκειται γιὰ ἔνα κύκλο καθημερινῶν προσευχῶν τῶν πιστῶν στὴ γλώσσα Luganda, μὲ διευχρινίσεις στὴν ἑλληνική, σὲ σχῆμα 80, 36 σελίδων, δίγραμο, μὲ καλλιτεχνική, ἐπιμελημένη ἐμφάνισι. Ἡ μετάφρασις ἔγινε στὴν Οὐγκάντα, ἐπιμελεῖς τοῦ π. Θεοδώρου Νανκυάμα.